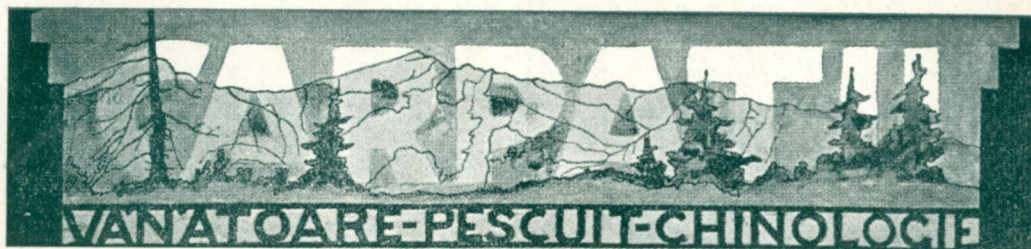

ANUL VI-LEA
15 MAI •
1938 • No. 5

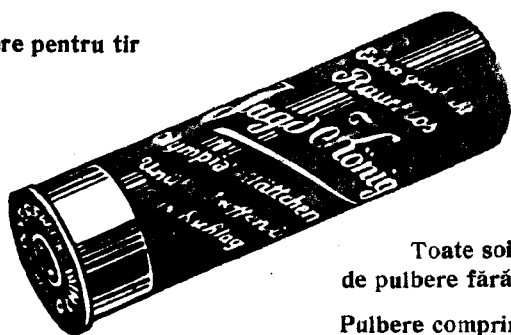
CLUJ, STR. REG.
MARIA No. 1.
UN NUMĂR 25 L

Cartușe cu pulbere fără fum

pentru vânătoare și sport

Talere pentru tir

Toate solurile
de pulbere fără fum

Pulbere comprimată

Pulverfabrik Hasloch, în Hasloch a/Main

Germania

"HUBERTUS"

atelier de armurerie

Fritz v. Bömches, Brașov, Str. I. G. Duca 67

recomandă atelierele sale pentru lucrări de specialitate, și anume:

MONTĂRI DE LUNETE după toate sistemele, reparări de lunete și montarea lor.

REGLAREA TIRULUI armelor cu glonț (arme ghintuite, arme lise pentru glonț Brennecke).

ARME DE GLONȚ CU TIR RAU pot fi examinate și re-glate în cele mai bune condițiuni tehnice posibile, în cea mai bună poziție ghinturii, munițiunea, așezarea în pat a țevii etc.

PATURI DE ARMĂ, începând dela cele mai ieftine și mai simple, până la cele cu o execuțiune de lux, după măsură sau preferințe.

NOUȚĂȚI:

GURILE DE ȚEVI ale armelor defectuoase le tăiem și aplicând procedeul special „Fairbun-Coke” le recalib-răm Choke, obținând chiar și cu țevile scurcate o acoperire de 60% până la 70%. Armele rău echilibrate pot fi deasemenea refăcute prin aceeași metodă.

CARABINELE VECHE, cu magazie aparentă pot fi mo-dificate prin îndepărtarea magaziei, devenind ca for-mă egale carabinelor Mannlicher-Schönnauer, cu ca-pacitate de 3 cartușe. Avantajii: formă frumoasă, ele-gantă, greutate redusă, nu intră umezeală, pulbere etc. în cavitatea cartușului, repetare sigură.

Toate lucrările sunt executate de specialiști, punând toată grija și dând deplină garanție.

Atelierele mele au fost onorate de încrederea M. S. Rege-lui și a A. S. R. Principele moștenitor.

SUMARUL : NUMĂRULUI • 5

Pag.

Pescarii să înceapă lupta împotriva distrugători- lor mari!	129—130
C. R. B.: „Am greșit“	130
Dr. Ieronim Stoichiția: Răspuns domnului Gh. Nedici în legătură cu expoziția internațională din Berlin	131—136
Anton Oprescu: Din arhiva cinegeticei românești	136
S. Vulcu: Opreliștea de vânătoare în timpul repro- ducției	137—139
Mihail Csáki: Pescuitul păstrăvului în Lacul Roșu	140—141
Mihail Moșandrei: Prepelicari englezi și continentali	141—143
Schimări și numiri în înalta conducere a vânăto- rilor regale	143
Maior D. Costăchescu: Pe malurile Răutului	144—145
Lt.-Col. R. Schneider-Snyder: Căpriori din Domald	146—148
H. T. Scheringhan: O ședință importantă	149—150
C. A. I. Popescu: „Cartușe proaste“	150
Colonel Schnell: Referitor la impunerea căprioarelor	151—152
Din munți și din câmpii	152—154
Cerb lovit de moarte mugește (N.)	
Jocul unui busard (S. R.)	
Un căprior laș (Maior I. D. I.)	
Un caz de inteligență la mătă (I. V. Todea)	
Să oerolim sitarul! (C. A. F. Popescu)	
Întâlnire cu un răs (Matei Seulescu)	
Cărți — Reviste	154—158
Știri mărunte	158—160

De vânzare

Căței pur sânge de prepelicar german cu păr scurt, năs-
cuți în 20 Martie a. c., cu pedigré, bruni cu pete sure
(getigert), la Chinelul Zarand, proprietatea Dnei Eugenia
Dr. Aiben, în Baia de Criș.

Căței și câni

mai în vârstă, de părinți premiați cu medalia de aur a
Camerei de Agricultură, de vânzare la canisa „ARTE-
MIS”. Propr. Francisc Engelberger, Timișoara III. Str.
Cav. Martini No. 3.

Județul Cluj.

Primăria comunei Fântânița.

PUBLICAȚIE.

Primăria comunei Fântânița, Județul Cluj, aduce la
cunoștință că în ziua de 11 Iunie 1938, ora 11, în localul Pri-
măriei se va ține licitație publică orală pentru arendarea
dreptului de vânat de pe terenurile care formează propieta-
tea comunei Fântânița ce se învecinește la Nord cu hotarul
comunei Sănnihaiul de câmpie, la sud cu hotarul comunei
Delureni, la Vest cu hotarul comunei Micești de câmpie, la
Est cu hotarul comunei Mîlaș și Stupini, cu o suprafață to-
tală de 1781 hectare din care

930 hectare arabii,

252 hectare fânaț,

198 hectare izlaz,

338 hectare pădure,

63 hectare neproductiv.

Terenuri cu fond propriu nu sunt.

Termenul de arendare este de 10 ani, începând cu ziua
1 Iulie 1938.

Specii de vânat care se găsește în acest complex, sunt
epuri, vulpi, capre, etc.

Licitația începe dela suma de lei 4000.

Garanția provizorie de 10 la sută din arenda oferită se
depune în numerar.

Sub prețul de strigare nu se poate oferi.

Contractul tip de arendare fixat de Ministerul Agri-
culturei și Domeniilor urmează a se respecta în tot cuprin-
sul său.

Arenda se va plăti anticipativ pe primul an chiar la
data adjudecării.

Cheltuielile de publicarea licitației și de redactare de
contract cad în sarcina arendașului.

Fântânița, la 19 Aprilie 1938.

Primar:

Notar:

Grigore Berbecar, ss.

Carol Dohi, ss.

PESCARIILE SĂ ÎNCEAPĂ LUPTA ÎMPOTRIVA DISTRUGĂTORILOR MARI!

Avem legea pescuitului în apele de munte; avem regulamentul ei; avem delimitate apele asupra cărora se întinde puterea acestei legi; avem fondurile de pescuit hotărnicite. Organizația de stat a acestui pescuit funcționează; societăți de pescuit s-au înființat sau sunt în înființare pretutindenea; fondurile de pescuit își găsesc pe rând stăpânii și ocrotitorii prin arendarea lor.

Din această nouă organizare trebuie să răsară o nouă epocă pentru ocrotirea salmonidelor dela noi și pentru sportul pescuitului cu undița.

Și aici, prima etapă trebuie să fie stăpânita de strădania de repopulare, așa cum a fost și mai este încă și în compartimentul vânătoarei. Cunoșcând mijloacele reduse ale pescarilor noștri sportivi, apoi capacitatea naturală a refacerii faunei noastre pescărești în apele munților, mărturisim că nu punem pe primul plan al problemelor și posibilităților nici înființarea de multe clocitorii, nici repopularea prin puieți aduși din altă parte, decât doar acolo, unde a pierit și sămânța păstrăvului și a lipanului. Intensificându-se măsurile de ocrotire, și asigurându-se între optime condițiuni înmulțirea naturală, în foarte scurtă vreme — în puțini ani, — vom avea nenumărate ape, care vor putea fi considerate ca excelente terenuri de pescuit sportiv.

Când vorbim despre „ocrotire“ ne gândim deîndată la combaterea braconajului și mai ales la stărpirea distrugătoarelor și barbarelor metode: dinamită, var, lipean, răstocire, prostovol, ostie, etc. De sigur, acești distrugători ai salmonidelor trebuie făcuți cât mai curând inofensivi, și alături de ei și pe braconierii ceilalți: vidra, mierla de apă, etc. Prin articolul nostru de față am voi însă să atragem atențiunea tovarășilor noștri pescari sportivi asupra unor cauze, care în multe părți distrug peștele nobil mai fără milă decât cete întregi de braconieri cu toate uneltele și metodele lor. Voim să-i îndemnăm la hotărâtă luptă împotriva acestor conștiinți sau inconștiinți dușmani.

Cari sunt aceștia? Câteva pilde ne vor lămuri.

Valea I., în județul T., e o splendidă apă de păstravi. Mai de mult în cea mai mare parte a ei curgea prin domeniul unei familii de conți, care arenda și restul râului. În urma ocrotirii îndelungate apa ajunsese să fie de o neînchipuită bogăție în pești. De după unire, o mână de pescari sportivi încearcă refacerea frumuseții de odinioară. Cu măsuri drastice oprește prăpădul și rând pe rând se repopulează apa, devenind de nou una bogată în pește. Apoi a urmat primejdia. Muntele a fost fărâmițat în zeci de proprietăți comunale prin reforma agară și în curând s'a întins dealungul părții de sus a apei o întreagă salbă de ferestrele țărănești. Deci tot la 2—300 metri, câte o mână de oameni (prin noțiune și pescari), care ziua-noaptea stau lângă apă. Cine-i poate controla? Dar alta e marea primejdie: Cele vre-o 30 — poate și mai bine — de ferestrele scuipe neconținut în apă rumeguș, lapădă așchii, capete de lemne ș. a. Rumegușul e pentru pești o adevărată otrăvă. Le intră în bronchi, le

produc sângerări, puroeri, moarte. Mai ales puieții e distrus de această plagă. Dar în afară de aceasta, rumegușul și celelalte lăpădături dela ferestrele în curând se umple de apă și se cufundă, se așază pe nisip, pe pietrii, în formă de strat pe albia apei. În curând începe procesul de putrefacție, care otrăvește și omoară microfauna, care formează principala hrană a peștișorilor, înădușe și infectează icrele depuse. Doar câte o apă mare, câte un puvoi dacă poate să mai măture albia, fără însă să o poată curăți și mai ales, să o apere de nouile cantități de rumeguș.

Înzadar prindem câțiva braconieri, care pustiesc la an câteva kg. (chiar zeci de kg.!) de pește, dacă e compromisă toată sucrescența, dacă e betejită toată cantitatea de pește din întreagă apa.

Alt mare dușman: rezidiile otrăvitoare ale stabilimentelor industriale din preajma apelor cu salmonide. E îndestulător să privim din geamul trenului minunata vale a Prahovei — de pildă, — ca să ne dăm seama, ce e aici și ce ar putea să fie din punct de vedere piscicol. Dela Câmpina în sus, râul ia tot mai mult caracterul apei de munte. Repezișuri care mor în bolboane liniștite, coturi săpate adânc sub stâncă, suvoaie cu margini de apă domoală, vârtejuri leneșe: ce locuri admirabile pentru păstravi și lipan.... Dar, cum înaintezi pe vale în sus, apa ia culori streine, sure-lăptoase, opalii, cu reflexe irizee. Apa e otrăvită de scursorile fabricelor. Apa e moartă, fără viață. Nici un pește nu poate rezista aleselor otrăvuri pe care le varsă neconținut fabricile de-a dreptul în apa curgătoare.

Voi aminti apoi adevăratul prăpăd pe care îl face plutirea liberă în multe ape, și mai cu seamă în cele cu apă abundentă, deci mai potrivite pentru a prăsi mulți și frumoși pești. Cunoaștem cu deamănuntul un râu, poate cel mai încântător râu de munte din Țara noastră. (Maestrul Sadoveanu i-a consacrat un întreg volum, apărut zilele trecute). Înainte vreme mare bogăție de pește. Chiar până acum câțiva ani apă excelentă. Arendașii apei au pus pază bună, au făcut clocitorie din care împrăstiau an de an zeci de mii de pescuși, dealungul râului. Nu se pescuia decât cu multă cruțare — și totuși, azi râul e complect sărăcit. Cauza, singura cauză e plutitul liber a zecilor și sutelor de mii de metri cubi de lemn, ce se coboară an de an pe spinarea apei râului. Buștenii lovesc și omoară peștii; acid vietățile celelalte, care formează hrana peștilor; ca să fie plutirea mai ușoară, oamenii taie coturile, scot bolovanii, transformă râul într'un canal, fără hrană, fără adăposturi.

În urma nebușteii îngrămădiri de bușteni în albie și a insuficienței numărului muncitorilor, care să asigure continuitatea plutirii, se formează „plaviile“, adică monstroase îngrămădiri de lemne, care umple albia în înălțime de etaj și pe lungimi adese de kilometri întregi. Acolo zac lemnele aceste cu lunile, înăbușind sub ele toate vietățile. Apoi, când pornesc, distrug și mătură în fața lor mai grozav decât distruge zoiul cel mai mare de primăvară. Pe unde a trecut o

asemenea plavie pornită, par'că a trecut un enorm tăvălug, zdrobind totul.

Apoi, culmea: pe râu mai multe baraje mari, înalte, peste care peștele un poate trece, — și constructorii căroră au uitat să facă scară pentru pasajul peștilor spre locurile de icrare.

Să mai amintim asemenea cauze de ucidere în masă și de compromitere a oricărei încercări de reproducere? Doar una încă: La multe exploataări de pădure, lemnele sunt coborâte prin scocuri de apă, lungi de mulți kilometri. Aceste scocuri se alimentează cu apă (pentru a suplini pierderile) din loc în loc, din valea pe lângă care se întind. Care păstrav apucă în scoc e pierdut. Nu mai poate scăpa din el, apa fulgerătoare îl lovește de pereți, buștenii îl strivesc. Și peștii intră pe nenumăratele uși de alimentare a scocului, neprotejate de nici o instalație, care ar opri accesul peștelui.

De sigur, nu ne trece prin gând să argumentăm, că de dragul păstrăvului să nu se facă fireze, fabrici, plutire. Nu suntem nici habotnici și nici naivi. Dar voim să trezim voinele pescarilor noștri sportivi și ale societăților de pescuit. să combată abuzurile și să aducă pe proprietarii acestor întreprinderi în cadrele legii. Impotriva uciderii peștilor prin rumeguș, materii reziduale, plutire liberă, etc., există măsuri de protecție, și încă unele obligatorii prin texte de lege. (Legea asupra regimului apelor din 27 Iunie 1924, Capitolul II etc. — Legea pescuitului în apele de munte, Cap. VI, apoi regulamentul acestei legi, Cap. VII, etc.). Avem la dispoziție măsuri legale, prin care putem opri să fie aruncat în apă și rumegușul și reziduiile fabricelor, putem obliga pe cei ce plu-

tesc liber să facă locuri de refugiu (pinteni etc.) pentru pești, să construiască scări la opustele lor, instalațiuni de protecție la gurile scocurilor, etc., etc.

Pentru a opri aceste abuzuri, trebuie însă un lucru: curaj și persistență din partea pescarilor sportivi. Și îndemnul nostru e în această direcțiune: Să știm și să voim să ne apărăm drepturile. Să lăsăm deoparte tradiționalul tembelism și să uzăm de toate mijloacele legale și față de oricine, pentru a înfrânge pe cei abuzivi. Societățile de pescuit și pescarii sportivi au o misiune frumoasă; să SALVEZE și să refacă peștii nobili ai apelor noastre de munte. Membrii acestor societăți aduc jertfe mari, adeseori peste puterile lor, ca să atingă scopul nobil pe care îl urmăresc. De ce să se irosească și intențiile bune și jertfele grele bănești, din cauza neglijenței de a cere respectarea legii și din partea altora?

E o îndatorire aceasta.

Dar are îndatorire — și suntem siguri, că o va împlini — și Direcțiunea Vânătoarei și a Pescuitului în apele de munte, să deie întreg sprijinul său, de înaltă autoritate tuturor acțiunilor îndreptate împotriva marilor distrugători ai faunei noastre piscicole. Credem, că în marea majoritate a cazurilor se va ajunge pe cale amiabilă la situația legală. Acolo însă, unde cel ce vatămă legea, nu se va pleca, va trebui plecat cu mâna după ceafă!

Societățile de pescuit din alte țări au învins dârzenia otrăvitorilor și pustiitorilor apelor cu salmonide, acolo unde ea s'a prezentat. La fel trebuie să facă și cele românești. Cu respectarea legii, dar energic și fără cruțare.

„CARPAȚII“.

„AM GREȘIT?“ (NOTE DINTR'O SCRISOARE)

Ce însemnează coincidența! Toemai mă luptam și eu cu un „caz juridic“, când, sosind „Carpații“, am dat de „cazul“ lui Nemo, care se chinuște și el să știe, dacă „a greșit“ („Carpații“, No. 11, articolul „Am greșit?“).

Eu îmi inchipui că Nemo vrea să știe dacă a greșit sau ba, față de lege, căci dacă e vorba de obiceiul pământului sau de o logică imediată, nici capul să nu-l doară, — mai ales între prieteni sau cunoscuți. Bază de discuție nu poate fi deci decât text de lege. Ori, după lege, *stricto sensu*, cred că a greșit, ori cât de ciudat și... nelogic ar pare.

În legea noastră de vânătoare — în afară de principiul enunțat că nimeni nu poate vâna pe teritoriul altuia — nu găsesem decât art. 32 din care să se poată trage o deducție pentru cazul în speță. Acest articol spune: „Vânatul rănit nu poate fi urmărit pe un teritoriu străin fără învoirea proprietarului sau arendașului dreptului de vânat. Nu va fi considerat căzând sub aplicarea acestui articol faptul trecerii cânilor pe proprietatea altuia, când vor fi în urmărirea unui vânat stârnit pe o proprietate, unde aveau dreptul să vâneze“.

Deci:

1. chiar trăgând pe teritoriul tău nu poți călca pe un teritoriu străin, ca să-ți urmărești vânatul;

2. numai câinii pot trece pe proprietatea altuia în urmărirea unui vânat stârnit pe teritoriul tău. — Tu, nu.

Deci: pe un vânat stârnit pe teritoriul tău, dar trecut pe teritoriu vecin, n'ai nici un drept, chiar dacă l-ai rănit.

Care e cazul lui Nemo? Stârnește la el un iepure și îl împușcă la vecin. Grav de tot! Chiar dacă îl lovea în teritoriul său și tot nu avea drept să-l ia dacă trecea hotarul — chiar rănit. Dar încă să-l împușce, „dincolo“. Dar, spune Nemo, iepurele a căzut numai la 2 m. de hotar. Dar dacă erau 4 m.? dar dacă ar fi fost 10, 20, 30, 50 m.? — iepurele tot stârnit din terenul lui și el tot dincoace de hotar. La câți metri începe să nu mai aibă „dreptul“ de a trage? la 2,50 m., la 3, la 10 m.? În litera legii, nici la 1 centimetru! În litera legii nici nu se pune posibilitatea să-l împuști „din-

colo“. „Dincolo“ numai câinii au voie să treacă după un vânat stârnit la tine. Tu, nu — nici cu pasul, nici cu focul.

Dar, poate să mai protesteze Nemo, că art. 32 se referă la urmărirea vânatului, iar el a împușcat pur și simplu un iepure la 2 m. de hotar. Mai întâiu, că vre-o 10 m. a „urmarit“ și el iepurele buclucas, cât se rostogolise, mort, pe povârniș. Și apoi, cum? Dacă îl rănea, categoric, nu putea să-l urmărească (art. 32). Dar ce fel de „rănire?“ ca să fugă încă un kilometru? 100 m.? 10 m.? 5 m.? Să zicem, că lovit la 2 m. de hotar, iepurele rănit grav, se mai târa încă 10 m. în loc să se rostogolească pe povârniș. Era sau nu „vânat rănit“, ce „nu poate fi urmărit pe un teritoriu străin“, cum zice art. 32? Era.

Deci Nemo a greșit. Dacă îl vedeți să nu-i spuneți însă. Așa cum îl cunosc e în stare să facă o gălbinau!

Acum să „servesc“ cazul la care mă munceam eu. Iată:

Să zic, că A e proprietar sau arendaș al dreptului de vânătoare pe teritoriul T. Acest teritoriu e mărginit într-o parte de o șosea națională. Dincolo de șosea este alt teritoriu care nu aparține lui A. Pe teritoriul său, A vânează spre această margine. Sare un iepure, ajunge pe șosea și până să trage A, trage un domn B, ce se găsea pe șosea, împușcă și ia iepurele.

Întreb:

1. Șoseaua națională, ne putând fi nici proprietate, nici arendă de vânătoare, are cineva drept să împușce vânat pe șosea, mai ales când nu e înglobată în nici un teritoriu?

2. Poate A pretinde că e iepurele lui, căci sârise din teritoriul T în care are drept asupra vânatului?

3. Poate A, care e paznic public, să acționeze în judecată pe B pentru vânătoare în teren, unde nu-i aparține dreptul de vânătoare (șoseaua)?

4. Dar A, dacă își împușca iepurele pe șosea, în ce caz se găsea?

Mă rog frumos, domnilor juriști, cum se soluționează aceste chestiuni în lumina legii?

Sau se pun la dosar?

C. R. B.

RĂSPUNS DOMNULUI GH. NEDICI ÎN LEGĂTURĂ CU EXPOZIȚIA INTERNAȚIONALĂ DIN BERLIN

de: Dr. IERONIM STOICHIȚIA

Am citit articolul critic al D-lui Gh. Nedici „Câteva cuvinte în legătură cu participarea României la expoziția internațională de vânătoare din Berlin. Noemvrie 1937”. apărut în Nrii 2 și 3, 1938 a revistei „Carpații”. După marele succes avut la Berlin, când nu numai aprecierile românești, ci și părerile competente ale străinilor în majoritatea lor covârșitoare recunoșteau și apreciau fără nici o rezervă acest succes al României, — cu drept cuvânt, am rămas surprins de articolul D-lui Nedici, în care D-sa explicând forțat cifrele și jonglând cu datele catalogului, ne face din învingători învinși, marele succes al României îl transformă în insucces și gloria vânătorimii acestei Țări o prezintă ca înfrângere rușinoasă.

Lumea noastră vânătoarească stă nimită în fața acestei critici.

Voi încerca să stabilesc, fără nici o părtinire sau patimă, adevărul, în controversa regretabilă dintre vânătorimea română, mândră și satisfăcută de succesul avut și Dl. Nedici tăgăduitorul acestui succes.

Nu mă fac apărătorul „oficialității” noastre dela Berlin, cum o numește în articolul său Dl. Nedici. Nu răspund deci în numele acestei oficialități, ci în numele meu personal, ca vânător și român, care împreună cu întreaga vânătorimea română cu sentimente românești, am dat tot sprijinul și am pus toată inima ca să asigurăm Țării noastre locul de onoare în concurența nobilă dintre popoare, la expoziția aceasta internațională, — cea mai mare din câte s'au ținut până acum.

Tot așa a dat sprijinul său vânătorimea română și cu ocazia aranjării expoziției din Lipsca din anul 1930, când între „oficialii” noștri era și Dl. Nedici, având chiar un rol mai important poate decât ceilalți „oficiali”.

Dl. Nedici nu a luat parte în schimb nici la expoziția națională din București 1935, nici la expoziția din Berlin 1937, unde era vorba de reputația vânătorimii române și de prestigiul Țării.

Am activat împreună cu toți camarazii vânători ai Țării noastre, atât cât ne-au ajutat modestele noastre puteri la expoziția din Lipsca, din București și pe urmă la cea din Berlin. Am luat parte la ședințele Consiliului Internațional de vânătoare, ținute la Praga între 22—29 Mai 1937 și cele din Berlin, ținute cu ocazia expoziției internaționale. Așa că sunt în măsură a cunoaște bine tot ce s'a discutat acolo. Dl. Nedici încă este membru al „Consiliului Internațional de vânătoare” și ar fi fost bine să fi luat și D-sa parte la aceste ședințe și să-și fi susținut acolo părerile D-sale în fața forului internațional; să concluzioneze cu ceilalți membrii români ai Consiliului și să scutească opinia publică de critici și reclamații tardive, după ce a fost absent dela locul de datorie și onoare pe care îl avea în calitate sa de membru al Consiliului.

La expoziția din Lipsca din 1930, la care din partea Țării noastre a activat, având rol important oficial Dl. Nedici, — atunci Inspector General al Vânătoarei — România a avut incontestabil un mare succes. Vânătorimea română a fost mândră de acest succes și recunoșcătoare „oficialilor”, cari în urma situației ce o aveau în treburile vânătoarei noastre, au coordonat și aranjat materialul dat de toți vânătorii români, aranjând sala românească a expoziției.

Vânătorii noștri nu au preocupat laudele lor și Dl. Nedici și-a avut partea de leu din acestea laude. Nicio critică, nici-o scădere a meritelor, ci recunoștință, laude și mulțumiri din toate părțile!

Aceasta însă nu înseamnă că la Lipsca totul a fost perfect aranjat și că lucrarea făcută de oficialii noștri de atunci nu ar fi fost susceptibilă și de critică. Cui i-ar fi trăznit însă prin minte să atace și să facă critici, când toți eram bucușori de succesul avut? Toată lumea a trecut cu vederea micile greșeli și întrelăsări inerente, și se mulțumea să înregistreze succesul.

Dar fiindcă Dl. Nedici în repetite rânduri compară „biruința” dela Lipsca cu „înfrângerea” dela Berlin, îmi iau libertatea ca să răsfoiesc puțin prin catalogul dela Lipsca, pentru a se putea face comparație apoi cu cifrele, pe care le va găsi cititorul mai jos referitor la Berlin.

Mă rog, la urma urmei, să vedem ce premii internaționale am reputat noi la Lipsca (unde găsim în comitetul organizator al secției românești și pe Dl. Isaac Jacobson, lipsa căruia dela Berlin poate o una din cauzele „înfrângerei”). La Lipsca a fost acordat pentru diversele specii de vânat un număr restrâns, dinainte fixat, pe premii internaționale. Câte a reportat din ele România?

Din 10 premii pentru cerbi, România a câștigat 1 (unu!).

Din 8 premii pentru lopătari, România a câștigat 0.

Din 16 premii pentru câpriori, România a câștigat 4.

Din 15 premii pentru capre negre, România a câștigat 5.

Din 31 premii pentru mistreți, România a câștigat 8.

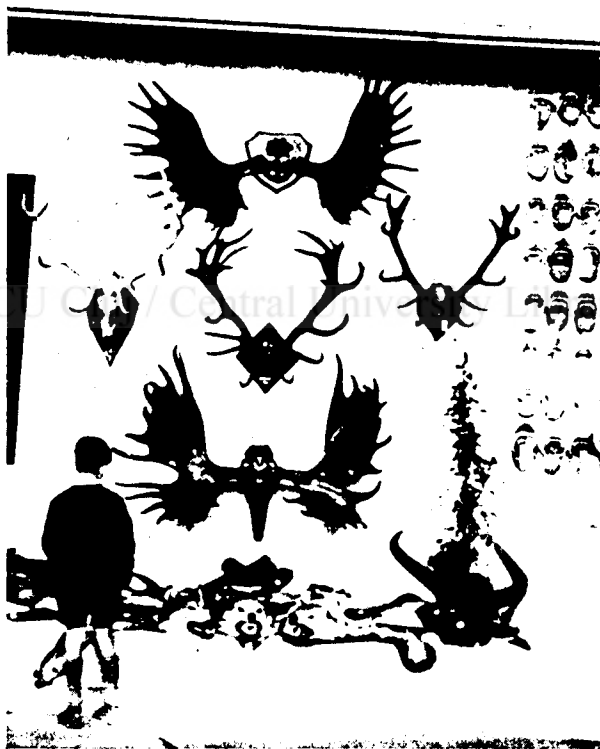
Deci din 80 premii pentru vânat din teren liber, România a eucerit abea 18! Și să nu uităm, că pe când la Berlin au luat parte în concurență 28 Națiuni, la Lipsca în fața României nu stăteau decât 10. Iar — ceea ce e de maximă importanță, — la Lipsca lipsca dintre concurenții noștri Polonia, cu vânatul ei incontestabil viguros.

Expoziția națională din București din 1935 a avut concursul nelimitat al vânătorimii din întreaga Țară.

Expoziția a fost patronată de Majestatea Sa Regele și chiar Majestatea Sa a fost inițiatorul acestei expoziții naționale binevoind a expune și trofee proprii. Succesul a fost deasupra tuturor așteptărilor. Zecile de mii de vizitatori au avut prilejul să cunoască și să admire bogăția cynegetică a Țării noastre. Articolele elogioase în presa cotidiană și revistele de specialitate din Țară și din străinătate au dat satisfacția bine meritată vânătorilor români.

Numai atitudinea dlui Nedici a format o notă disonantă. Dsa pentru supărările ce le avea, nu a dat nici-un concurs acestei prime expoziții naționale de vânătoare din țara noastră. Toții vânătorii Țării au fost prezenți la datorie, numai Dl. Nedici a fost absent și nu a crezut de bine să dea concursul său și nu a expus trofee sale recoltate din una din cele mai vestite regiuni ale Țării noastre, din Maramureșul cerbilor capitali.

După succesele dela Lipsca și București cari au mers crescând, cel mai frumos succes l-am avut însă la Berlin. La Lipsca a fost o expoziție în cadru cu mult mai redus și mai

Cearne fosile în pavilionul Poloniei

modest decât la Berlin și drept urmare și succesul nostru a rămas în același cadru redus și modest.

Adevărata concurență internațională și luptă pentru întâietate s'a dat doar la expoziția din Berlin, care a fost cea mai mare expoziție cunoscută în anele vânătoarei mondiale. România a luat parte la această luptă hotărâtoare unde trebuia să ducem la victorie culorile românești. Vânătorimea română a răspuns cu însuflețire la apelul ce i s'a adresat, a dat lupta și a avut cel mai lămurit succes. Opiniile publice a Țării noastre trebuie să fie mândră și recunoșcătoare vânătorilor noștri în frunte cu conducerea oficială a vânătoarei, pentru prestigiul extraordinar dobândit în concurența dintre 28 popoare desfășurată în fața lumii întregi, cari prin milioane de vizitatori a admirat bogățiile noastre vânătoarești, neîntrecute.

Dl. Nedici supărat mereu, nu a luat parte nici aici deși — precum însuși Dsa recunoaște — a fost invitat la aceasta de conducerea noastră oficială prin o adresă specială. Dar aceasta nu-l împiedică să facă o critică nedreaptă și în contradicție cu toate părerile competente din Țară și din străinătate.

Iar acum să-mi fie îngăduit să răspund pe rând criticilor și acuzațiilor aduse de dl. Nedici.

Dacă comparăm articolul critic al dlui Nedici cu darea de seamă a dlui Aurel Comșa, Inspector General al vânătoarei despre expoziția din Berlin (vezi Carpații Nr. 1, 1938), găsim că dl. Nedici face uz de unele din ideile dlui Comșa, doar cu deosebire de mod de expunere; în schimb fiind cam exagerat în aprecierea cunoștințelor și meritelor proprii.

Pe dl. Comșa nu-l împiedică calitatea sa ca delegat al Țării la aceasta expoziție să arete franc și cinstit lipsurile inerente, cari au putut obveni, însă o face cu gândul curat ca în viitor să fim cât mai fără lipsuri și greșeli trăgând învățături prețioase din experiențele câștigate.

Să luăm articolul dlui Nedici așa cum „curge“ el.

1. Dl. Nedici își începe articolul său critic cu afirmația că România a obținut la Lipsa un succes răsunător „acordându-i-se *Recordul Mondial*“. Nu știm, că la Lipsa să i se fi acordat unei țări participante „Recordul Mondial“!

Întrebăm. *Cine* a acordat acest act oficial și care e textul hârtiei, care îl conferă?

O *diplomă* de Record Mondial o poate acorda numai un juriu Internațional.

Care este acest juriu și care este diploma acordată României?

Nici la Lipsa și tot așa nici la Berlin nu s'a acordat o atare diplomă cuiva. Dacă la Berlin ar fi fost să se dea o asemenea diplomă atunci desigur acesta ar fi primit-o România în baza rezultatelor premierii.

Ori Germania nu au voit să împietzeze delicate prietenii politice (e vorba de Polonia și Ungaria).

2. Dl. Nedici bagatelizează premiile II și III, numindu-le de „rang inferior“ și că „ele nu însemnează mare lucru“. Cred că dl. Nedici face aici o eroare fundamentală! Ceea ce contează și este un indicator real al *calității* vânătorului (adecă al trofeelor, fie ca produs al mediului, fie ca produs al gospodăriei raționalizată științific) este *media generală* a punctajului, iar nu o piesă *exceptional de mare*, care înțrece cu 1—2 puncte pe cea a vecinului. Piesa *record* este ceva *incidental* (adesea o ai în teren fără de a o putea doborândi vre-odată) până ce calitatea *mediei generale* e un criteriu cu totul *real*.

Încât privește media generală, România stă în *fruntea tuturor țărilor*.

Acest adevăr este și rămâne incontestabil *ori cum* am face calculația.

Iată situația sub diferite aspecte:

Luând de bază 1900—1937.

România: 42 plachete de onoare	112 premii I.
Polonia: 29 „ „ „	72 „ I.
Ungaria: 29 „ „ „	76 „ I.

Deci, dacă dl. Nedici e de părerea categorică, că numărul plachetelor de onoare plus totalitatea premiilor I sunt *criteriile decisive*, — îl poftim să binevoiască a ceti cifrele de mai sus.

Dar să facem și alte calcule. Să cercetăm, *totalitatea* premiilor (adecă I, II și III) Internaționale dela 1900—1937:

România	268
Polonia	292
Ungaria	228

(NB. La aceste două din urmă țări inclusive trofee braconate ori găsite!)

Să nu ne mulțumim nici cu aceasta calculație și să procedăm la totalizarea *tuturor* premiilor internaționale (I, II, III), începând, să zicem, dela 1600 încoace, până la 1937 (adecă timp de 337 ani) repartizarea ar fi:

România	374
Polonia	316
Ungaria	277

Numărul plachetelor de onoare (1600—1937):

România	42
Polonia	34
Ungaria	39

Numărul premiilor I. Internaționale (1600—1937):

România	113
Polonia	80
Ungaria	102

Iată deci, *oricum am face calculul*, tot România este și rămâne în mod indiscutabil în frunte!

Pentru a avea o icoană și mai clară despre *întâietatea* României, arătăm mai jos clasificarea țărilor participante (a acelor, cari au dobândit peste tot plachete de onoare) și anume cu trofee dobândite după 1900:

1. România	42 plăci de onoare	112 premii I.
2. Germania	40 „ „ „	106 „ I.
3. Ungaria	29 „ „ „	76 „ I.
4. Polonia	29 „ „ „	72 „ I.
5. Suedia	17 „ „ „	37 „ I.
6. Jugoslavia	8 „ „ „	30 „ I.
7. Cehoslovacia	6 „ „ „	19 „ I.
8. Danemarca	5 „ „ „	15 „ I.
9. Austria	4 „ „ „	14 „ I.
10. Belgia	1 „ „ „	„
11. Bulgaria	1 „ „ „	„

Ținem să arătăm aici că Germania a expus în total 1704 piese, iar Polonia 768 până când România numai 660 și cu toate acestea le distanțiază în medie generală de premieri pe aceste concurențe serioase, iar pe cealalte țări cum arată tabloul de sus, le întrece cu mult, evidențiindu-se pentru oricine victoria desăvârșită a Țării noastre.

Mai sunt o serie întreagă de țări, cari cu toată străduința nu au primit nici-o plachetă de onoare, iar premii I. într'un număr extrem de scăzut (câte una, două sau trei).

Ași putea să termin aici răspunsul meu, însă totuși voi continua combătând punct cu punct, cele susținute de dl. Nedici.

3. Dl. Nedici recunoaște — în virtutea unei scrisori pur particulare — că „dela o premiere *Oficială* a țărilor s'a renunțat“ la Berlin; deci ce rost a mai avut forțarea pretinsului „Record Mondial“, desbătut sub punctul 1? Iată contradicția!

Că dl. Goering, patronul expoziției ar fi putut acorda Poloniei aceasta distincție (adecă Recordul Mondial) „și în mod oficial“, este pur ipotetic, sau mai bine zis platonic. Dl. Goering nu a făcut-o pentru că nu o putea face în nici-un chip, fără asistența unui juriu Internațional. Tot ce a putut face, a fost un gest de curtuazie prietenească față de o țară, pe lângă abandonarea timbrului oficial.

4. Dl. Nedici însuși șase recorduri mondiale pentru „specii importante de Vânat“, dobândite de Polonia, ca: *Zimbrul* (!), *Elanul*, *Căpriorul*, *Mistrețul*, *Lupul* și *Râsul*.

Trebuie știut mai întâi de toate, că *Zimbrul* — după război încoace — chiar nici în Polonia nu mai contează drept „Vânat“. Numărul total al Zimbrilor în toată lumea azi de abia este de 75 piese (vezi A. Comșa: „Bielovesca și Zimbrii ei“ — Carpații Nr. 12, 1937). Azi *Zimbrul* nu mai este altceva decât o pioasă rămășiță istorică, ținută cu sacrificii în grădini zoologice sau în unele parcuri împrejmuite; fără de a putea fi vânat.

În consecință *cornul de zimbru* azi nu mai este un obiect al expozițiilor *Olimpice* de vânătoare. Dovadă, că la Berlin nici nu a existat vre-o comisie pentru evaluarea zimbrului (au fost acolo doar numai 3—4 piese!); astfel nici nu i s'a putut conferi un „Record Mondial“ acestei specii. Dacă examinezi catalogul, poți vedea că piesele înșirate acolo, nici nu au vre-un punctaj.

Iar încât privește *lupul* și *râsul* ca obiective „importante“ ale gospodăriei cinegetice, rugăm pe dl. Nedici să și consulte cărțile Dsale în materie de vânătoare.

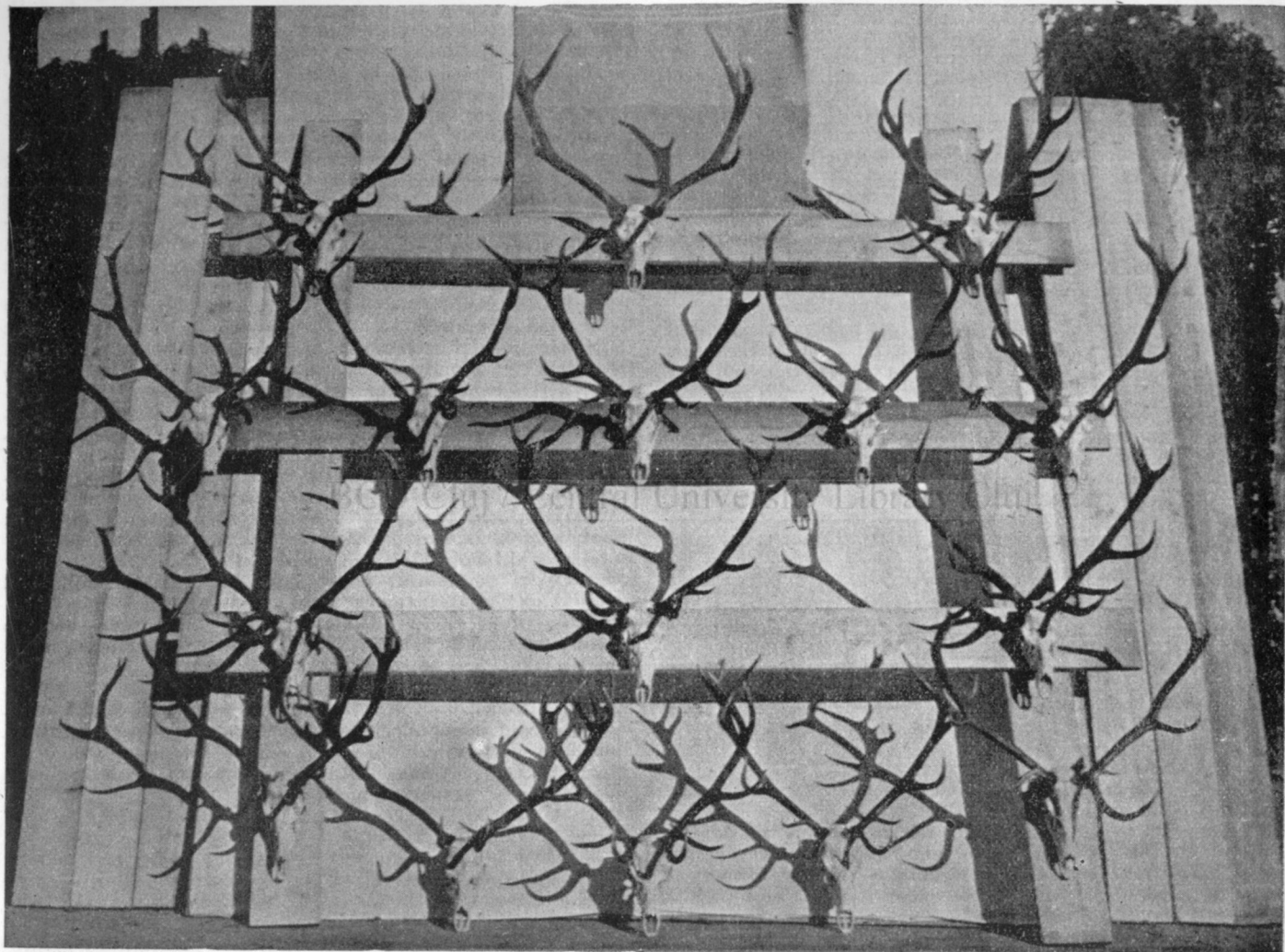
Astfel ar rămânea pentru Polonia abia trei recorduri mondiale adevărate și importante: *elanul*, *căpriorul* și *mistrețul*.

5. Dl. Nedici susține că „Expoziția trebuie organizată exact întocmai ca un muzeu permanent”. Păcat că Dsa nu a fost la expoziția din Berlin și nu a văzut aranjamentul pavilionului Polonez, care sămăna mai mult cu o *cameră de vânătoare* supra încărcată, decât cu o expoziție unde se cere *sistem*. Pe pereții pavilionului polonez, trofee erau amestecate, iar între ele mai vedeai și obiecte decorative. În schimb în secția românească, se poate zice că amăsurat spațiului îngust aranjamentul a fost *foarte* sistematic și *obiectiv* (vezi fotografia pavilionului polonez care — între altele dovedește, că trofee lor au fost — *mult* mai înghesuie decât ale noastre!) și totuși dl. Nedici laudă și în privința aceasta Polonia!!

prescurtat „I. P. A.”, care predomina. Dacă ar fi fost coordonată cu cea de vânătoare, desigur s'ar fi numit „Internationale Pelz- und Jagdausstellung”.

Expoziția de Vânătoare din Lipsa, 1930, a fost o *anexă*, cu principalul scop de a intensifica traficul străinilor în Germania. Chiar Germanii evită intenționat de a arăta Lipsa între adevăratele expoziții internaționale de vânătoare. Ei vorbesc de expoziția internațională din Viena 1910, ca prima în acest gen, iar de acolo trec imediat la cea din Berlin, 1937. De Lipsa nu pomenesc Nemții bucuroși și ai impresia că în mod chibzuit vor să o treacă cu vederea.

Pentru dovedirea acestor afirmațiuni, reproduc vre-o câteva pasagii din un articol apărut în „Illustrierte Zeitung”,

Trofee de cerb cucerite în toamna 1937 în domeniul forestier Bánffy din regiunea Mureșului superior

6. Diorama Deltei a fost *excelentă* și nu au lipsit din ea nici cormoranii, după cum eronat susține dl Nedici.

7. Greșeli de catalogare s'au strecurat și la noi și la *alte* națiuni (chiar și la Germania), în măsură chiar mai mare decât la noi (vezi catalogul — *anexă* — !). Vina o poartă gazda casei care a întârziat tipărirea până cu vre-o câteva zile înainte de deschiderea expoziției și așa fiind graba mare a trebuit să renunțe la corectură. Dl. Nedici nu a avut de unde să cunoască aceste întâmplări. Însă făcea bine, ca înainte să aducă acuzații nedrepte să se intereseze de starea reală.

8. Că au fost așezate o seamă de coarne de cerbi mai sus decât nivelul ochiului, e just; dar același lucru s'a întâmplat la *toate* țările; inclusive Germania, Austria, Ungaria, Cehoslovacia, Polonia, etc. și încă în măsură *mult* mai mare ca la noi.

9. Este foarte greșit dl. Nedici, când susține că Expoziția de Vânătoare din Lipsa ar fi fost „independentă” de cea de blănuri. Aceasta o dovedește însăși numirea oficială de „INTERNATIONALE PELZTIER AUSSTELLUNG”;

— (J. I. Weber, Leipzig; Nr. 4834, — 4 Nov. 1937 sub titlul „Die Internationale Jagdausstellung in Berlin, 1937”, semnat de însuși Ulrich Scherping, Directorul General al Vânătoarei din Germania.

Reproduc textual în traducere:

„Ultima expoziție internațională de vânătoare de însemnătate, care s'a estins NUMAI la vânătoare, a avut loc la Viena în 1910. Ea a fost un succes extraordinar, atrăgând atențiunea nu numai a vânătorilor din toată lumea, ci și a altor cercuri cari nu au vre-o legătură directă cu vânătoarea.

Evoluția totală a ideologiei vânătoarești, care evoluție s'a început aproximativ de la 1900 încoace și care s'a concretizat apoi în Legea Vânătoarei a Reichului al 3-lea, la 3 Iulie 1934, a adus cu sine ideea unei noi expoziții internaționale de vânătoare. Că aceasta expoziție internațională s'a putut realiza în dimensiunile și cu participarea pe care o vedem, este de a se mulțumi numai și numai voinței D-lui General Goering. Preparativele au durat deabia 1 an și jumătate; deci un timp relativ destul de scurt. Cu atât mai

satisfăcută rămâne însă vânătoria germană de faptul, că au participat la aceasta expoziție 30 de națiuni. Se poate constata, că materialul pe care îl arată expoziția, întrece atât cantitativ, cât și calitativ expoziția de vânătoare din Viena dela anul 1910.

Diferența mare dintre expoziția internațională de vânătoare din Viena și Berlin este condiționată prin dezvoltarea vânătorei în decursul aceluși sfert de secol, care zace între ele." Etc., etc.

Textul de mai sus al D-lui Scherping nu amintește cu nici-un cuvânt expoziția din Lipsca. Întrebăm: avem noi vre-o vină când afirmăm că expoziția din Lipsca a fost de un cadru redus, modest și de mai puțină importanță?

10. Dl. Nedici ne spune că Polonia s'a prezentat la Lipsca „cu un material bogat“, dar în cele din urmă „s'a retras.“

Dacă examinăm cataloagele expoziției din Berlin, găsim că, dacă Polonia ar fi participat la Lipsca, ea ar fi putut dobândi acolo următoarele recorduri mondiale cu trofeele care poartă data anterioară anului 1930 (vezi pag. 2 a broșurei-anexă a catalogului din Berlin):

Elan, dobândit în anul 1904,	339.1 puncte	record mondial
Căprior „ „ „ 1896,	196 „ „ „	
Mistret „ „ „ 1924,	142.2 „ „ „	
Lup „ „ „ 1930,	144 „ „ „	
Râs „ „ „ 1927,	158 „ „ „	

Deci Polonia avea aceste piese în anul 1930, când a avut loc expoziția din Lipsca! Aici nu ar fi ajutat nici-o șmecherie!

Dacă ea ar fi participat atunci, noi cădeam la recordul mondial de căprior și mistret, având astfel cu două recorduri mai puțin decât am avut (de lupi și de râs nici nu mai vorbim).

Dar să vedem acum, ce s'ar fi întâmplat cu pretinsele „Recorduri Mondiale“ ale D-lui Nedici, chiar și în cazul ipotezei dacă noi Românii am fi izbutit (prin imposibil) ca să convingem toate țările participante, ca premiera să se facă numai dela 1930 și până la 1937 așa cum dorește Dl. Nedici?

Iată situația (conform catalogului-anexă dela Berlin):

Elan, dobândit în 1937,	cu 321.1 puncte.	
Căprior „ „ 1933,	184.2 „	
Mistret „ „ 1937,	136.6 „	Toate recorduri
Lup „ „ 1936,	148 „	mondiale!!
Râs „ „ 1935,	158 „	

În acest caz nouă ne-ar fi rămas numai următoarele recorduri mondiale:

Cerb (Dr. Kosch, Căliman),

Tap negru (Hessheimer).

Urs (Simion Vulcu), dobândit în 1932, cu 314 puncte (vezi catalogul principal, pag. 269).

Cum Dl. Nedici pune atât de mare pond pe piesele „Record Mondial“, s'ar fi înșelat amar sub ipotezele de mai sus și aceasta e dovada că a calculat și studiat elementele destul de superficial. Aici vorbesc doar punctele și nu ajută nici-un fel de filozofie. Cu alte cuvinte, Polonia în orice caz ar fi avut mai multe piese singuratece record decât noi.

Singurul lucru ce l-am fi putut obține prin o premieră numai dela 1930 încoace (față de celelalte țări Europene) ar fi fost un număr mai mare de plachete de onoare la cerbi. Întrebarea este însă dacă am fi găsit prostii (e foarte riscant să credem că numai noi suntem isteți!...), cari să se învoiască la acest dădărit sau capriciu al unui singur participant. Cu siguranță se poate spune că nu, deoarece toate țările au dispus de un vast și calitativ material derivat înainte de 1930, pe care au vrut să-l prezinte neapărat în concurență. În consecință Dl. Nedici — dacă ar fi participat la convorbirea din Braunschweig — și ar fi venit cu astfel de condiții egoiste, ar fi rămas de unul singur cu un vot, iar expoziția s'ar fi ținut și fără de România. Deci aceasta teză a D-lui Nedici e pur platonice.

Mai departe: chiar dacă am lua de bază anul 1918 la calculare, Polonia ar avea recordurile la căpriori, mistret, lup și râs; deci în total patru. Și în acest caz România ar avea numai trei recorduri; cerbul, capra neagră și ursul. Deci calcul D-lui Nedici și aici dă greș.

11. Dl. Nedici atribuie o însemnătate deosebită numărului plachetelor de onoare. Ne mirăm că nu se declară satisfăcut cu faptul bine și definitiv stabilit, că România se află în fruntea tuturor țărilor în ceea ce privește numărul total

al acestor plachete. Iată încă odată numărul plachetelor de onoare atât înainte, cât și după 1900: România 42; Polonia 34; Ungaria 39. De ce dovadă de întâietate mai are lipsă Dl. Nedici?

12. Dl. Nedici insistă mereu și repetat în articolul său asupra împrejurării că cerbul Kosch la expoziția din Lipsca a fost declarat record mondial, chiar și față de cerbul Draskovich, iar acum la Berlin cerbul Draskovich a fost declarat „record mondial“, urmându-i cerbul Kosch al doilea. Din aceasta Dl. Nedici încearcă să formuleze un cap de acuză principală conducătorilor români ai expoziției, cari ar fi tolerat acest lucru.

Ne permitem a-i duce D-lui Nedici aminte, că la Lipsca formula Nadler nu a fost aplicată în forma ei originală.

Să mă explic. În formula Nadler greutatea este o condiție esențială și dă coarnelor de cerb pentru fiecare kgr. 2 puncte. La Lipsca greutatea coarnelor de cerbi nu a fost constatată, ci juriul s'a mulțumit ca în loc de greutate să măsoare circumferințele și să formeze punctajul după aceste date cu menirea ca să înlocuiască punctajul ce l'ar fi dat greutatea.

Este deosebit de interesant a se ști că dacă s'ar fi luat la Lipsca de bază greutatea și nu s'ar fi înlocuit aceasta cu măsurarea circumferințelor, deja acolo cerbul Kosch ar fi ajuns după cerbul Draskovich, care ar fi fost declarat sigur de record mondial. În privința aceasta trimit la articolul D-lui Ionel Pop, din „Carpații“ Nr. 3, anul 1938, intitulat „Cerbul Dr. Kosch contra cerbul Draskovich“.

13. Dl. Nedici mai comite o greșală capitală (geografică), când susține că cerbul Draskovich ar fi fost împușcat în Maramureșul Românesc. El a fost doborât în anul 1911 la Gyertyánliget (numirea de acum a acestei localități nu o știu), actualmente în Maramureșul Cehoslovac.

Dl. Nedici obiectionează admiterea la concurs a cornului de cerb Montenuovo, în calitate de „cerb braconat“. Interesant este de știut, că la expoziția internațională din Viena, 1910, acest cerb a fost admis la concurs și a dobândit recordul mondial. Ceea ce se știe despre acest corn este, că purtătorul lui a fost împușcat la ordinul arendașului vânătorei (Contele Montenuovo) de către un țăran, deoarece făcea pa-gube mari în hotarul comunei Szalka.

Ce ne poate ajuta nouă dacă — excluzând mistretul record mondial al Poloniei, care a fost braconat — noi am fi putut progresa în ordinea premierii deabia cu un pas înainte, ajungând în locul al patrulea în loc de locul al cincilea?

Ce ne-ar fi ajutat nouă dacă Ungaria nu ar fi câștigat cu cornul de lopătar găsit mort (declarația oficială din catalog), recordul mondial, ci l'ar fi câștigat cu piesa următoare, dobândită perfect vânătorește și care e tot al ei, având azi punctajul cel mai mare din lume; imediat după recordul mondial (vezi catalogul-adaus).

14. Dl. Nedici reproșează delegaților români că la Praga la Consiliul Internațional aceștia nu ar fi protestat și au lăsat să se modifice formula Nadler și prin aceasta am fi ajuns cu cerbii noștri la expoziția din Berlin într-o situație inferioară. Ori adevărul este cu totul altul. Delegații români, ajutați la început de delegații jugoslavi, cehoslovaci și francezi, au cerut eliminarea greutății la stabilirea punctajului, cerând să se măsoare singuratecele elenciuiri, adică au susținut formula Carpatină (întru câțva modificată), aplicată la expoziția noastră națională din București anul 1935. Au insistat mai cu seamă să se atribue puncte mai multe coroanei. Au fost însă hotărât contra calculării în punctaj (calculare propusă de germani), a „elenciuului de ghiată“ din motivul că cei mai mulți cerbi capitali ai Carpaților noștri sunt lipsiți de acest elenciu. Pe tema aceasta au fost discuțiuni foarte aprinse și în urmă s'a acceptat punctul de vedere al delegaților români. Cu eliminarea greutății delegații români nu au ajuns la rezultat, deoarece delegații cehoslovaci (gazda căsii la Praga), din delicatetea nu au făcut în aceasta privință opoziție destul de categorică tezei germane, care pleda hotărât pentru greutate.

Desigur, formula adoptată la Praga de Consiliu în practică la Berlin nu a dat rezultatul dorit și drept urmare s'a creat de multe ori situații nedrepte.

Mă întreb, ce vină poartă delegații români și conducerea oficială a vânătorei noastre pentru toate acestea?

Văzându-se și constatându-se lipsurile formulei dela Praga la expoziția din Berlin s'a constituit o delegațiune mai restrânsă, de 6 membri, care să stabilească formula definitivă pentru cerbi ca aceasta să corespundă mai bine reali-

tății. În aceasta Comisie a lucrat și Dl. Nadler, autorul formulei originale, și am avut onoarea să fiu și eu în aceasta delegație. După discuții de multe ore, bazați și pe experiențele expoziției din Berlin în curs — în sfârșit am putut cădea de acord cu toții la formula definitivă, care apoi a fost acceptată de plenul Consiliului Internațional. Cu toate acestea eu nu cred, că aceasta formulă este *absolut perfectă* și că va mulțumi toată lumea și că va fi o formulă definitivă, care să nu poată suferi în viitor vre-o modificare.

Am arătat mai pe larg aceasta ca să se vadă câtă nesiguranță și câtă imperfecție este în orice formulă care vrea să redea în puncte seci adevărata valoare de frumusețe, tărie și alte însușiri individuale ale fiecărui corn de cerb.

Așa fiind, este cam temerar din partea D-lui Nedici să susțină că dânsul ar avea o formulă „perfectă” pentru coarne de cerbi. E ușor de zis, însă întrebarea este *dacă* ea ar fi putut să se valideze „acolo, pe teren!”... Dacă Dl. Nedici are o formulă atât de perfectă, pentru ce nu o aduce la cunoștința lumii vânătoarești? Ca să crezi o formulă *acceptabilă* (perfectă nu există), trebuie să fi măsurat *personal* cel puțin 1000 coarne de cerbi. (Nici nu avem în România atâtea coarne!)

Cred, că prin cele arătate mai sus, punct de punct, mi-a succedat să restabilesc adevărul și să arăt netemeinicia criticii D-lui Nedici.

Cifrele de care m'am folosit și cari sunt eusele din cataloagele și catalogul anexă al expoziției, vorbesc limpede pentru toată lumea, România s'a clasat ca prima între toate țările concurente. Aceasta o putem afirma bazați pe rezultatele reale, cuprinse în catalogul oficial al expoziției și orice răstălmăcire este imposibilă.

Pentru noi, românii, deosebită importanță are împrejurarea, că *premiile* noastre în număr de 364 sunt *toate după 1900* și majoritatea covârșitoare chiar după anul unirii, 1918. Noi nu avem piese „istorice” dinainte de 1900 decât abia 6, în total. Celelalte țări au cu mult mai multe piese „istorice” dinainte de 1900 (unele dintre ele cu vechime de peste 100 de ani), așa Polonia 24, Ungaria 49, Germania 46, Jugoslavia 13, etc. Noi suntem o țară cu o tradiție vânătoarească nu prea veche, însă ne putem mândri că dela 1918 progresele noastre sunt absolut superioare tuturor țărilor. Noi suntem în plin progres, până când alte țări trebuie să se refugieze la gloria trecutului fără să poată ținea măcar pe departe pas cu acest progres al nostru. Mă refer aici chiar la cele arătate de Dl. Nedici în articolul său din „Carpații” Nr. 2, 1938, pagina 55, unde arată situația cerbilor cu plachete de onoare după anul 1918 cum urmează:

România are 11 plachete de onoare.

Ungaria	5	„	„	„	„
Polonia	1	„	„	„	„
Germania	0	„	„	„	„

Păreră aceasta a mea o întărește și mai mult tabloul din articolul D-lui Nedici, „Carpații”, Nr. 3, 1938, pagina 71, din care se vede următoarele:

România	8	cerbi	cu	plachete	de	onoare.
Polonia	1	„	„	„	„	„
Ungaria	2	„	„	„	„	„

Incolo nici-o țară nici-o plachetă de onoare dela 1930 încoace.

Constatarea aceasta a progresului continuu trebuie să ne umple inima de bucurie și să ne uităm cu toată încrederea în viitor.

Am afirmat la începutul articolului meu, că chiar și străinii au trebuit să recunoască fără nici-o rezervă *întăietatea* Țării noastre la expoziția din Berlin, fiind siliți să facă aprecieri dintre cele mai măgulitoare la adresa Țării noastre și a treburilor noastre vânătoarești. Pentru a ilustra acest lucru, să-mi fie îngăduit a reproduce aici vre-o câteva păreri, apărute în revistele de specialitate din Germania.

Revista „Wild und Hund”, sub titlul „Ein überblick über die Rumänische Abteilung auf der Internationalen Jagd-ausstellung”, face următoarele aprecieri.

„Acei vânători germani, care, ca mine, au avut fericirea să vâneze în minunatele păduri ale României, vor fi așteptat cu nerăbdare să vadă Secțiunea Românească a Expoziției Internaționale de vânătoare dela Berlin. Cred, că li-s'a întâmplat și lor, ca și mie, că tot ceea ce se poate vedea aici, este într'adevăr de necezut și că procentul premiilor acordate este mult superior. De aceea pentru cei cari nu au văzut expoziția, le prezentăm aici o icoană de tot ce ar fi putut vedea.

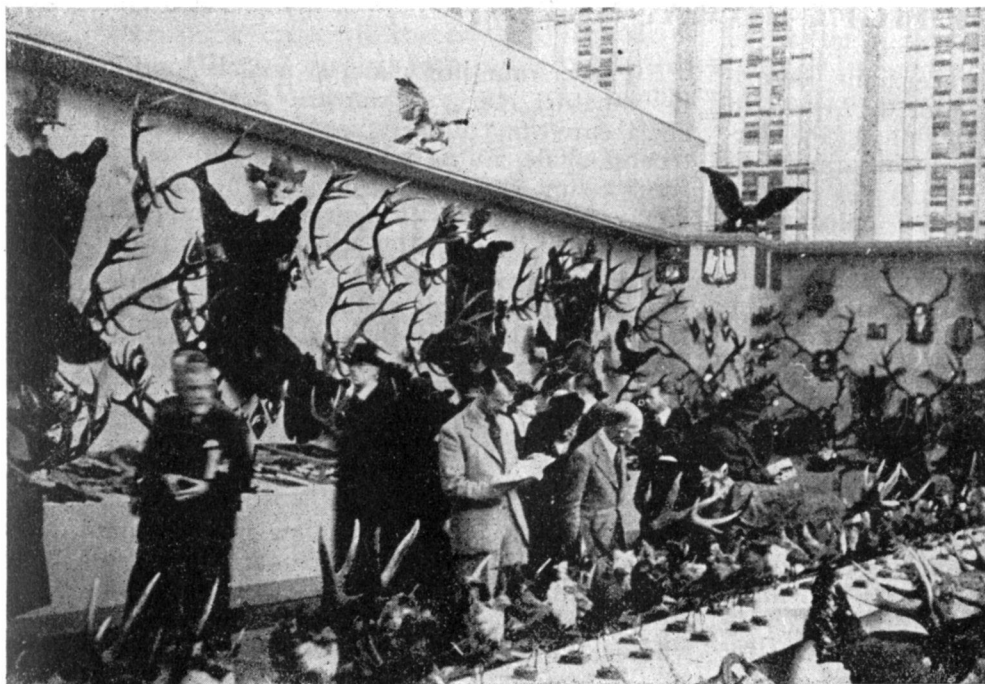
Catalogul România numără 109 trofee de cerbi, din care sută la sută sunt premiați. A obținut 36 (I.), din care 9 plachete, 48 (II.) și 25 (III.) cu alte cuvinte o loială recunoaștere asupra calității excepționale a trofeelor. Al doilea cerb mai bun din toată expoziția este unul românesc. Din 150 capre negre 95 au fost premiate și anume 31 (I.), din care recordul mondial și 8 plachete de onoare, 25 (II.), 39 (III.), iar din 83 colți de mistreț au obținut premiu 36 și anume 13 (I.), 7 (II.), 16 (III.). Din 277 câpriori au obținut 25 (I.), cu 13 plachete de onoare, 29 (II.), 28 (III.), dintre trofee de câprior se află aici al doilea mai bun din toată expoziția. Din 28 blăni de urs 19 au obținut premii și anume: 9 (I.), din care recordul mondial plus 3 plachete de onoare, 6 (II.), 4 (III.). Din 11 lupi au luat 4 premii, 3 (I.), 1 (III.), iar din 16 râși 5 premii și anume: 1 (I.), 2 (II.), 2 (III.), în afară de aceasta se mai găsește în expoziție mufloni, lapătari, dropii de o mărime excepțională și multe altele. Privind cele de mai sus, tragem concluzia că din 660 trofee expuse, 350 au fost premiate, adică un procent de peste 50 la sută și din acestea 2 recorduri mondiale și 42 plachete de onoare.

Acestea cifre sunt suficiente ca să ne facem o idee de calitatea unică a trofeelor expuse.

De acea României *nu i se poate nega locul întâi în Europa ca țară de vânătoare.*

Din păcate locul pus la dispoziția României era cam mic și din aceasta cauză giganticele trofee au fost cam înghesuite, neputând fi pusă în evidență toată puterea lor.

Am avut odinioară norocul să vânez în minunatele păduri din Transilvania, relatând despre acestea de mai multe ori în revista „Wild und Hund” și spuneam că terenurile de vânătoare de acolo sunt cele mai bune, lucru

Expoziția Internațională de vânătoare din Berlin: Vedere din pavilionul Poloniei

pe care îl dovedește și secțiunea României, dându-mi dreptate spre marea mea bucurie.”

În revista „Deutsche Jagd“, sub titlul „Die rumänische Abteilung auf der Internationale Jagd Ausstellung“, Von Freiherr von Eickstedt, care are următorul cuprins:

„Țările carpatine, în special Bucovina și Transilvania, au exercitat întotdeauna o mare atracție asupra vânătorilor și admiratorilor frumuseților acestor țări. Aci erau și sunt încă cei mai buni cerbi și tapi, cei mai puternici mistreți și în Munții Făgărașului, cari sunt mai la sud, cele mai puternice capre negre din Europa. În pădurile minunate și care sunt în mare parte neatrinse încă, se găsesc urme de urși mari, de lupi și de râși.

Dar nici vânătorii, cari au avut, ca mine, norocul să vâneze acolo, n'au visat că se pot găsi astfel de trofee așa cum le-am admirat acum la expoziția internațională de vânătoare. Cunoșcui pe care i-am vizitat în urma diferitelor mele excursiuni de vânătoare în Transilvania, mi-au arătat trofee de lor capitale și de aceea am venit cu așteptarea încordată în sălile de expoziție a țărilor carpatine și în Sala de Onoare, în care aceste țări binecuvântate ocupau locul cel mai important, și așteptările mele au fost cu mult întrecute.

Țările carpatine sunt azi în primul loc: România, Cehoslovacia și Polonia. Dar, deoarece la expoziție fiecare a avut libertatea să-și aleagă secțiunea unde să-și expună trofee recoltate înainte de 1918, vedem că multe piese din secțiunea ungară provin din ținuturile cedate după 1918.

Deoarece secțiunea română a interesat — fiind cunoscut al vânătoarei de acolo — ași vrea să redau în vre-o câteva cuvinte cele văzute acolo.”

În continuare autorul reproduce după catalog premiile obținute de țara noastră și continuă:

„O foarte frumoasă dioramă ne arată viața păsărilor din Delta Dunării.

Cele 664 trofee (cerbi, capre negre, căpriori, urși, lupi etc.), au fost vânaute după anul 1900 și anume în terenuri libere, lucru ce a făcut o impresie extraordinară. Acestea trofee au obținut peste 350 premii și toate în grupul internațional, așa dar o dovadă pentru calitatea lor excepțională.

Acestea cifre sunt demonstrative și ele arată, că ținuturile Carpaților României conțin cel mai puternic vânat din Europa, așa cum o dovedește numărul premiilor de onoare. Un vânător, care a vânat primăvara în Transilvania

cocoșul de munte și a asistat la bonecniul cerbilor, nu va uita niciodată acest Eldorado al vânătoarei și va dori totdeauna să revie acolo. Vânătorii germani, cari au vânat în România, au vânat cu folos așa cum o dovedesc premiile de onoare decernate. Să fie dat multora din ei să vâneze în acele păduri minunate!”

Nu pot abuza de ospitalitatea revistei „Carpații”, ca să mai înșir aici și alte aprecieri măgulitoare, ale străinilor cari prin riscul lor constată fără nici-o rezervă, că România este prima țară în expoziție și ocupă fără îndoială locul de onoare între toate țările.

Ca și mine, desigur, au avut și alți români deosebita satisfacție să vadă zecile de mii de vizitatori străini pe culoarele expoziției și să audă aprecierile cele mai măgulitoare la adresa României și cuvintele de admirație asupra celor expuse de vânătorimea Țării noastre.

Și mă întreb acum, ce sentiment poate naște în inima noastră, când Dl. Nedici în articolul său critic ne scoate nici mai mult, nici mai puțin, decât *înfrânți* la expoziția din Berlin?

Să judece oricine dacă D-sa este obiectiv și să judece dacă a făcut vre-un serviciu cauzei noastre vânătoarești prin criticile acestea.

Să mediteze Dl. Nedici dacă oare atitudinea D-sale este compatibilă cu prestigiul ce pretinde că și l-a creat în viața vânătoarească de după război a Țării noastre? Să nu mi-se ia în nume de rău dacă-i dau sfatul ca în viitor să nu se mai lase răpit de supărări, pentru că mânia și supărarea sunt sfătuitoari răi.

Nu pare rău, că Dl. Nedici a declanșat aceasta discuție, însă ne mângăiem cu speranța, că și D-sa va conveni după cele arătate să constate cu noi împreună, că România a avut un succes neîntrecut la cea mai mare expoziție internațională de vânătoare.

Personal nu-i port D-lui Nedici nici-o supărare, ci din contră, îi recunosc meritele cari i-se cuvin în treburile noastre vânătoarești. Însă m'am simțit obligat să stabilesc adevărul în aceasta chestiune pentru a nu lăsa opinia publică în rătăcire.

România nu a avut nevoie de nici o „abilitate”, de nici o „minciună diplomatică” pentru a cuceri succesul dela Berlin. Organizatorii români de acum au lăpădat ca neloiale și inutile asemenea arme și au învins — pe sfântă și curată dreptate!

DIN ARHIVA CINEGETICEI ROMÂNEȘTI

Iancu Petrescu, comisar de recensuire, descriind la 1860 Plaiul Loviștei din județul Argeș (în Analele statistice și economice ale lui D. P. Marțian), ne dă următoarele prețioase informațiuni privitoare la vânătoare și vânat:

„Se mai deosebesc dintr'înșii cu aplecări de vânătoare, însă acestora le lipsesc armele. Cu toate acestea se poate zice că și din vânătoare se mai adăogă puțin nutrimentului și un mic câștig din piei. Dacă însă se cuvine a spune adevărul, nu folosesc nici dintr'această aplecare, ceace li-s'ar conveni, fiindcă vânătorii cele mari se fac în folosul particularilor, cari le provoacă și cari contribuie cu cele necesare armelor; iar locuitorii nu s'aleg decât cu pierderea timpului, cu ostenelele, cu încălțăminte ruptă și cu diferitele accidente.

În trecut dacă vânau în particular ceva, spre exemplu căprioare, îndată ce erau prinși, căprioarele erau preținse de supt-administrador să le trimită lor, iar dacă țărani nu le trimiteau, erau siguri de disgrăție; la asemenea oferiri nu primeau nici-o recompensă, decât un simplu „mulțumim”, ori o murdă ră injurătură.

Partea munților d'aici și poalele lor fiind pline de vânat mari, se vânează și dintr'acestea. Așa acela care vâna urși, lupi, vulpi, jderi, pisici sălbatice și altele, nu se putea folosi nici de pieile lor, fiindcă sunt înconjurați de persoane puternice, care vânau dela ei pieile, le luau mai obișnuit fără nici-o învoire, sau le dau o preă neînsemnată plată”.

În aceleași Anale statistice și economice Nicolae Marinescu, descriind Plaiul Dâmbovița din județul Dâmbovița, ne dă următoarele informațiuni:

„Se observă pentru curiozitate că prin acești munți se află o mulțime de fiare sălbatice, precum mistreți, urși, lupi, căprioare cânepii, căprioare negre, vulpi, iepuri și diferite sburătoare de frumusețe rară.

Din fiarele sălbatice arătate mai sus, urșii, lupii și vulpile pricinuesc întotdeauna vătămarea vitelor și pasărilor; urșii pricinuesc pagube la semănăturile de porumb, fiindcă-l rod; lupii pricinuesc vătămarea vitelor și în cazuri foarte rare oamenilor”.

ANTON OPRESCU.

C. v. Dombrowski: Maternitate

OPRELIȘTEA DE VÂNĂTOARE ÎN TIMPUL REPRODUȚIEI

de: S. VULCU (Sebeș, jud. Alba)

Țările civilizate, fără excepție, au recunoscut însemnătatea vânatului ca factor economic și sportiv. Drept consecință, pentru păstrarea vânatului, prin legi speciale, s'au fixat epoci de ocrotire, de opreliște la vânătoare, dispozițiuni cari variază în diferitele țări, chiar pentru aceleași specii de vânat. Totuși aceste măsuri au multă asemănare, pentru că interesele cari le-au provocat, sunt identice pretutindeni.

Motivul ponderos, care pledează pentru înființarea interdicției la vânătoare, este procurarea unei perfecte liniști în epoca de reproducție, în vederea asigurării perpetuării speciei. Intervenția omenească pentru promovarea intereselor speciei din punctul de vedere al reproducției este necesară: 1. Dacă specia amenință cu dispariția, sau 2. dacă numărul indivizilor trebuie sporit pentru indiferent ce motiv. Aceste cauze stau la baza dispozițiilor de ocrotire ale tuturor legiuirilor de vânătoare. Dacă totuși altele sunt epocile de vânătoare pentru aceleași specii în diferitele țări, aceasta se explică prin mentalitatea acelei țări, prin felul de a aprecia specia de vânat, dar mai presus de toate prin bogăția numerică a acelei specii.

Este o normă, este o dogmă în materie de vânătoare, aceasta în toate țările cu legi de vânătoare: *ocrotirea ambelor sexe în timpul imperecherii*, pentru ca fructificarea femelelor să se poată face în mod normal, pentru a nu rămâne femele nefecundate, — pentru a se asigura astfel existența speciei. Mai mult poate: pentru a se putea realiza sporire numerică, conform planurilor ocrotitorului. Ideea asigurării perpetuării speciei se aplică azi nu numai la vânatul folositor, ci prinde teren și în favorul răpitoarelor. Art. 25, din legea noastră de vână-

toare din 1921, face excepție dela epoca generală de opreliște, și autorizează împușcarea răpitoarelor în tot timpul anului, fără restricțiuni. Mai mult! Prin ultimul alineat al aceluiași articol, se fixează și premii pentru distrugerea răpitoarelor, în favorul vânătorului, stabilind obligația de plată a statului. Intre aceste răpitoare, la locul amintit mai sus, se enumeră și ursul, râsul, mistrețul, și bursucul.

1921—1938! 17 ani! „Prima etapă“, a scris foarte nimerit undeva dl Ionel Pop. Un timp relativ scurt, totuși suficient pentru a răsturna principii de vânătoare pentru a schimba mentalități. La 1921 legea fixează premii pentru urs și râs. Câțiva ani mai târziu, nu numai că nu se plătesc aceste premii, dar prin ordonanțe ministeriale ambele aceste specii se pun sub ocrotirea legii: pentru urs trebuie autorizație specială, oprindu-se cu desăvârșire vânarea puilor sub 2 ani, a ursoaicei cu pui la hoit etc. Iar râsul a fost decretat monument al naturii și astfel oprit la vânătoare, mai apoi admis la vânătoare numai cu autorizația specială a Ministerului. Permisul de vânătoare din anul 1936 ne-a adus o noutate: opreliștea mistrețului în lunile Martie, Aprilie și Mai, adică în timpul prăsilei.

Acestea sunt măsurile oficialității. Inițiativa particulară este și mai rodnică. Societățile de vânătoare din Ardeal și Bucovina rivalizează în luarea măsurilor de ocrotire, trecând unele până la excese. Societatea „Șureanu“ din Sebeș, și-a introdus în statute cu mulți ani în urmă ocrotirea mistrețului în timpul iernii și până în dricul verii, deci o măsură cu mult mai largă și mai timpurie decât cea oficială. Aceiași societate ocrotește de mulți ani vulpea dela data de 15 Februarie până la 1 Novembre a fiecărui

an. Și, evident, că roadele satisfăcătoare pentru vânători nu întârzie să se producă.

Contrar principiului și normei generale de a lăsa perfectă pace și liniște speciilor de vânat folositor în timpul reproducției, totuși legea noastră de vânătoare îngăduie împușcarea cerbului a căpriorului, a țapului negru și a cocoșului de munte în timpul reproducției. S'ar putea afirma dealtcum, că *epoca de vânătoare la acest vânat coincide cu epoca de împerechere* (cocoșul de munte) *în cel mai rău caz epoca de vânătoare cuprinde în sine și epoca de înmulțire*. Se pare a fi, la prima vedere, o stupidă dispoziție. Și totuși este cuprinsă în toate legiurile de vânătoare din lume, variind doar termenul în-

Intr'adevăr, aceasta dispoziție se vede a fi lipsită de logică. „Este creația egoismului omenesc, care nu se gândește la ziua de mâine“, cum spuneau dușmanii împușcării în timpul reproducției. Pentru că nu totdeauna exemplarul cade la sfârșitul sezonului de împerechere, după împlinirea misiunii de fecundare. Unele exemplare, și chiar cele mai multe, cad la începutul sezonului. Să nu uităm, că vânătorul alege cele mai frumoase exemplare dintre masculii, cei mai dezvoltati, astfel cele mai apte exemplare pentru reproducție. Pierderea în asemenea cazuri este incalculabilă. Femela în lipsa celui împușcat, este fecundată de un mascul mai puțin apt pentru reproducție sau chiar degenerat. Rezultatul nu poate fi decât dăunător pentru reproducție.

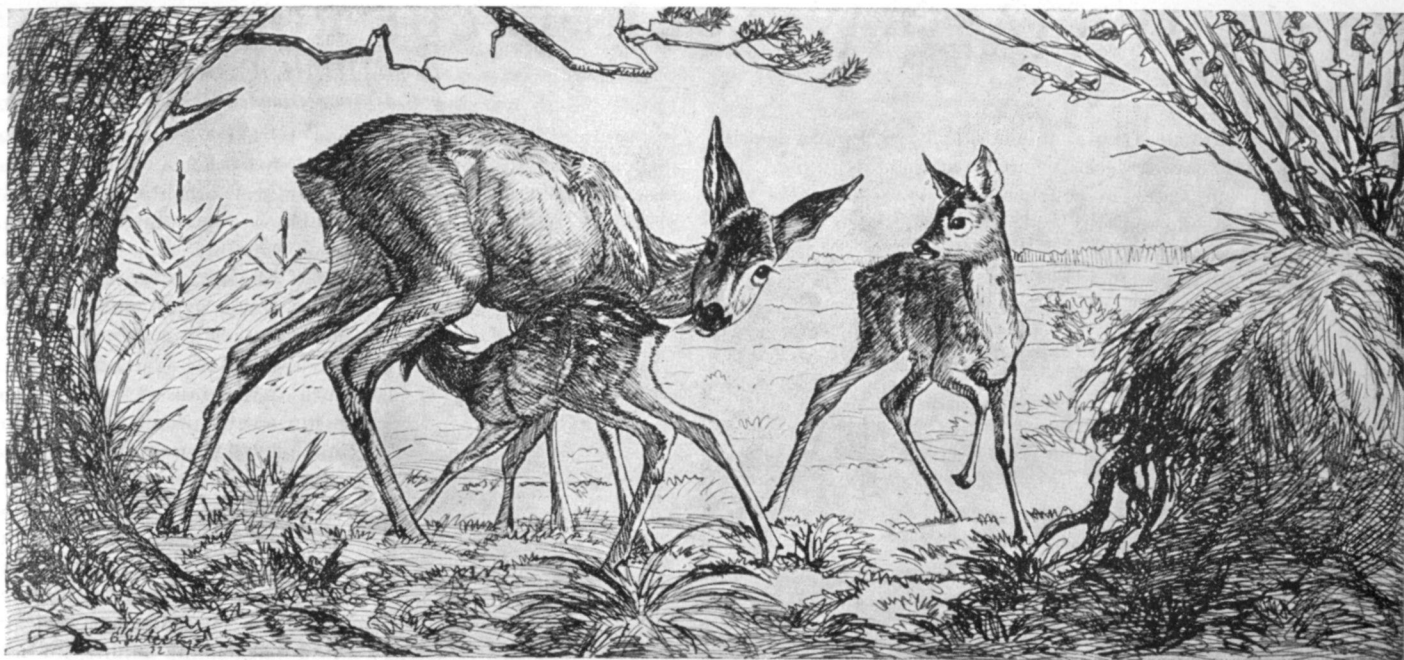
R. Feussner : Maternitate

ceperii sezonului de vânătoare și închiderea lui, dela țară la țară. Care să fie rezonul?

În jurul acestei probleme s'au dus vehemente discuții, în special în literatura de vânătoare germană. Unii afirmă, că este un sacrilegiu a împușca bărbătușul în supremele clipe ale dragostei. Clipe, în care acesta este tulburat, este robul simțurilor sexuale, lipsit de precauțiune, lipsit de vigilență, care nu-l părăsește tot restul anului, lipsit astfel de apărare. N'ar fi nici cavaleresc a stinge viața unei ființe nobile, pe furis, din ascunziș, în momentul în care aceasta este sclavul unei patimi instinctuale. S'au adus o serie întreagă de motive de ordin sentimental și de ordin practic, cari toate pledează contra împușcării în timpul împerecherii.

Așa se vede a fi — la prima vedere. Și nu mai incăpe îndoială, că în aceasta dispoziție, de a se vâna anumite specii în timpul reproducției, este o bună doză de egoism omenesc. Dar justificat, afirm eu. Vânătorul după multe sacrificii materiale și fizice, are dreptul și la plăceri. Dacă n'ar fi aceste plăceri, bucurii vânătoarești, vânătorul ar pierde interesul pentru vânat, pentru teren, pentru că ar lipsi resortul de animație. Și acest desinteres ar fi numai în dauna vânatului. Un teren bine îngrijit suferă mai puțin de pe urma împușcării raționale, chiar cu multe plăceri pentru vânător, decât un teren părăsit, neocrotit și dat uitării.

Ar fi dealtcum o greșală a se crede, că numai

G. Schlech: Maternitate

masculul capital și perfect dezvoltat poate produce o fecundație reușită din toate punctele de vedere ale reproducției. Masculul tânăr, cu calități de a deveni capital, poartă în sine chiar din tinerețe aceste calități. Fructificarea sa este transplantarea calităților sale excepționale. Fecundarea sa este perpetuarea individualității sale. Aceasta chiar și înainte ca masculul prin proporțiile fizice, să poată fi calificat „capital”.

Dinpotrivă! De multe ori masculul capital, cu forțe uzate, sleite, pentru motive de bătrânețe, poate fi neproductiv, sămânța lui poate fi stearpă, în orice caz lipsită de vigoarea exemplarului în plină putere. Or, este știut, că asemenea exemplare își asigură stăpânirea în locul de bătaie (de împerechere) prin greutatea corpului, prin respectul ce inspiră dimensiunile corpului său, la exemplarele mai mici, dar viguroase. Masculul bătrân oboșește repede. După câteva împerecheri, grija lui exclusivă este asigurarea suveranității lui în locul de bătaie. Fecundarea ajunge pe al 2-a plan.

Tocmai scoaterea acestor exemplare neputincioase, dăunătoare pentru reproducție, din lupta împerecherii, este factorul determinant al vânării masculului în timpul împerecherii: selecționarea cu arma a masculilor improprii pentru reproducție. Timpul împerecherii este epoca, când tot vânatul este accesibil ochiului ocrotitorului. Este singurul timp de altcum când exemplarul bătrân, viclean și precaut peste măsură, părăsește desigurile din codru. Acesta este singurul timp, când aceste exemplare bătrâne, neglijând orice precauție, stau zile întregi pe teren deschis, dând unele chiar semne de prezență (strigătul cerbului, cântecul cocoșului de munte). Este singura ocazie, când vânătorul poate vedea la lumina zilei, având posibilitatea să se furișeze la mică distanță, vânatul netrebnic, care pentru defecte fizice, sau pentru motive de bătrâ-

nețe, este supărător pentru reproducție. Pentru că între vânătorii de elită s'a stabilit de mult un principiu: mai bine un teren cu vânat puțin la număr dar viguros, sănătos, decât un teren plin de stărpituri.

Pentru acest motiv, obiectiv, și văzută problema prin prisma acestui interes de capitală importanță, ea primește o altă înfățișare. Slăbiciunea omenească își găsește o dreaptă justificare în ea, egoismul omenească rămâne pe al 2-lea plan. Dacă ocrotitorul nu scapă nici pentru un moment din vedere acest nobil interes, acțiunea lui plină de succese vânătoarești, va duce la promovarea intereselor terenului. Truda lui va fi răsplătită de două ori: prin rezultate de vânătoare și prin un teren cu vânat viguros.

— Ce? Ai înnebunit? Ai prins un pește atât de mare și acum îl arunci iar în apă?

— Ce să fac? Dacă-l voi duce acasă, îmi sare nevasta în cap, că cheltuiesc prea mulți bani cu pescuitul....

PESCUITUL PĂSTRĂVULUI ÎN LACUL ROȘU

de: MIHAIL CSÁKI

prof. de liceu, președintele Soc. de pescuit, Gheorgheni

Din constatările făcute de noi până azi asupra speciilor de păstrăvi care trăiesc în apele adânci și limpezi ale Lacului Roșu am ajuns la concluzia că, două sunt cele mai importante specii de păstrăvi, și anume: „Salmo lacustris” cu corpul mai scurt, botul turtit, de o culoare surie, cu pete roșii mai deschise și care atinge proporții respectabile: 85 cm. lungime și până la 7—8 kgr. greutate; apoi celalalt soi „Salmo-Trutto fario”, care constituie adevărata noblețe a păraelor noastre de munte, ajungând în apele Lacului Roșu prin pâraele de alimentație. Această din urmă specie, are corpul mai subțire și mai lunguț, botul de asemenea turtit, culoarea bătând într-un alb-gri, cu pete de un roșu mai închis, putând atinge aproape aceleași dimensiuni ca și Salmo lacustris.

Și Salmo lacustris și Salmo Trutto fario din apele Lacului Roșu, prezintă aceeași fundamentală însușire a mai tuturor peștilor de pradă: agilitate, viclenie, cruzime.

Nu se sfiește să-și mănânce proprii săi semeni, așa încât nu arareori s'a putut descoperi în burta câte unui păstrăv mai mare, păstrăvi mici, înghițiți la repezeală, cum o face obișnuit știuca din apele vecine ale Mureșului.

Exemplele mari, bătrânii păstrăvi, pe lângă care păstrăvii obișnuiți ai apelor de munte sunt doar niște pipericio exemplare, iubesc adâncurile lacului, ascunzându-se mai cu seamă în zilele de vară senine și călduroase, sub ascunzișurile de umbră ale malurilor pietroase, în apropierea marilor butuci pietrificați dealungul atâtor decenii și care și astăzi ieșind cu vârfurile lor din apele lacului, îi dau acestuia o înfățișare inedită, de un pitoresc cu totul aparte.

Alte soiuri de pește în apele reci ale Lacului Roșu, nu mai trăiesc. Singur păstrăvul este Domn și Suveran.

Hrana lui obișnuită este alcătuită din insecte și lipitori.

Seara, când încep să iasă diferite soiuri de găze, se poate observa un spectacol din cele mai interesante.

Păstrăvii ies la vânătoare din adâncurile lacului. Un război în toată legea, în care păstrăvii, fac cele mai frumoase salturi pentru a prinde mica vietate care zboară în zig-zagurile capricioase deasupra lacului.

În timpul războiului mondial, contingentul de păstrăvi a suferit pierderi

importante, fiind vânat în mod barbar cu grenade și alte mijloace ucigătoare nepermise. După război societatea de pescuit luând în arendă dela primăria orașului Gheorgheni pescuitul, s'a îngrijit de o grabnică repopulare a lacului.

Tendința conducătorilor acestei societăți a fost de a înălțura unele urâte practici, căutând să facă din pescuitul păstrăvului în lac, nu atât o ocupație industrială în sens de negustorie și speculă, cât o nobilă și sănătoasă îndeletnicire sportivă. În vederea populării lacului cu un contingent și mai important de păstrăvi, s'a construit acolo o cloctorie sistematică având în același timp misiunea de a popula păstrăvi în toate pâraele de munte nu numai din imediata apropiere a lacului, ci din întreaga regiune. Aceasta cu atât mai mult cu cât la fama minunatelor priveliști ale noii stațiuni climatice, care s'a creat lângă Lacul Roșu, a contribuit și bogăția în păstrăvi a lacului și a pâraelor, vizitatorii manifestând — după cum de altfel e și firesc — o slăbiciune pentru carnea gustoasă a păstrăvilor noștri.

Păstrăvul Lacului Roșu se bucură pentru calitățile lui excepționale de o celebritate care a trecut de mult granițele țării. Mai cu seamă în țările unde

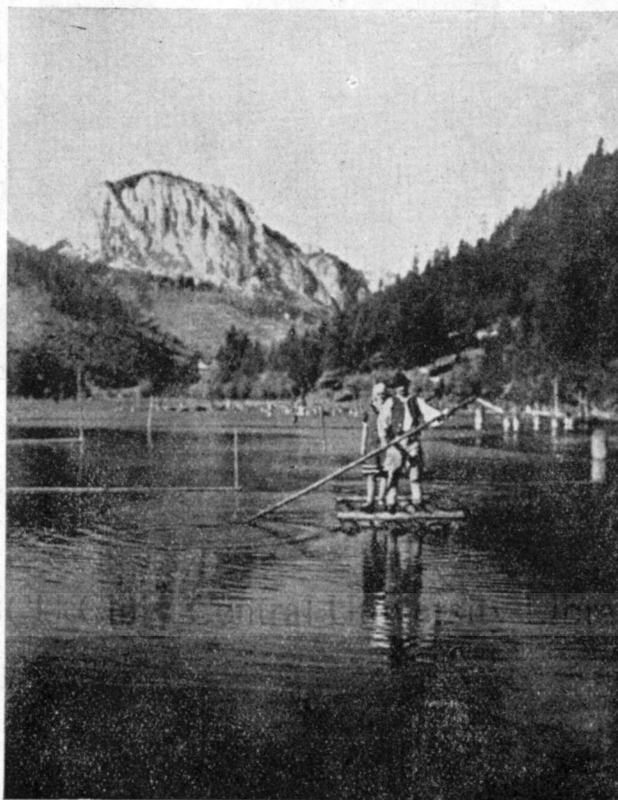
pescuitul sportiv e în mare trecere, fama sa e de mult stabilită. Călătorii englezi și germani, care au pescuit în apele lacului, au dus cu ei amintiri frumoase, scriind chiar în ziarele țărilor lor despre faimoasele exemplare de păstrăvi pe care au avut mulțumirea să le vadă sau să le prindă în Lacul Roșu.

În amurg când soarele își pleacă fruntea ostenită dincolo de culmile zărilor însângerate, începe viața adâncă și miraculoasă a Lacului.

Pe suprafața apei pe care o încrețește adierile zefirului, lunecă încetișor luntrea pescarilor. Cu undițele lor lungi de bambus, cu sfoara strânsă frumos pe scripetele mânerului, așteaptă să înceapă, la locul mai dinainte știut goana păstrăvului după musculițe și țânțari. Ne-numărate aruncături ale undiței, cu sfoara care se desfășoară uneori pe scripete până la 15—20 metri, până ce păstrăvul a sărit să apuce musca dela capătul strunei.

O ușoară smucitură... Păstrăvul s'a prins.

Dar uneori greul este, nu să-l prinzi, ci să izbutești să-l scoți din apă,

Lacul Roșu (în fund stânga Tohardul mic)

Păstrav prins în Lacul Roșu. Lungimea 58 cm, greutatea 2.10 kg

dacă ai prins într'adevăr un exemplar frumos. Atunci, cu multă băgare de seamă și cu multă pricepere (căci pescuitul nu e numai dragoste de natură și poezie, ci și puțină deprindere, sau tehnică, dacă vrei), pescarul trage sfoara spre barcă, cu scurte sau mai lungi opriri, până ce obosește păstrăvul. Ajuns lângă barcă, păstrăvul, ca și somnul din cârligul pescarului dela Dunăre, dă o luptă grea pentru a-și apăra viața robită, în cât nu areareori se întâmplă să scape.

Pescarul măestru cunoaște însă toate apucăturile și-retului pește și are grijă, după ce l'a prins, să-l aducă cu bine în luntre.

Cu undița s'au prins în pescuitul acesta din amurg, exemplare care au atins aproape trei kgr.

Pentru cei care nu pricep tehnica pescuitului acesta cu musca, rămâne pescuitul după clasicul procedeu, cu râma. E îndeajuns de cunoscut pentru a mai face o descriere a lui. Adăogăm numai că în Lacul Roșu cu acest procedeu se pot prinde uneori păstrăvi mai mari decât cu musca artificială. Se cunosc până acum exemplare de aproape 4 kgr. care au fost prinse în acest fel.

E greu, desigur, când ești vânător și pescar să te desparți de un subiect care ți-e familiar și drag.

Am dorit numai în câteva rânduri să prezint publicului nostru cititor, pe care-l pasionează aceste probleme, păstrăvii din Lacul Roșu, unici în felul lor și despre care, un mare specialist german, spunea că sunt cei mai mari și mai frumoși păstrăvi din părțile acestea ale Europei.

Am vorbit puțin și despre pescuitul lor.

Atâta cât să trezesc puțin interes pentru frumusețile de basm ale regiunii noastre și pentru Lacul acesta minunat, care s'a format acum sute de ani în condițiuni care-i îndreptătesc legenda lui întunecată de „lac neigăș”.

Astăzi renumele acesta trist nu-l mai întovărășește.

E dimpotrivă, un lac senin, ca și cerul care se oglindește în apele lui, cu funduri adânci și misterioase, străbă-

DI Șt. Mark, casierul societății de pescuit din Gheorgheni, cu patru păstrăvi din Racul Roșu, pescuiți de Dsa. Cel mai mare are lungimea de 55 cm și greutatea de 2,25 kg.

tute zilnic de păstrăvii cei mari, despre care cu emoție și interes, vorbesc pescarii în ceasurile lor de odihnă și de povești.

PREPELICARI ENGLEZI ȘI CONTINENTALI

de: MIHAI MOȘANDREI

Deși ieșiți după zeci de generații tot din câni de rasă continentală, azi prepelicarii englezești, grație selecțiunii, se deosebesc așa de mult de strămoșii

lor, mai cu seamă din punct de vedere sportiv, încât mulți utilizatori chinofili îi împart chiar, în categorii deosebite.

Firea acestor prepelicari dacă s'a diferențiat așa de izbitor, e mai cu seamă din cauza scopului urmărit în dezvoltarea lor, de către vânătorii englezi și către cei din restul Europei.

Anglo-saxonul privește totul în materie de sport, sub unghiul specialității și al desăvârșirii. Numai astfel sub raportul luptei pe un anumit teren, poți obține izbânda sau maximul de sorți, care să te apropie de ea. Orice animal de sport trebuie construit deci în așa mod, încât să fie cât mai adaptat lui, adică cât mai elegant și mai ușor.

Pe locuri unde vânatul e presupus rar, ce-ți trebuie? Un câne foarte iute, ca să poată bate suprafețe cât mai întinse, o patimă la el cât mai instinctivă, încât descurajarea să nu vină decât cu părăsirea forțelor motrice, înșfârșit un nas de prim ordin, mulțumită căruia viteza cea mai mare să nu-i poată stânjeni goana, vânatul fie el cât de bine ascuns.

Excelenți crescători, englezii, producători atâtor rase de animale frumoase, printre care se știe, faimoasa rasă a cailor pur-sânge, nu au putut fi întrecuți de nicio țară din lume în privința prăsirei de vânat.

Pointerii, marea familie a setterilor, sau spanielii, pot

Brac German (Proprietar: C. Dimitriu, Oradea)

Brac St. Germain (Premiul I. Paris)

mulțumi azi pe cei mai pretențioși vânători, în special pe acei ce țin la ceea ce se cheamă în termeni chinologici: influx nervos, nas, rasă nobilă.

Niciun prepelicar nu poate azi rivaliza nici de departe cu iuțeala pointerilor sau setterilor, cu nasul lor fin, ce din galopuri fulgerătoare iau areturi ce au inspirat prin pozele lor atât de variate, pe atâția maeștri ai foarfecii, sau ai penelului.

Bun-înțeles că, față de așa însușiri naturale de mare potențial, era greu ca în general să obținem: alături de ele, și o mare docilitate de caracter. Când sângele circula foarte repede, mirta rămâne mai puțin calmă și cugetată, aceasta mai cu seamă până la 3—4 ani, epocă de experiență și formațiune.

Câinii englezești, mai cu seamă, au toți nevoie de un dresaj serios, de un antrenament cât mai lung, iar în urmă de o scoatere la vânat cât mai regulată.

Le convine spațiile vaste, unde galopul lor să nu se frângă la fiecă sută de pași, unde curențele de aer să fie cât mai permanente și mai bine simțite.

Rasele acestea rămân mai puțin interesante, oriunde goana lor n'ar putea să se desfășure în toată mărirea ei sportivă. Mărcinișurile, terenurile prea accidentate, tres-tișurile, mlaștina sau balta, nu le convin.

Spun aceasta chiar față de setteri, ce sunt azi specializați numai în vederea concursurilor de field-trials.

Crescătorii continentali se deosebesc în special de englezi (și când zic aceasta, mă

gândesc în special la germani) prin aceea că ei au căutat să producă fiecare pe contul lui, câni care să se adapte și să convină cât mai mult, colțului lui de moșie, de munte, sau baltă, pe care a vânat din tată în fiu.

E una și din cauzele pentru care variațiile: bracilor, grifonilor, epanionilor, sunt așa de diferite ca proporțiuni și forme.

Totuși, sub toate aceste diverse aparențe fizice, temperamentul, calitățile vânătoarești, inteligența lor, sunt prea puțin deosebite, rasele continentale fiind luate în bloc.

A te hotărî pentru un brac, un grifon, sau un epaniol, e mai mult o chestiune de gust personal, decât a-ți închipui că fiecare din acești câni vor lucra în alt mod pe obișnuitele terenuri.

Iată și unul din motivele pentru care nu promitem cititorilor noștri că, în viitoarele noastre rubrici, vom vorbi de toate aceste varietăți sau sub-varietăți, create de fantazia diversilor amatori vânători; multe

din ele fiind degenerate sau complet stinse. Rezultatele practice obținute de altfel, au fost destul de modeste.

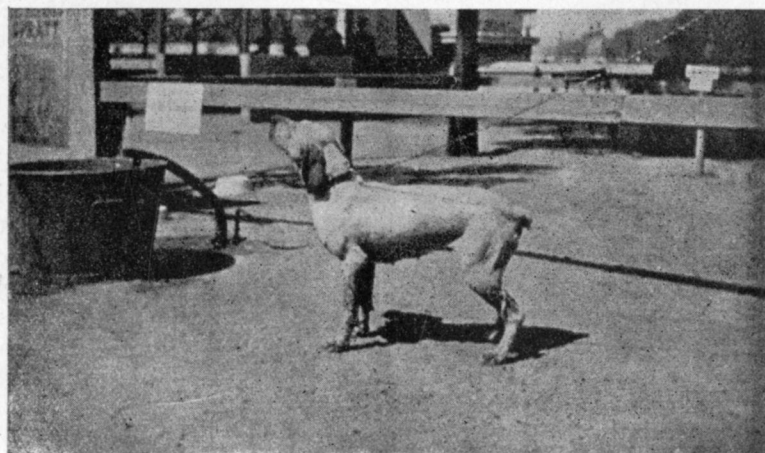
Standardurile lor chiar, mult timp au fost modificate la răstimpuri destul de mici.

Cine mai utilizează azi bracul Dupuy, d'Ariège sau burbonez? Cine are fantezia să plece la prepelițe cu un pudel-pointer, cu un spinone italianesc, sau cu un brac de bengal?

În Germania sunt azi atâtea varietăți intermediare între grifoni și braci, atâtea varietăți ale acestora din urmă, variabile cu diferitele provincii din care provin, încât numai judecă-

La antrenament (în Franța)

Brac burbonez (Premiul I, Paris)

torii specializați pot da verdicturi valabile și serioase.

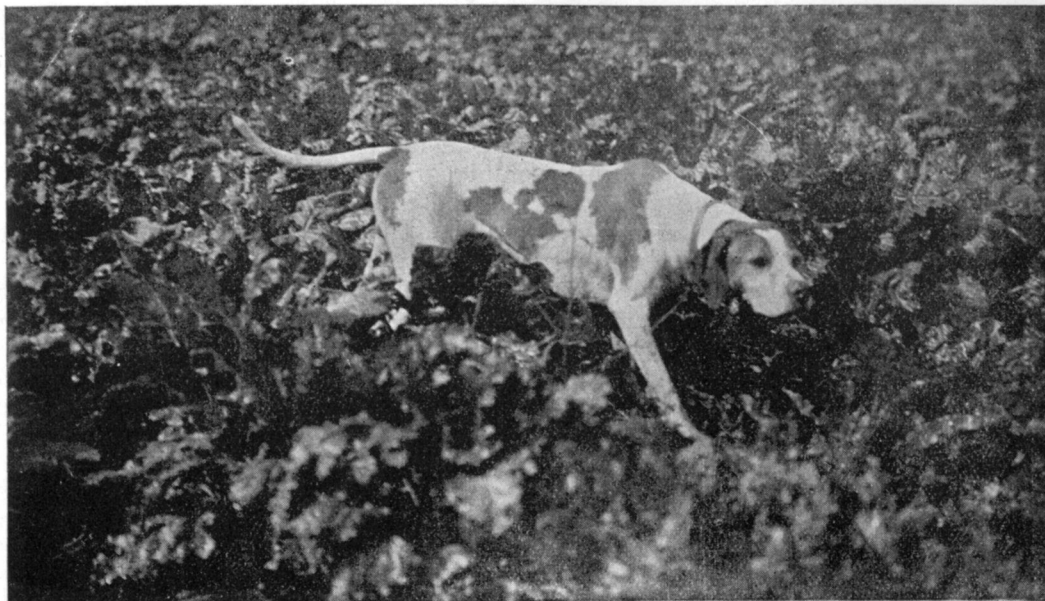
Toți acești câni, în majoritatea cazurilor: inteligenți, lipsiți de viteză, de impulsivitatea cânilor insulari, sunt în general lesne de dresat. Aportul la care atâția vânători țin așa de mult, ei îl au de cele mai multe ori, în mod instinctiv,

Câni care aduc tabacherea și luleaua vânătorului bătrân care ascultă taifasuri, care se culcă imediat la picioare în brișcă sau pe covorașul întins la piciorul patului. Care merg cu noi la birou, ca pe urmă în bătaie să aștepte tot cu aceiași liniște să cadă sitarul sau iepurele sub plumbii stăpânului, și la ordin să se repeadă să-l aducă cu bucuria înscrisă în ochi etc....

Pentru toți vânătorii lipsiți de prea multă energie, sau începători în ale dresajului, sunt tovarăși recomandabili și de toată liniștea.

Căutarea lor fiind trapul sau galopul domol, pregătirea pentru ziua deschiderii nu necesită neapărat un antrenament serios; câteva plimbări mai prelungite, dacă animalul nu e prea gras, sunt îndestulătoare. Pierderea energiei făcându-se în picături mici, rezistența lor într-o falsă lumină, ne apare mai mare. Când nu poți dispune decât de un singur câne, nu e un real avantaj să poți urmări, chiar în dauna unui nas excelent, trapul lui o zi întreagă în dreapta și stânga ta?

Așa cum am spus, prepelicarul continental, e un câne practic, ce vânătorul l-a creat pentru regiunea lui de baltă sau spini, pe care a vânat de generații, din tată în fiu. La toate aceste rase rareori veți vedea poze impresionante de aret; rareori se va putea spune că rasa brăcilor burbonezi e mai găsitore în vânat, sau mai surusă, decât a celor

Pil de pointer (Bill's Rip. Proprietar: Dr. Quinquandon)

Saint-Germain, etc. Hotărât lucru însă că, acei tovarăși cu care nu au putut fi puși în concurență — prepelicii englezi — le sunt superiori distanțându-i cu mult; felul lor de a lucra fiind cu totul deosebit.

Spunând aceste lucruri n'as vrea totuș să fiu împotriva unor gusturi, să influențez convingerile sau susceptibilitățile nimănui; în ce mă privește însă, după câte am experimentat și văzut, nu există decât două rase de câni de aret în lume: aceea a pointerilor, și a setterilor englezi. Dacă în orice rasă, în mod excepțional, vom întâlni animale bine înzestrate, după rarele exemplare nu ne vom grăbi să le generalizăm calitățile, atribuindu-le întregii varietăți.

În articolele viitoare vom vorbi rând pe rând, în simplul scop de a face un real serviciu cetitorilor noștri, de rasele continentale cele mai răspândite, cele mai cunoscute de noi, și față de care o alegere selecționată poate da sorții cei mai mari, de reală mulțumire. Până atunci aceste introductive lămuriri, în labirintul raselor, le-am găsit trebuitoare.

SCHIMBĂRI ȘI NUMIRI ÎN ÎNALTA CONDUCERE A VÂNĂTORILOR REGALE

Cu 1 Aprilie 1938 s'au produs unele importante schimbări și avansări în conducerea Vânătorilor Regale, organizația aparținând Curtii M. S. Regelui. Prin Înalta Deciziune No. 3 din 1 Aprilie M. S. Regele a conferit D-lui Colonel August v. Spiess, care se retrage din postul de Director al Vânătorilor Regale, titlul de Maestru de Vânătoare onorific. În aceiași vreme M. S. numește de „Director al Vânătoarei” pe Dl. Ștefan Boer, distinsul vânător și prieten al revistei noastre. Dl. Ion Popescu a fost înălțat la rangul de Inspector general de vânătoare Regal, primind însărcinarea conducerii vânătoarei în terenurile de vânătoare regale cu vânat nobil din întreaga țară. D-nii Maior Eugen Ciorogaru, Ing. Iuliu Wrbitzky și B. Chefneux au fost numiți Inspectori

de vânătoare Regali, însărcinați cu conducerea terenurilor de vânătoare regale. cu vânat mic, din Ardeal, resp. Banat și Vechiul Regat.

Terenurile de vânătoare Regale trebuie să fie pilda gospodăriei vânătoarești organizată și dusă după toate regulile artei. Din alcătuirea tehnică și din spiritul de înaltă corectitate vânătoarească pe care le înfățișază aceste terene model, trebuie să se inspire vânătorimea întregii țări. Ele sunt optimul, care poate fi ajuns între împrejurările țării noastre. — Cunoscând distinsele calități ale celor în mână cărora e pusă conducerea Vânătorilor Regale, suntem siguri, că această organizație va avea în viitor și mai accentuat acest binefăcător rol, de influențare a întregii vânătoare românești.

PE MALURILE RĂUTULUI

De: Maior D. COSTACHESCU, Bălți.

Soarele scăpătase la asfințit, poleind cu rămășița ultimelor raze norii de praf aurit, ce planau cu o maiestooasă indiferență, deasupra orașului care se contura la orizont. Zăduful unei zile călduroase de August stăvilea treptat, gâfăitul monoton al ultimei activități, ce închea sudoarea plugarului, cu glia cea sfântă și dătătoare de viață. Glasul plângător al ultimilor tălângi dela târle se stinge pe încetul și amurgul își întindea grăbit umbrele.

Ca o vecină curioasă, luna își arunca privirea pe deasupra dealului Hecilor, căutând par'că să vadă

dacă soarele a plecat, ca să-i poată lua locul. Ici-colo, câțiva hultani de baltă uriași, planau într-o fixitate solemnă, la înălțimi diferite, scormonind cu privirea adâncurile stufului. Pământul își deschidea măruntaiele și un oftat de ușurare se ridica din profunzime, în speranța unei nopți răcoroase și binefăcătoare.

Bălța Elisabetei, cu imensitatea celor opt sute de hectare de stuf, înmărmurise într-o tăcere de piatră...

Cine a trăit asemenea clipe, le cunoaște!...

Stătuse Firea în loc; un moment de oprire în Univers, o tăcere apăsătoare o tăcere premergătoare unei vieți noi, care va să înceapă într-o activitate febrilă a suteși mii de vietăți, ce-și vor rosti tâlcurile, din fundul pământului, din adâncul nomolului puturos, din desimea șovarului, de pretutindeni...

Un broscoi uriaș, șade pe o frunză de nufăr, într-o fixitate tâmpită de ieroglif egiptean. Cine știe ce gândește acest cap pătrat? Câți ani are? Cum vede el lumea? Ce proces se petrece în creierul său minuscul? Ce rost are el în angrenajul imensității universale? Poate că el este comandantul, sau chiar strămoșul milioanelor de broscoci, ce stăpânesc nomolurile.

Dar iată că gușa i-se umflă, ochii îi ies din orbite și într-un efort suprem, scoate un ocăit.

Intr-o clipă, la același semnal, sute, mii, milioane poate, răspund din toate părțile bălței, pornind o cacofonie infernală și fără întrerupere...

Și iarăși, peste câteva minute, ca la un semnal, ca la semnul vrăjit al unei baghete magice, tac toate, în același moment, în aceeași secundă. Vorbesc graiul lor, se înțeleg de minune și tâlcul slovelor lor nu-l înțelege nimeni. Au rosturile lor și disciplina

lor milenară, le face să-și târască existența, în vârtejul transformărilor universale.

Au tăcut broaștele pentru câteva clipe, ca să reînceapă iarăși când le va veni vremea. Buhaii de baltă le iau locul, îngânându-se într-o simfonie orientală.

Farmecul a fost rupt, — tăcerea a dispărut!

Mii de șoapte misterioase, foșnituri de aripi, sunete bizare; desișul își deschide adâncurile, dând la iveală mii de surprize! — Capete curioase apar printre trestii, umbre ciufulite se strecoară grăbite pe

luciul apelor. O lișiță obraznică și cu o ciupercă albă pe nas, încearcă un sbor stângaci ca un infirm ce și-a părăsit cărjele și apoi convinsă de neîndemânarea sa, aterizează ca un bolovan între trestii, provocând un țipăt strident de nagâț speriat.

Și stuful a căpătat viață. Șoptește, geme, își apropie spicele sub alintarea boarei și toarce neîncetat, în susurul apelor ce-i desmiardă tulpinele, povestea minunată a umbrelor misterioase. Strigăte, chemări grăbite, o muzică pestriță, umple balta de un vaiet uruitor.

Acum începe viața adevărată a bălților, ce va să dureze până la răsăritul soarelui! Incepe sborul de seară, așa de mult dorit și așteptat de vânătorul de baltă...

Dar și aici, o ordine stabilită va urma și rând pe rând, viețuitoarele înaripate, vor porni să-și găsească rosturile lor pe pământ sau hrana necesară traiului.

Ca la o comandă, cerul se umple de mii de rândunele. Brăzdează văzduhul în mii de direcții, în toate sensurile, la toate înălțimile. Ochii îți fug uluiți și aproape amețit nu le poți urmări mișcările. Descriu arabescuri savante, avântându-se în viragii grațioase, când pe luciul apelor, când printre trestii, când către bolta cerească.

Pe mulți necunoscători i-am auzit, că rândunelele în acest timp se duc la culcare. Greșit, complet greșit! Ele poate au așteptat o zi întreagă acest moment prielnic. La această oră atmosfera îmbăcșită a bălții, s'a umplut de milioane de țânțari de toate felurile; gâze, musculițe, lăcuste, insecte înaripate de tot soiul au părăsit ascunzișurile și se avântă în boarea recoroasă a nopții.

Rândunica, un vânător iscusit, cunoaște acest lucru. După-ce toată ziua a săgetat văzduhul cu

„Ciorchini” (Dl Gr. Paruznic, insp. de vânătoare, jud. Bălți)

sborul său vertiginos, a venit la ultima vânătoare. Sute, mii, poate milioane de musculișe, dispar în gușele lor hrăpărețe, cu o iuțea fulgerătoare, cu o artă magistrală, fără ca ochiul să poată percepe această măiestrie.

Dar se vede, că hrana a fost destul de abundentă! Vânătoarea durează, cinci, zece minute, rare ori mai mult. Grăbite și sătule se îndreaptă către adăposturile lor de noapte. Devin mai rare, din ce în ce mai puține, până când ultimele răătăcite se pierd peste colinele înverzite, cu un ciripit de satisfacție.

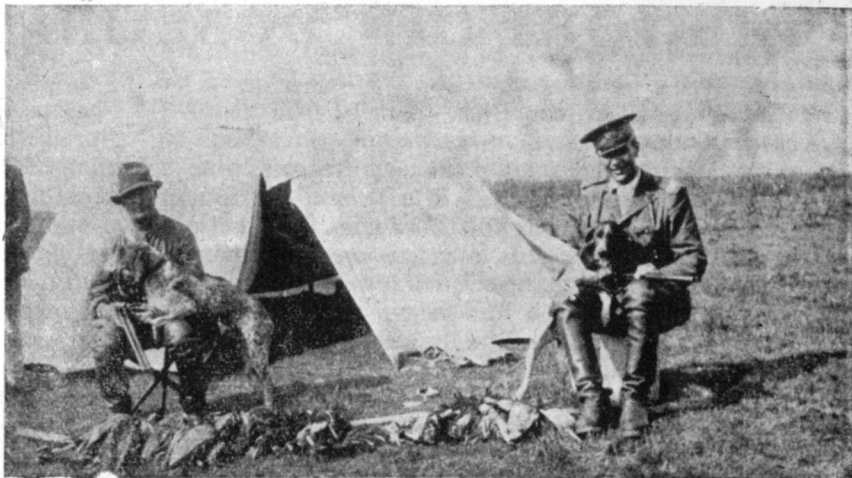
Rând pe rând, se pornesc alte înaripate. Bătlani, pescăruși, ciobani, becafe, becaține, umple văzduhul cu sboșurile lor caracteristice. Nagății, sentinela pescarului, se căduiesc către margini cu țipete plângătoare, în căutarea smârcurilor, locurile lor de predilecție.

La urmă graurii încheie cortegiul. În stoluri compacte, sute și mii, se avântă ca o furtună peste marea de capete împănuate. Trec ca crivățul, cu un huruit asurzitor și pâlcuri dispar grăbiți către locurile de odihnă. Ei nu sunt noctambuli; câmpul le oferă o hrană abundentă, iar legănatul unei trestii un somn ușor.

O lotcă pescărească, alunecă grațioasă printre trestii. Apare, dispare, nălucește o clipă, iar ritmul cadențat a șoș-tu-lui, ce bate borul, arată pulsația voinței ce o împinge înainte.

Undeva, — departe în desime, un măcăit răgușit, indică o nouă comandă, un nou semnal. E semnalul palmipedelor de tot soiul și speciile diferite de rațe și rățoi se desfată într-un concert de plecare. A încetat somnolența monotonă cu capul sub aripă și a venit timpul unei raite pe furiș prin holdele apropiate. Snopii aurii de grâu le stau la dispoziție și nu se poate compara acest deliciu, cu lipitorle scârboase și papura cea bătoasă!

Dar înainte de a pleca în această campanie periculoasă, trebuiește făcută o revedere a efectivelor. Adâncurile stufului și peripețiile zilei le-a împrăștiat pe toate la întâmplare. Ici rățoiul își strigă cu ardore tovarășa; colo mama își chiamă cu insistență

Campingul societății „Șoimul”, Băiți (Major Costăchescu D. și Lt. Titus Grigoraș)

puii. — și apoi trebuie să se căduiască. E cam riscat să te aventurezi izolat în depărtările întunecate. Mii de pericole te pândesc la fiecare pas. Vulpoiul cel șiret și care adeseori face pe mortul prin lanuri, atâta așteaptă.

Un plesăit ușor al apei, — o bătaie puternică de aripi și, iat-o, că apare deasupra stufului, cu gâtul întins și în sbor cumpănit. Mac!—Mac!.... Una, două, trei; un cârd, două! Din toate părțile răsar descriind cruguri grațioase. Se caută, se strigă, se căduiesc și oglindu-și chipurile în luciul compact al apei, își desmoresc aripile. Cele bătrâne feresesc cu prevedere stuful; acolo se poate oricând ascunde vre-o surpriză neplăcută; e mai bine să sbori la limpede, la curat, sau să-ți iei direcția peste livezile înflorite.

Cele tinere dinpotrivă sboară peste stuf cu încredere. Aceasta e locul lor natal, aici și-au petrecut adolescența, aici s'au ascuns adeseori de uliul cel hrăpăreț. — Un rățoi gulerat se desparte de cârd. Pare grăbit; a uitat ceva în stuf. Face o voltă, bate pe loc din aripi, apoi se întoarce către împărăția păpurișului. — Dintr'un pâlc de stuf, fulgeră o dără roșietică. O bubuitură scurtă și rățoiul cade fulgerat. Doar doi-trei fulgi, mai plutesc în văzduh, indicând locul unde cu o secundă mai înainte, era o viață.

Tăcerea domnește câteva clipe, apoi cu un ropot furtunos se deslănțuiesc din toate părțile strigăte de alarmă, în toate graiurile, vestind locuitorilor bălții primejdia. — Pipirigul se agită o clipă, — apare un cap și apoi un câne își face apariția, trecând cu agilitate printre trestii. Se oprește, privește în toate părțile, pare că se orientează, apoi fără ezitare, sare în apă și trece matca înnot. O umbră doar se mai vede pe luciul apei și o dără argintie indică direcția pe unde călăuzește instinctul unui nobil animal....

A dispărut în păpurișul apropiat; s'a oprit, — iar merge... O scurtă comandă răsună din marea de trestii:

— Aport Bar!

La zborul de seara

CĂPRIORI DIN DOMALD

de: Lt-Col. R. SCHNEIDER-SNYDER

Cornițele de căprior din Văile Târnavelor — adică din județele Târnava-Mare și Târnava-Mică — au stârnit cu drept cuvânt mirare și admirațiune atât la expoziția națională de vânătoare din București, cât și la recenta expoziție dela Berlin. Calitatea acestor trofee era de altfel cunoscută, doar ea a fost demonstrată cu ocaziunea diferitelor expoziții aranjate la Mediaș și în Brașov, — unde era de față și material suficient pentru comparație, doar căpriorii din județele Brașov, Sibiu, Trei-Scaune, care concurau acolo, încă nu sunt de disprețuit. Materialul care a mers însă la Berlin, și care în prealabil a fost expus și la Mediaș, a provocat într-adevăr senzație. Dar adevărata clasă înaltă a trofeelor de căprior din Ardeal s'a putut manifesta pe deplin numai în Berlin, unde au fost colectate cornițe provenind din multe țări, îngăduind astfel o comparație pe bază vastă. Imprejurarea că la Berlin Polonia a putut să cucerească titlul de record în coarne de țap roșu, nu a fost în stare să coboare calitatea-standard a României, atât de superioară, și caracterizată și de trofeul excepțional, care până acum era recordul recunoscut.

În Decembrie 1931 am fost adus de soartă în aceste ținuturi, unde se prăsesc vestiții „căpriori de Târnavă”. În primăvara lui 1932, deja pe timpul migrațiunii sitarilor, mi-a fost dat să constat mirat numărul mare al căprioarelor, pretutindenea pe unde am pândit la sitari. Am văzut vânat bun, puternic, cu coarne încă în moț, care promiteau foarte mult. Am văzut căprioare, care stăteau liniștite în apropierea drumurilor, pascănd pe lunci și în holde. Rar era vre-o poiană, vre-un cot de rât, care se imbuca în pădure, unde să nu fi văzut la orele potrivite acest vânat frumos.

Când, prin Aprilie, am început să fac excursiuni în scopul să stabilesc pe unde urmează să îmi împrusc, începând din Mai, căpriorii, — am observat cu mulțumire, că ceace am auzit în iarnă dela prietenii din club despre numărul și calitatea căpriorilor de pe aici nu era într-un nimic exagerare. Într-adevăr, țapii pe care i-am împruscat eu mai târziu, purtau coarne, care pentru regiunea aceasta se puteau caracteriza drept bune, chiar foarte bune, — comparate însă cu trofeelee mijlocii din alte părți erau chiar capitale.

Am auzit mult povestindu-se despre tăria căpriorilor din hotarul comunei Domald, mai precis despre tăria celor din Valea Cărbunariilor din apropierea acestei comune. Multe mi-s'au spus și despre bătrânul Czikieli, despre calitățile lui de vânător și conducător. Între aceste povești erau unele brutale, altele misterioase, multe vesele cu păcăleli în legătură cu hotarele terenurilor de vânătoare și cu jandarmi. În Domald am putut constata cu multă bucurie, că trăiesc acolo o serie întreagă de „bătrâni Czikieli”, — doar jumătate satul poartă acest nume. Pe omul pe care îl căutam nu l-am găsit însă, decât dacă am precizat, că îmi trebuie să am înaintea ochilor pe vânătorul Czikieli. La început a privit chiorăș spre omul în uniformă, care îl chemă la înfățișare, și de sigur îi treceau prin cap „întâmplări”, alegând despre care ar putea fi acum vorba. Apoi, dacă a înțeles, că îl caut în calitatea mea de

vânător, s'a încălzit și de îndată m'a înveselit cu o glumă, rămânând apoi pe mai departe tovarășul meu în vânătorile mele din aceea regiune.

Într-o după masă caldă, insolată — era pe la sfârșitul lui Mai — am intrat în Valea Cărbunariilor. Czikieli, ca să scurtăm drumul, m'a condus din grădina lui, peste dealuri, deadreptul la locul gândit, lucru ce mi-a cam stors sudori. Din vârful unui deal am putut cuprinde în ochi întreagă această vale. Între înălțimi împădurite, ale căror podoabă se coboară până la picioarele dealurilor se întinde o vale foarte prelungită, care poate avea 6—7 km. Valea are multe ramificații, care se întind în pădure ca niște sânuri de mare. Pretutindenea cositoare înflorite, luțarniști și trifoiști grase. Numai la poarta acestei văi se zăresc unele vii și ovese. Dealungul văii șerpuieste un drum de hotar și alături de acesta un pârau, care pe alocurea se oprește în belgi acoperite de stuf. Ne-am coborât în vale, am suit dealul din față, ca să observăm, „să avem vedere”, cum zise Czikieli. Subt înălțimea în care ne aflam, era o vale laterală, o adevărată căldare, în jur cu coroana pădurii. Albea acum am văzut cât de înrămurită era această vale. Pretutindenea în aceste poieni rături înflorite și trifoiști.

Ceea ce am văzut din aceea înălțime prin prismele binoculului meu a fost deadreptul ca în povești. Ceva de necrezut, ceva ce nu mi-am putut închipui, eu, căruia i-a fost dat să își cucerească până acum căpriorii din patria lui mai restrânsă, cu multă trudă și cu mult amar. Aici se deschidea în fața mea un parc de căprior, un rai al căprioarelor. În fiecare cositor, în fiecare luțarniște, în fiecare poiană pășteau căprioare. Și țapi, — și ce fel de țapi! — unde îmi îndreptam „Zeiss-Binoklar”-ul. Și ce coarne. Minunat, minunat! Parcă e prea frumos decât să fie adevărat, ceea ce văd!

Ne-am coborât cu gândul să apropiem țapul, care păstea într-o poiană apropiată. Pe când am sosit la cotul pădurei, țapul plecase. Czikieli lichidă scârba mea, incredințându-mă, că incidentul nu are nici o importanță, doar „aici sunt țapi, câți porci în sat”. Această prea puțin aleasă părere, pe care o avea Czikieli despre țapi, se manifesta și în felul cum înțelegea el să se poarte în cursul unei dibuiri: tușea, hârcăia, trăgea amarnic din lulea, scuipa și mirosea grozav a tabac. Și nu înceta să își spună poveștile vânătoarești, garnisite, evident, cu fantasmagorii. Au rămas fără nici un rezultat toate îndrumările mele. La urma urmei trebuie să ne împăcăm cu gândul, că asemenea vânători bătrâni trăiesc în lumea trecutului și a amintirilor și se confundă cu ea, pe când noi căutăm încă izvorul viitoarelor noastre amintiri.

Așa am puses mai departe, ținând liziera pădurii, ivindu-ne cu grije după o cotitură în dosul căreia se deschidea o vale laterală. Ne-am așezat după un fag scorburos, ca să „speculăm” ceva. Aveam în fața noastră o tufărie de fagi, mâncată de capre și de vite, încât părea rătează de mâna unui grădinar. În mijlocul acestei tufării am observat un țap. Avea coarne bune, și bucuros aș fi înșirat și acest trofeu între celelalte de pe peretele casei mele. Să trag prin crengăria tufelor era peste putință:

glonțul de sigur ar fi deviat cine-știe-unde. Am ochit, am ochit, căutând o apertură cât de mică prin sita crengilor, — fără a găsi. Deodată brăhnește țapul, sare în direcția noastră, trece pe lângă noi abea la câțiva metri. După el se iau încă două căprioare, pe care nu le observasem înainte. Noroc și sănătate!

Ne privim ca doi idiști, — dar deîndată își revine din scârbă Czikeli. Râde, flueră încet și mă mângăie: „Nu fi supărat, doar aici sunt țapi, cât porci în sat!”

Am tras și eu o jumătate de lulea, apoi am pornit mai departe. Voiam să trecem de nou pe lângă

tă întreaga adunare, iar țapul lovit se clătină. Dușmanul lui însă rămase pe teren, fără să iee seama de trăznetul armei. După o clipă de mirare se năpusti asupra celui căzut, și începu să-l îmboldească, să-l lucre cu coarnele.

Repetez repede — ce zgomot face carabina când repezezi! — semetul învingător se cutremură, se întoarce ca fulgerul dă să pornească. În prima săritură îl ajunge plumbul. Se ridică dinainte sus, dă cu picioarele dinapoi în aer, se răstoarnă peste cap ca un iepure.... zace.

Plin de nebunia învingerei, sufletul lui de că-

E. Dichtl: Bătae sau joacă?

o cotitură a pădurei, dar ne-am retras deodată la adăpost, din fața priveriștei ce ni-se arătă pe vale în sus. Se băteau doi țapi tari, iar în jur un întreg popor de capre, iezi și țapi mărunți priveau cu interes lupta voinicească. Țapii se îmboldeau și se împingeau încoace și încolo, — cu spinările îndoit ca niște arcuri gata să se desprindă, — cu coarnele scrâșnind în lovituri. Am luat hotărârea și am acționat repede. Am tras în țapul cel mai bun. Doar distanța nu era mai mare de 60 metri, iar ochii, care ne puteau vedea erau mulți. Apoi Czikeli al meu mai răspânda un miros, compus din parful sudorii, a tăbacului negru și al slăninei râncede, care ar fi alarmat și alte nasuri, decât cele fine ale căprioarelor. La împușcătura mea se sparse deoda-

prior a intrat mai de grabă în veșnicele câmpii de vânătoare, decât cel al pretinsului învins. Il văd pe acesta pășind împltecindu-se; se întoarce în loc, în cercuri tot mai înguste. Apoi pornește ca un om beat, hârcăind, spre pădure. Glonțul meu îl ajunge și îl doboară. Erau doi țapi buni, cu cornițe zdrene. Czikeli începu neîntârziat munca golirii vânatului, — și o făcu pe aceasta cu atâta îndemânare și atât de repede, încât faptul îmi dădu de gândit unele lucruri, și mă făcu să îmi reamintesc unele zvonuri referitoare la trecutul lui.

Trofeele frumoase ale căpriorilor nu îl prea impresionară, dar să arătă încântat de „carnea multă și frumoasă”.

În această Vale a Cărbunarilor am împușcat — eu și prietenii mei — în fiecare an câțiva țapi.

Odată, călăuzind pe un prieten în Valea Cărbunariilor, cu gândul să îl fac să împuște un țap, — am fost silit să împușc eu un țap, unul dintre cei mai buni, pe care i-am avut vre-odată în fața armei. Acest țap i-l'am destinat prietenului meu; soarta însă mi-l'a hărăzit mie. Prietenul meu, Henry Modiano, un tip de latin din cei mai corecți, un european în frumosul înțeles al cuvântului, vânător corect și minunat țințas la glonț, — el trebuia să cucerească acest frumos trofeu. Deoarece el încă nu împușcase țap, și nici nu era prea umblat în vânătoarea aceasta, m'a rugat să stăm la pază, ca nu cumva dintr'o greșală să tragă în o capră, sau vre-un țapulean slab.

Ne-am așezat la locul de pândă încă în zorile dimineții. Ascunziș ne dădea o grămadă de lemne de foc, așezată în marginea pădurii. Deasupra lemnelor așezate în stânjini am pus câteva brațe de vreascuri, astfel, încât stând în picioare în dosul grămezii, puteam privi înaintea noastră, fără să fim observați. Eu, care eram observatorul, mi-am atârnat carabina de un trunchiu din grămada de lemne, și mânuiam numai binoclul. Henry ședea alături, pe genunchi cu carabina lui Paravicino-Cargano, și urma să tragă numai după ce îi voi fi făcut eu semn. În fața noastră aveam o câmpie, care își mișca în valuri ierbile înalte, atinse de boarea dimineții. Răsare soarele. Ceața ușoară primește lumii opaliu, sub lumina tinăra a soarelui. Colo, jos, o umbră prelungită și aspră arată unde e marginea pădurii. Vântul era bun; astfel am putut să-mi aprind luleaua scurtă, și să mai alung din țânțarii, care deveneau tot mai obraznici. Deodată, colo... un punct roșu în iarba din brăul de umbră din marginea pădurii. Ating cu mâna brațul lui Henry, îi arăt direcțiunea spre punctul roșu, care poate să fie și poate să nu fie țap.

Henry puse deoparte carabina, și începu să cerceze și el locul prin binocl, — lucru cu totul superfluu. Ceea ce făcea era corect, foarte corect, dar și foarte puțin practic. Punctul roșu se apropie prin lentilele ochianelor. Acum e căprioară, — devine țap — apoi țap bun, în fine țap foarte bun. Henry își ia în mână din nou carabina, o duce la umăr, o razimă, — ochește... ochește... tot mai ochește! „Trage... Trage!“ îi șoptesc. El însă tot ochește încă!

Țapul s'a oprit. Ceva nu i se părea în bună regulă și privește, țință înspre noi. Acum sare... Eu, în desperarea mea, am lăsat repede dela ochi binoclul, am prins arma, am luat siguranța, am ridicat-o la ochi, și am tras pe când țapul era în prima săritură. Am tras, și am greșit. Am tras de nou, mai de grabă de cum s'ar fi putut trage chiar dintr'o armă cu două țevi. Glonțul a prins pe țap în omoplat, ceva mai înainte de punctul clasic, și l-a răsturnat numaidecât.

Mă găseam într'o situație foarte neplăcută, cu tot... norocul vânătoresc, pe care îl avusem. Încep o lungă tiradă de scuză față de prietenul meu. Dar Henry e Henry: camaradul — gentleman. Felicitarea lui e sinceră și din toată inima. Mulțumirile mele sunt cu gura de jumătate... Îi pușcasem doar prietenului meu dinaintea nasului un țap extraordinar de bun.

Dar de ce a întârziat să tragă? Nu a tras — primii răspunsul — din simplul motiv, că oricum a

îndreptat arma, nu a putut să prindă în câmpul lunetei figura țapului, — necum să așeze țința de paianjen...

Acum zăcea țapul voinic pe pat de iarbă și de flori. Pe când îl admiram însă, stând lângă el, deodată se ridică în picioare țapul, ca o minge de cauciuc. Eu aveam însă la îndemână carabina, încărcată, gata de a trage și înainte de a face căpriorul patru, cinci sărituri, primi glonțul în gât. Am constatat, că glonțul intrat în spată, ieșise dincolo, rupând o deschizătură de 4 cm. Plămânile, intestinale erau măcinate, tocătură...

La o distanță de 800 metri sub noi, în vale, stătea la pândă prietenul nostru Dr. Nițescu și soția sa, și observă toate amănuntele acestei ultime scene, prin un binoclu de marină, de dimensiuni monstruoase.

Țapul avea un trofeu într'adevăr capital, foarte simetric, frumos perlat, de culoare castanie-neagră, cu vârfurile poleite alb. Lungimea cornelor 28 și 28,1/4 cm., grosimea deasupra rozetelor 10 și 10,1/2 cm., — rozetele 17 și 17,1/2 cm. Lărgimea 18 cm.

Sara am sărbătorit norocul meu vânătoresc, în cercul prietenilor mei strânși în jurul mesei mele, închinând vin vechiu și greu de Târnave.

Henry și-a împușcat mai târziu țapul lui zdra-văn, neuitând nici de data aceasta bunul obicei al botezului cu acelaș vin nobil.

Țapul din Valea Cărbunariilor a fost o piatră de încercare a prieteniei noastre. Trofeul frumos, pe care îl am în fața mea atârnat în perete, îmi amintește și pecetluiește această prietenie.

PRO DOMO

La adunarea generală a U.G.V.R. ținută în ziua de Florii, unul dintre membrii consiliului de administrație a rostit cuvinte de critică la adresa noastră, pentru articolul de fond din numărul trecut al „Carpații“-lor. Am avut satisfacția să constatăm, că glasul a rămas singur, apreciind toți ceilalți participanți nizuțele noastre și modestul aport pe care îl pot naște în favorul vânătoarei românești aceste nizuțe. Am putea să ne mulțumim cu această satisfacțiune care a întrecut și nădejile și așteptările noastre. Totuși poate va fi de oarecare folos pentru viitor să mai arătăm încă odată, ceace credem că e lămurit în cunoștința tuturor celor, care acordă vre-o atențiune acestei publicațiuni.

„Carpații“ nu au fost niciodată și nu sunt nici azi, oficiosul vreunei instituții, sau obligatul unei instituții. Revista aceasta are o perfectă independență morală și materială. Ea se inspiră din tendințele opiniei publice a vânătorilor români și din idealurile pe care și le-au pus dela început cei ce s'au grupat în jurul ei. Ea se susține din obolul celor ce găsesc în ea folos și plăcere. Dar această revistă nu a fost și nu va fi nicicând nici „bisericească“. Activitatea și străduințele noastre se integrează cu totul în cele ale întregii lumi vânătoresci din acesată țară românească, sprijinind din toate puterile și cu desăvârșire desinteresat organizațiile oficiale în grija cărora e dată vânătoarea. Cei mai apropiați conducători și colaboratori ai „Carpații“-lor sunt în aceiaș vreme titularii unor locuri de frunte în ierarhia acestor organizații, dându-le tot sufletul lor.

Deci criticile pe care uneori le schițăm aici, sunt por-nite din gând de îmbunătățire. Sunt sfaturi frățești, izvo-râte numai din frățești sentimente.

Noi, nici ca revistă, nici ca persoane, nu voim să luăm locul nimănui. Dinpotrivă, dacă ar veni cineva, care să ne convingă, că poate sta în locul nostru cu mai mult folos pentru vânătoare, i-am strânge mâna și ne-am ridica, poftindu-l în scaunul eroit de noi.

„CARPAȚII“

O ȘEDINȚĂ IMPORTANTĂ *)

de: H. T. SCHERINGHAM

Președintele: Intre timp a survenit oare vre-un eveniment, ce urmează a fi discutat?

Dl. Secretar general (fluturând o hârtie): Trebuie să Vă aduc la cunoștință, că am primit răspuns dela Mister Bulger, care ne scrie, că nu poate să-și revizuiască hotărârea de a demisiona din societatea noastră. Zice, că deacum se interesează mai ales de golf, că de fapt nici nu mai pescuește și că nici anul trecut nu a pășit barem în apropierea apelor arendate de clubul nostru.

O voce: Rușine!

Președintele: Ei bine domnii mei, nu avem decât să ne împăcăm cu dureroasa idee de a-l pierde pe valorosul și mult stimatul nostru camarad Mr. Bulger. În afară de cazul, dacă vre-unul dintre Domniile Voastre...

Mr. Craggly: Lăsați-l în seama mea. Eu îl cunosc pe moșul Bulger. Cât elipești din ochi îl întorc pe partea dreaptă.

Președintele: Sunt în asentimentul tuturor, când exprim gratitudinea noastră D-lui Craggly. (Priveste în jur; murmurare aprobatoare). Să lăsăm deci în grija Domniei sale acest incident și să sperăm, că bunul și vechiul nostru prieten Bulger nu ne va părăsi.

Voci: Ura! Să trăiască!

Președintele: Domnului secretar general! altă chestiune, care trebuie desbătută?

Dl. Secretar general: O scrisoare dela Mr. Bilbarrow, proprietarul fermei dela „Apa moartă“.

Voci: Să auzim!

Dl. Secretar general: Serie, după cum urmează (citește): „Domnule! La stimata D-voastră scrisoare de azi Vă comunic următoarele: Vă rog să luați la cunoștință, că ratele de care Vă plângeți, că fac pagubă în pești, nu sunt ratele mele, și că aceste rate nu vagabondează. Chiar și în cazul, când vagabondează, aceasta nu e treaba societății D-voastre; ratele au dreptul să vagabondeze, și până când mai este o urmă de dreptate în țara aceasta, nu li-se va putea răpi acest drept natural. Ratele sunt rate și nu înțeleg, cum ar putea cineva să le oprească să fie rate! Și vă rog, să comunicați societății Dv. de pescuit, că în gardul curții mele sunt mai multe găuri, pe care le îngrijesc cu multă diligență. Al, Dv. cel mai supus slujitor: (ss.) Thomas Bilbarrow“.

Mr. Floatcap: Știu sigur, că sunt ratele lui! Propun ca Dl. avocat onorific al societății noastre să-i trimită o somațiune energică și bine motivată. Socotesc, că fraza cu gardul e insultătoare pentru noi.

Voci: Așa-e! Așa-e!

Președintele: Poate ar fi mai ducător la scop dacă am încerca o rezolvire amiabilă....

Voci: Așa-e! Așa-e!

Președintele: Ce ați zice să instituim în acest scop un mic subcomitet, compus din Dl. Secretar general, Mr. Moons și Mr. Fallow?

O voce: Și din Domnul Președinte!

Președintele (cu modestie): În cazul dacă pot fi și eu de ceva folos....

Voci: Să trăiască!

Mr. Floatcap: Sunt mulțumit, că îmi pot retrage propunerea formulată mai înainte. Propun, ca acest subcomitet să fie imputernicit....

Un membru: Să vadă și să facă.

Mr. Floatcap: Da! Să vadă și să facă!

Un membru: Cu dreptul, pentru comisiune, a se întregi prin cooptare, după trebuință.

Voci: Bravo! Așa-e!

Un membru: Să fie o comisiune ad hoc!

Voci: Bravo! Comisiune ad hoc!

Un membru: Și să poată cheltui în sarcina casei societății, o sumă....

Alt membru:care să nu depășească zece șillingi...

Mr. Floatcap: Da, să nu depășească zece șillingi. Propun formal această soluție.

Mr. Craggly: Cu multă plăcere sunt de acord.

Președintele: Constat unanimitatea! În numele subcomitetului acum instituit, Vă asigur domnilor, că vom face totul

ce ne va sta în limitele puterii ca să răspundem demn încrederei cu care ne-ați onorat și că vom putea pune la punct odată pentru totdeauna imensele daune cauzate de rațe.

Voci: Trăiască!

Președintele: Următoarea chestiune, care trebuie cercetată, e raportul stimatului și prețuitului nostru casier, care ne-a îndatorat atât de mult prin eforturile puse în serviciul societății noastre.

Voci: Să auzim! Să auzim!

Domnul Casier: Bine! Dar nu puteți să-mi cereți mie, sunt obligat să Vă spun, nu e îmbucurător și anume, că îndatorirea de care a vorbit acum președintele nu e singura, care apasă pe umerii Domniilor Voastre. Trebuie să știți, că dacă nu adunăm în grabă cincisprezece lire, șapte șillingi și patru penny, ni-se duce de răpă societatea. Scurt și la înțeles. Eu nu sunt om cu multe chichițe, și datoria mea este să vă spun verde și pe șleau, că avem cu suma arătată mai puține venituri decât cheltuieli. Dv. trebuie să alegeți: sau ridicăți taxa de membru, sau primiți membri noi. Una din două!

O voce: Mă opun cu hotărâre să se ridice taxa de membru! La nici un caz, nu!

Voci: Așa-e! Nu se poate!

Domnul Casier: Bine! Dar nu puteți să-mi cereți mie, ca eu să găsesc fondurile trebuitoare, Ori faceți ceva, ori va trebui să vă gândiți să alegeți alt tresorier. Frate-nefrate, brânza-i pe bani! Eu sunt un om oblu, spun ce am pe inimă și dacă Dv. credeți, că....

Președintele: Pot să spun și eu o vorbă? (Domnul casier face un gest de pofțire și se așază pe scaun bombănind ceva). Sunt sigur, că toți suntem de acord cu domnul tresorier al nostru, că trebuie să întreprindem ceva pentru aranjarea bilanțului.

Voci: Așa-e!

Președintele: Și cu toții îi suntem foarte îndatorați....

Voci: Așa-e!

Președintele: ...pentru grija pe care ne-o poartă. Dacă nu l-am avea pe D-sa, ce s'ar fi ales oare de noi până acum? Să facem cincisprezece lire! Vom scoate din fundul pământului o sutăcincizeci, dacă trebuie! (Aclamări însuflețite. O voce, suspinând: Ce timpuri de prădălaie!). Suntem datori cu atâta seumpului nostru tresorier!

Mr. Craggly (zdrăgănând în buzunar niște monede): Așa suntem noi. Ne trebuie un sfârc de biciu, apoi pornim la treabă. Serie-mă, Domnule Secretar, cu două lire!

Voci: Să trăiască!

Mr. Craggly: Donatorii să se înscrie la Dl. Secretar general.

Voci: Așa-e!

Președintele: Sunt sigur, că ne putem felicita de felul cum am soluționat această problemă grea. Mai este viață în bătrâna noastră societate!

Voci: Așa-e!

Președintele: Dar trebuie să mai aducem câțiva membrii noi, și așa fi foarte mulțumit, dacă aș vedea mai populate întrunirile noastre săptămânale. Să facem în anul acesta un mic efort. Dacă fiecare dintre noi, care ne găsim aici în jurul acestei mese, va câștiga câte un nou membru, și îl va face să ne calce pragul — chestiunea e aranjată. Avem nevoie de un sigur lucru: de sânge nou! Vedem aici în fiecare săptămână același fețe bătrâne — și suntem foarte bucușori să le vedem, dar am dori să vedem și unele noi.

Voci: Așa-e!

Domnul Casier: Domnule Președinte, trebuie să Vă mulțumesc D-voastre și tovarășilor pentru amabilele envinte și să Vă asigur, că sunt mândru, că pot fi tresorierul acestei venerabile societăți. O vorbă ca o sută: aduceți membrii noi. Să-i înecasez de taxe și parataxe — lăsați-o în grija mea... (Așa-e! — și ilaritate mare).

Președintele: Iar acum, că s'a terminat partea oficială. Vă rog, să-mi spuneți, ați fost careva la pescuit săptămâna trecută? (Ochii președintelui se plimbă jur de jur, în sensul cărării soarelui. Murmurare de „Nu, Domnule Președinte“ și clătănări din capete. De-odată Mr. Swinms rupe seria negațiunilor și se ridică modest în picioare, cu multă smerenie).

Mr. Swinms: Domnule Președinte și stimați confracți, eu am fost la „Apa moartă“ Sâmbăta trecută (aplaude), să dau după ceva elenșori. Toată ziua a bătut vântul, și nu am

*) Din volumul de schițe umoristice „Fishing“ (London, ed. Philip Allan & Co.).

putut arunca liniștit, decât de subț clăile de fân. Apa era minunată, numai celenii nu voiau cu nici un preț să se arunce. Am încercat cu coaje de pâine, cu boabe de grâu fierte, fasole, turtă roșie, turtă albă — și nu am putut acăța până la amiază decât niște anărăți, cât degetul. După masă, eram cam plictisit, și de plictiseală am pus în cârlig o bucată de cozonac cu nuci, care mi-a rămas dela prânz — și îndată am prins unul de un funt! (Aplauze.) Apoi am mai prins trei, care de care mai mândru, — apoi mi-s'a terminat cozonacul cu nuci. M'am gândit atunci, ce bine ar fi fost dacă aduceam cu mine mai mult cozonac cu nuci, — sau dacă mâncam mai puțin! (Ilaritate.) Nu am mai prins apoi nimic până spre seară, când au pornit a mânca nebunește. Am terminat cu doisprezece pești, cântărind șapte și jumătate funți (Bravo! Bravo!)

Un membru: Spre seară ce au mâncat?

M. Swims: Mai cu seamă coaje de pâine, dar am prins doi și cu fasole fiartă....

Un membru: Și ce era cu ratele?

M. Swims: Ca totdeauna, pescuiau harnice, deasupra la apa mică, Domnule Președinte.

Președintele: Sperăm, că vom putea să schimbăm această stare insuportabilă! Alteineva a mai fost afară? (Ochii președintelui continuă ocolul în sensul soarelui).

M. Catchem: Da, Domnule Președinte! Eu am avut o zi de pescuit într-o apă particulară. La păstravi. A plouat toată ziua ca din găleată și apa era ca supă de mazare. Așa, că nu am prins decât unu.

Președintele: Bun?

Mr. Catchem (cu falsă modestie): Așa și așa! Un pește

bunișor, Domnule Președinte. Necurățit cântărea patru funți și jumătate. (Senzație, exclamări).

Președintele: Cu muscă?

Mr. Catchem: Da. Cu coropiștiriță. (Ilaritate și strigăte de „rușine!“).

Președintele: Dacă nimenea, domnilor, nu a mai fost la pescuit, e de datoria mea plăcută să propun, să bem un păhar pentru nobila noastră tagmă, gândindu-ne în aceeași vreme și la tovarășii noștri undițari, care au raportat așa frumoase succese, și la momelile lor, bunele momeli mult încercate, cozonacul cu nuci și coropiștiriță. (Ilaritate.)

(Toată lumea se ridică, și înalță păharele pline de whisky, apă gazoasă, bere, limonadă, cafea neagră și alte asemenea beuturi.)

Mr. Craggly: Înainte de a ne despărți, stimați domni, să ridicăm încă un păhar, pentru președintele nostru. Iată un om la locul lui! Și dacă există undeva vre-un președinte, mai bun decât acesta, am vrea să-l vedem și noi cu ochii! Am zis! (Aplauze, bătăi cu palmele în tabla mesei. O voce izolată începe să cânte „Fiindcă el e un camarad frumos și bun“, — dar se înneacă și tace înainte de a pronunța și fraza a doua).

Președintele: Domnule Craggly și frați pescari sportivi, eu vă mulțumesc foarte călduros. Nu e numai o plăcere să ocupați acest scaun în această frumoasă seară, ci e un adevărat privilegiu. Și fiindcă suntem cu toții sportivi adevărați, nu voi zice mai mult, decât, că vă mulțumesc și vă urez strune întinse! (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

(După aceasta tovarășii se ridică dela masă, mai poartă o leacă în grupulețe răslețite, apoi se împrăștie).

„CARTUȘE PROASTE“

Cetisem discuțiunea iscată între d-nii Dr. I. Pop și Lt.-Col. C. Rosetti de o parte, și dl. Lt.-Col. Schneider-Snyder de altă parte, în jurul acestei chestiuni. Este cam gingaș lucru, să-ți vâri nasul acolo unde nu fierbe o oală de a ta, proprie. O fac cam în silă, totuși, chiar că aș abuza de indulgența cetitorilor și îngăduința Redacției *sunt nevoiți* să mă amestec, fiindcă discuțiunea nu s'a terminat acolo, unde trebuia, după a mea părere.

S'a întâmplat, ca unui dintre noi, să primească muniții cu glonț dela fabrici cu renume, care muniții prezentau unele defecte. În ce privește cartușele cu tubul crăpat la gură, am avut ocazie să mă conving personal. Acele cartușe *au sosit*. Cercetate fiind imediat după primire, s'au aflat 6 buc. crăpate, dintr'un lot de 100.

La urma urmei, asemenea nenorociri nu sunt prea mari. În general, munițiunile cu glonț accesibile pentru noi, sunt bune. Se vede doar, că nu sunt infailibile nici fabricile germane; apoi oamenii sunt și nemții; chit că ar fi ei mai pedanți decât noi, dar tot supuși greșelilor. Dacă constatăm aceste lucruri, o facem fără răutate, dar nici să le ascundem nu avem interes. Furnizorul este obligat să-și încerce marfa, ca să-și poată bine servi clientela. Noi — deși regretăm — nu fabricăm nici arme, nici munițiuni. În consecință, nu avem ce să încercăm. Cel mult, am putea constata defectuoșitatea unor produse, după ce le avem (pulberea monopol bunăoară) și când trebuie să le primim, așa cum sunt.

Mult mai gravă decât a cartușelor cu glonț, este chestiunea pulberei „Perfect“, care ni-se vinde prin C. A. M. — În ultimul sezon de vânțatoare, plesnirea țevilor de puști, devenise epidemică. Cel mai ușor lucru ar fi iarăși, să aruncăm vina pe capul vânțătorilor. Deh, sunt tembeli, nu-și încarcă muniția cu destulă îngrijire! O fi ceva la mijloc, dar, cum relesă și din discuțiunea pomenită, de ce plesnesc țevile numai în ultimii doi ani? În trecut, tot pulbere „Perfect“ aveam, iar vânțătorii tot așa își făceau cartușele, nici mai bine, nici mai rău.

Așa cred, că nu sunt departe de adevăr, când presupunem, că accidentele dela noi cu țevi de puști sparte, se datorează unei grave neglijențe a fabricii furnizoare și im-

plicită a C. A. M., care nu atrage atenție vânțătorilor asupra faptului, atunci când calitatea pulberii livrată a fost schimbată.

Sunt anume *DOUA FELURI* de pulbere „Perfect“, pe care fabrica Wolff și Co. le desface sub denumirea de „Perfect I“ și „Perfect II“. Ambele sunt pulberi bune, dar „II“ este MAI VIE decât „I“, deci ele nu se pot încărea întrebunând același dozaj. După toată posibilitatea, dozajul recomandat prin bilețul lipit pe cutiile cu pulbere se referă la „Perfect I“, nici de cum la „Perfect II“. Vorbind despre „dozaj“, sunt sigur, că multora dintre noi le-a dat de gândit faptul, cum să poată oare, ca pe cutii să ni-se indice un fel de dozaj, pe când Fabrica Română de Cartușe, care întrebunțează aceeași pulbere „Perfect“, utilizează un dozaj mult mai redus? Se știe, că sunt bune cartușele Fabricii Române, deci dozajul aplicat de ea este corespunzător. Atunci cum este posibil, ca tocmai vânțătorului din provincie să i-se deie indicațiunea, ca să încerce în cartușele lui cu câte 3 zecimi de grame mai multă pulbere, decât încarcă Fabrica Română?

Textul bilețelor de pe cutiile de pulbere fiind redactat în limba română, presupun că ele se lipesc pe cutii aici în țară, fără știrea fabricii. Sunt posibile o serie de neglijențe și de stupidități. Ar fi de dorit, că așa să fie, căci ar fi oribil să presupui, că s'a procedat înadins.

Deci, ca remediu, nici o examinare chimică a pulberii, ci anchetă serioasă care să stabilească, ce anume pulbere ni-se livrează și cum trebuie să fie încărcată. Pentru vânțătorii începători, precum pentru toți care nu să priceap să încarce prea minuțios un cartuș cu alică, să se pună în vânzare o pulbere fără fum, mai puțin ofenzivă. De preferință o pulbere granulată, care să poată măsura foarte bine după volum, cu obișnuita „măsură“, întrebunțată pe vremea pulberii negre.

Cei care sunt în măsură a dispune, sunt rugați să binevoiască a cunoaște, că nu este vorba numai de câteva țevi de pușcă plesnite, dar și de accidente grave, de vânțatori cu degetele rupte și cu lumina ochilor pierdută.

Cerem deci stăruitor, măsuri luate în interesul nostru, a vânțătorilor români și nu seuză pentru fabricanții străini.

C. A. V. POPESCU.

REFERITOR LA ÎMPUȘCAREA CĂPRIOARELOR

de: Colonel SCHNELL, Insp. de vânătoare

În această chestiune multe sunt lucrurile, care încă nu sunt lămurite la noi. Observațiunile, pe care le fac aici, și discuțiunea, ce poate va urma, se poate să aibă darul să aducă unele limpeziri, în folosul vânătoarei și al ocrotirei.

Ca să putem proceda corect la împușcarea căprioarelor, trebuie să avem în vedere următoarele împrejurări: 1. Timpul normal al alergării, adică epoca dintre mijlocul lui Iulie până la mijlocul lui August. — 2. Mijlocul lui Mai, ca timp normal al nașterii ieșilor. — 3. Lăpădarea coarnelor, care are loc în Noemvrie. — 4. Proporția între țapi și căprioare: un țap la 4—5 căprioare.

Dacă ținem în seamă aceste patru puncte, ajungem la concluziunea pe care o trag la sfârșitul acestor șire.

Atunci când încercăm să răspundem întrebărilor: *când? cum? și de cine?* urmează să fie împușcate căprioarele, trebuie să ținem seamă, că la noi există foarte multe terenuri de vânătoare în care nu putem vorbi despre o ocrotire a vânatului. Aceasta o putem spune mai ales despre terenurile arendate de vânători-țărani. În asemenea locuri nu există nici un ocrotitor-paznic de meserie, iar „paznicul” *eventual* există numai pentru a face față obligamentului contractual. Avem apoi — relativ foarte puține — terenuri, care fiind deținute de vânători-intelectuali, singurateci, sau grupați în societăți, — sunt păzite și ocrotite de paznici de specialitate. În terenurile unde paza nu e făcută de un personal cu pregătire specială, adică acolo unde nici înfrânarea răpitoarelor și nici ocrotirea vânatului nu e făcută după un plan chibzuit și serios. — cred, că nu e nevoie de nici o împușcare a căprioarelor. Râsul, lupul, și înainte de toate braconierul au grije, ca proporția sexelor să fie și să rămână una corectă.

Dar cum stăm oare în terenurile în care paza e organizată serios, acolo unde se ține cu severitate cont, ca să nu se împuște mai mult căpriori (țapi), decât cei stabiliți de Direcția Vânătoarei și unde cu anii nu se împușcă nici o căprioară? În aceste terenuri excesul de ocrotire, adică completă oprire a împușcării căprioarelor a pricinuit mari daune, și s'a ajuns, ca proporția între sexe să fie cu mult mai rea de 1:5. Urmarea este, că oricare țap, cât de pîrnic și prăpădit ar fi el, ajunge, să se împerecheze și să își transmită urmașilor defectele și pornirea spre degenerare. Cornițele an de an devin tot mai mici, generațiile următoare tot mai slăbănoage. Continuarea unor generații puternice va fi cu puțință numai acolo, unde împerecherea e rezervată unor țapi puternici, cu coarne tari, lăsând ei moștenire aceste calități.

Dar cum să se facă împușcarea de selecționare a căprioarelor sterpe sau degenerare? Prima poruncă este: se va împușca numai cu glonț, numai dibuind sau din loc de pândă. Niciând nu la vânătoare de gonași. Procedarea ar fi cam următoarea: Paznicul specializat, care își umblă terenul în mod

sistematic, zi de zi, observând vânatul, poate să stabilească mai cu precizie în care parte a terenului, la care ore și ce fel de căprioare iasă la vedere. Este adevărat, că nu e ușor să stabilești numărul căprioarelor potrivite pentru reproducție și pe cele de eliminat; dacă poate face însă cineva această alegere, o poate face paznicul, care își vede zilnic vânatul, îl poate observa, îl recunoaște cu timpul aproape piesă cu piesă.

În temeiul rapoartelor pe care le va face paznicul, proprietarul sau maestrul de vânătoare al terenului își va putea face judecata și va putea lua o hotărâre. Apoi societatea sau persoana îndreptățită va cere dela Direcțiunea Vânătoarei îngăduința de împușcare a numărului respectiv de căprioare, așa, încât proporția să se reducă la 1:4—5. Direcțiunea Vânătoarei, primind cererea provăzută și cu propunerea Inspectoratului Județean, și cumpenind și seriozitatea și corectitatea vânătoarească a societății sau a proprietarului terenului de vânătoare, va da cuvenita autorizație, știind că nu se va abuza de ea.

Ar fi lucru cuminte, ca în terenurile arendate, să nu se permită împușcarea de căprioare în ultimii doi ani ai arenzii.

Cine să împuște căprioarele? La nici un caz să nu se împuște vre-o căprioară fără pregătirea prealabilă, pe care am arătat-o mai sus. Dacă fără această pregătire, se admite împușcarea unui anume număr de căprioare, a doua zi năpădesc vânătorii în teren, ca să execute „porunca”, adică să se poată raporta, că au fost împușcat numărul cuvenit și admis de căprioare. De sigur, că în această operațiune cad de cele mai multe ori căprioarele cele mai viguroase, pe când sterpele și stărpiturile fericesc și pe mai departe terenul.

Împușcarea de selecționare a căprioarelor nu e îngăduit, deci, să se lase în seama tuturor vânătorilor, ca aceștia — după cum am auzit odată într-o ședință — „să aibă ocazie să își încerce armele”. Această îndatorire gingașe trebuie lăsată în grija maestrului de vânătoare și a unui foarte restrâns număr de vânători pricepuți. Nu e recomandabil nici să se lase grija selecționării în seama personalului, deoarece în foarte multe cazuri aceasta duce la abuzuri.

Ce să se facă cu carnea căprioarelor împușcate?

Ca să se înfrâne dorința de împușcare a unor vânători (membrii de societăți de vânătoare), care pun pond pe partea... practică a vânătoarei, lucrul cel mai cuminte este, ca vânatul ucis să nu aparțină vânătorului, care l-a omorât. Acest vânat să revină societății, fie prin vânzare în licitațiune în folosul societății, fie prin consumare cu ocaziunea unor petreceri ale tuturor membrilor, etc.

Teoretic, care e cea mai potrivită epocă pentru împușcarea căprioarelor?

1. Pe cât posibil înaintea alergatului, ca să nu fie obosiți fără rost căpriorii. Deci înainte de 15

Iulie. 2. Nu în timpul gravidității. 3. Nu în cele din-tăi două luni după nașterea ieșilor, deoarece caprele adeseori își lasă în locuri ferite ieșii, și ieșind singure par a fi sterpe. 4. Nu în timpul când țapii și-au lăpădat coarnele (Noemvrie, Decemvrie), pentru a evita erorile provenite din greșita stabilire a sexului.

Din cele ce preced ar rezulta, că împușcarea căprioarelor ar putea avea loc un timp foarte scurt, 14—30 zile. Aceasta teoretic. Dacă însă pornim din gândul, că selecționarea cu arma se va face numai în terenurile bine îngrijite, cu un personal specializat, care poate face un stabil și serios control, — situația este alta. În asemenea regiuni resp. terenuri,

mai cuminte este să se lase liberă împușcarea acestor piese în cursul întregului an. Aici paznicul stabilește prin neîncetatele lui observări, care anume căprioare urmează să fie împușcate, în interesul chiar al vânatului. Când, în care anotimp se face împușcarea, — aici, în aceste terenuri îngrijite, este cu totul irelevant. Deci se poate face peste tot anul.

Mai adaug, că împușcarea căprioarelor acestora se va face și în părțile de teren în care vânătoarea e oprită. Doar această împușcare nu se poate socoti ca vânătoare, ci ca o necesară măsură din domeniul ocrotirii.

Cerb lovit de moarte mugește

În anul 1932, cu ocaziunea vânătoarei obișnuite la cerbi în muget mi-s'a întâmplat un lucru curios, vrednic — cred — să fie scris.

Intr'o dimineață am apropiat un cerb, care mi-se părea vrednic de glonț, și în clipa când mi-a arătat spata am tras. Distanța nu era mai mare de 80 metri și deși stăruia deasupra tăieturii o sătă de ceață, am văzut bine săritura, care trada că cerbul e lovit bine. Din câteva copce, cerbul a pierit în pădurea închisă din apropiere. Știam, că e al meu; m'am dus doar până la locul împușcării, ca să găsesc urma de sânge. Când dau de primul picur, aud muget în pădure. Mă miră, doar abea trecuseră câteva minute dela împușcătură și de când a sărit — de sigur cu mare zgomot — cerbul rănit. Dibuesc spre mugetul apropiat și în curând — spre marea mea mirare, descopăr cerbul rănit. Zăcea și din vreme în vreme mugea. De sigur, nu era mugetul războinic; totuși glas plin, destul de puternic. Când mugea, cerbul rănit își pleca coarnele spre spate, întindea gâtul — asemănător cerbului sănătos, când mugește.

Un glonț în vertebrele gâtului l'a hodinit pe veci.

Dar de ce mugea acest cerb, care avea o împușcătură de moarte în el? Nu mai era conștiu și în visele neștiinței continua nunta și jocurile ei? N.

Jocul unui busard

Cunoaștem cu toții jocul — atât de nemlios — al mâței cu șorecelul prins și omorât abea de jumătate. Îl lasă o clipă liber, să-și revie; iar când bietul animal face câțiva pași amărâți, împins de ultima licărire a instinctului de conservare, mâța se repede, îl prinde, îl strânge între dinți, ca apoi să înceapă jocul de nou, până ce nu mai mișcă victima.

Ceva asemănător mi-a fost dat să văd primăvara trecută, pe la începutul lui Iunie. Eram pe

câmp deschis, când observ o pasere răpitoare — cred, că a fost un busard, — aruncându-se glonț, și apoi după câteva clipe de dispariție ridicându-se iar, în ghiare cu un șarpe. Șarpele atârna moale în ghiarele paserei, evident era mort. Paserea se ridică în zbor spiral drept în sus, și la o înălțime, pe care am apreciat-o a fi cam 40—50 metri, văd, că îi scapă din ghiare șarpele. Abea a început să cadă, acesta, răpitoarea s'a aruncat glonț după el și l'a prins mult înainte de a ajunge la pământ. Am admirat istețimea mare a busardului, pe când acesta se ridică de nou în văzduh, arătând, ca o curea, șarpele mort.

Jocul apoi s'a repetat de patru ori, cam în acelaș loc. Pasărea lua înălțimea, apoi dădea drumul șarpelui, ca să-l prindă de nou în fulgerul unui zbor săgetat perpendicular în jos.

Că șarpele era mort mi-se părea fără nici o îndoială. Atârna moale, fără nici o mișcare. Deci paserea răpitoare nu l'a scăpat în zbătăile lui. Sunt sigur, că busardul se juca. Altfel nu ar fi făcut acelaș lucru de mai multe ori, și în acelaș loc, ci ar fi plecat în altă parte, cu șarpele, așa după cum a făcut pe urmă, după-ce s'a săturat de joacă. S. R.

Un căprior laș

Glonțul trimis alături se întoarce asupra vânatului sub forma unor usturătoare regrete și re-mușcări. Am simțit și eu zbiciul acesta de mai multe ori, dar nici odată nu atât de dureros, ca în seara acelei zile de Iunie, despre care cred că va fi interesant să vorbesc cititorilor iubitei noastre reviste „Carpații”.

Anul trecut nu am ieșit la căpriori în luna Mai. Nu erau încă în păr roșu deplin, și nici curățiti la coarne nu erau toți. În Iunie am fost întâia dată la pândă, în apropierea unor lușterniști, unde știam că au umblat bun căprioarele. Pânda din prima zi mi-s'a prelungit dincolo de așteptări, și trecând ora 20, credeam, că voi fi stat înzadar, fără să văd nimic, când observ în marginea pădurei o pată roșcată,

care se desprindea net din împrejurimi. Ridic binoclul: desiluzie. E o capră bătrână, — pare stearpă, fără ied. După câteva minute privesc de nou prin binoclu, să văd ce mai face baba, și iată, observ la spatele ei un căprior. Il judec, — e un țap bun, puternic în corp, cu coarne zdravene. Stătea atent, observa în toate părțile, — fără să mă poată însă descoperi, fiind și departe (vre-o 200 metri) și având și vânt bun. Atunci a început scena, care merită să ajungă în „Din Munți”.

Capra voia să pască mai departe la liziera pădurii. Țapul în schimb pe semne avea poftă să înainteze spre tabla de luțerniș, care se găsea la mijloc între mine și pădure. Era un țap laș, îi era frică să vină el de capul lui până în luțerniște, și poftea, ca să meargă înainte capra, să observe ea, să iee asupra ei riscul. Numai aceasta a putut fi motivul atitudinii țăpului. A început să împingă căprioara spre tabla cu luțernă. Cum aceasta nu a prea voit să se miște, a împuns-o cu coarnele. Căprioara a sărit câteva sărituri, apoi s'a oprit. Țapul după ea, imboldindu-o de nou cu coarnele. Și așa a adus-o vre-o sută de metri, până la pășunea bună de luțernă. Când au ajuns aici, țăpul a început să pască liniștit, ne mai având nici un gând de capră. Aceasta își făcuse pe semne slujba: luase asupra ei primejdia, împinsă de fricosul și puțin cavalerescul ei tovarăș.

Scena a durat câteva minute bune. Să mă mai apropiu de căprior nu era cu putință, ne având nici o acoperire. Am ridicat la ochi carabina. Nu văd nimic, nu disting țăpul prin creștătură și în cătare. Dar să las nepedepsit acest păcătos țap? Il caut de nou, mi-se pare, că l-am putut prinde în țință; trag. Am greșit. Țapul sare ca fulgerul și nu se oprește până în pădure. Nici nu brăhnește de speriat ce era. Căprioara rămâne în luțerniște, privește o clipă în jur, se liniștește apoi și paște mai departe.

De l-aș mai prinde în fața mea pe acest țap!

Maior I. D. I.

Un caz de inteligență la mătă

În orașelul de provincie, unde locuiesc, mi-a fost dat să observ un gest foarte ciudat la o mătă. În seara zilei de 25 Febr. c. în timpul când cinam — la o familie de preiteni — deodată și pe neașteptate se deschide ușa și pe ușa intră majestuos și liniștit mătă casei.

Am rămas vădit surprins de aceasta ispravă, mai ales că ușa era bine închisă. Doamna casei însă m'a lămurit: Ori de câte ori mătă vrea să intre în casă, sare pe clanța din afară și deschide ușa fără prea multă greutate. Doamna mi-a mai povestit, că a mai avut un cotoi, care întrebuinta și cu mai mult succes acest mijloc ingenios de a intra în casă.

Oare nu denotă aceasta, inteligență vădită la aceste animale?

I. V. TODA.

Să ocrotim sitarul!

Au scris și alții, am scris și eu, ca sitarul să nu se împuște primăvara, decât seara la pază. În felul acesta evităm — în majoritatea covârșitoare a cazurilor — să împușcăm femele.

Mărturisesc păcatul, că în ziua de 2 Apr. a. c. m'am dus mai mult ca să văd, dacă au mai sosit si'ari, căci până atunci abia se vedeau. Am dat drumul cânelui, ca să scotocească. Mi-a ridicat mai mulți

sitari, dintre care am împușcat doi. Pedeapsa am primit-o prompt, căci peste două zile, în bucătărie, s'a găsit un ou complet desvoltat în pântecul unuia dintre sitari. M'am amendat, interzicându-mi vânătoarea la sitari din aceasta primăvară, dar asta nu înseamnă repararea greșelii. Acel sitar ar fi ouat și cuibărit aci la noi, precum în fiecare an o fac mulți dintre semenii săi. Pui și ouă am găsit și în alte rânduri. Poate, dacă i-am lăsa în pace pe timp de primăvară, ar cuibări chiar mulți. Din parte-mi, sunt pentru o oprire desăvârșită a împușcării sitarului în epoca lui de reproducție; dar cel puțin pentru oprirea hotărâtă a bățăilor de primăvară, care mai sunt barbarii și din alt punct de vedere.

Merită și bietul sitar puțină considerație, cel puțin cât un cocoșar.

C. A. V. POPESCU.

Întâlnire cu un răs

Trebue să fii un vânător norocos, pentruca întâmplarea să te poată pune odată, față în față cu un răs.

De a face în mod obișnuit o astfel de vânătoare nu poate fi vorba.

Decemvrie 1921, ajuns în gara Pașcani, m'am îndreptat unui landou, adevărată ruină, cu pernele murdare și rupte, la cari erau înhămați patru cai roțași, mici, slabi și nețesălați și pe a cărui capră era așezat un Evreu cu perciuni scâchionțați și cu scurteică jerpelită.

După patru sau cinci ceasuri de drum, scuturat prin hârtoape și plictisit de tăcere, suntem în fine ajunși la Tg.-Neamț, unde mă așteaptă Nicolae Jianu, vechi tovarăș de vânătoare al tatii și pe cari nu îl mai văzusem dinainte de războiu.

Am rămas câteva zile aci, seri petrecute la gura sobei cu amintiri de prin meșteagurile noastre oltenesti, așteptând să se mai liniștească zăpada, cari dela venirea mea nu mai contenise.

Iată-ne, plecați, cu buchucul trebuincios pentru patru-cinci zile de vânătoare, încărcăți într'un fel de beck-camion, și după câteva ceasuri de drum suntem la casa de vânătoare dela Dobra.

Pregătirea este făcută pentru o goană de porci.

Porniți a doua zi pe întunec. trei bătați mai apropiate este mai ce putem face. Au ieșit ciute, căprioare și un singur ciopor de porci, cari însă a trecut nevăzut: suntem numai două puști și atâta drum între noi.

Ziua următoare aud copoiți bătând prin fața mea, pe povârnișul opus, mână drept spre Jianu și într'adevăr, după vre-un sfert de ceas o pocnitură de carabină tulbură liniștea pădurii. Un solitar gigant mușcase zăpada, oprit de un glonț 405 Winchester. Cum ne depărtasem mult de casă, am pornit deloc înapoi, astfel că după două și jumătate eram deasupra puhoiului dela Râșca.

Printre brazii rar crescuți, la vre-o sută de pași se ivi o pată roșietică. Doi pădunari trimiși să vadă ce este, găsiră o ciută cu gâtul sfâșiat; ajunși și noi, am văzut o arie întregă și urmele unui răs voinic. Prada, încă caldă, ne arătă că tâlharul plecase numai atunci, supărat poate de zgomotul nostru.

În câteva minute socotelile erau făcute, aproape sigur răsul avea să vină înapoi pentru a mânca, aceasta mai de vreme sau mai târziu.

Un pâlce de fagi tineri, la treizeci de pași de

hoit, ușura înghețarea unui loc de pază, iar în timp ce Jianu și ceilalți oameni luau liniștiți drumul casei de vânătoare, însoțit de un pădurar, am rămas să-mi încerc norocul.

Aveam în mână un adevărat tun în miniatură, un dublu-express Holland — Holland, de cal. 600 cordite, singura carabină la care războiul îmi mai lăsase câteva cartușe.

Așezați la locul de pază, oboseală și frig începuse să mă pătrundă, ziua se lupta cu noaptea ce sosise să îi iea locul și mă gândeam cu groază la drumul lung, ce trebuia să mai fac până la Dobra, unde mă aștepta masa și un pat cald. Nimic nu venea să tulbure liniștea codrilor, numai rar câte-un fulg de zăpadă se desprindea din înaltul cerului.

Incepea să ningă.

La un moment dat, la vre-o optzeci de pași în fața mea, ceva mișcă în marginea pădurii, întunericul făcea însă totul nedeșluit. Noul venit după-ce priveghe bine împrejur, porni cu băgare de seamă spre hoit. Cum ședeam însă pe scaunul adânc îngropat în zăpadă, animalul îmi era de trei părți acoperit de trupul ciutei.

Câteva secunde destul de lungi și în momentul când se liberă din umbra pădurii, recunoscu capul rotund și urechile drepte ale râsului.

Acum era lângă hoit cu fața spre mine, țintă mică și estompată de ceața nopții. Timpul părea nesfârșit, expresul epolat greu și teama de a nu fi simțit mare.

Strânsei carabina mai bine și trosnitura scurtă a corditei despică văzduhul. Dintr-o săritură râsul fu la o parte, cu coada ridicată drept în sus, de data aceasta arătându-mi spata. În aceeași secundă veni focul al doilea și umbra se prăbuși în zăpadă.

Ne-am ridicat, frig și oboseală trecuseră, două cartușe noi lunecaseră în țevile puștii și după-ce am

asvârlit câțiva bulgări pentru a vedea dacă mai mișcă, m'am apropiat de locul unde căzuse. Primise focul la patruzeci și doi de pași. Am aprins o țigare și după-ce mi-am prins vâzobii, pădurarul cu râsul înainte, am pornit la drum.

Erau orele 6,5 seara.

După multe popasuri și mai multe ingenunchieri, târziu în miez de noapte eram înapoi la casa de vânătoare.

Acum ninge bine.

Dimineața a trebuit s'o pornim la Tg-Neamț, pentru a nu rămâne închiși de zăpadă. A fost spre norocul nostru; opt zile a nins fără întrerupere. Aci am putut să-mi privesc mai bine râsul, care într-adevăr era capital. Glonțul un Soft-Nose-Hollow, de 34 gr. pătrunsere sub ochiul stâng, jumătate din față și făcând expansiune, transformase întreg craniul într-o masă de carne, creeri și oase zdrobite, astfel că nu am putut păstra decât maxilarul de jos.

Din nenorocire, nici pielea nu a avut o soartă mai bună; pe drum dela Pașcani spre București, în dezordinea ce domnea în terenuri pe vremea aceea, a dispărut împreună cu valiza, în cari aveam și... tocul cu expresul...

Maxilarul de jos mi-a rămas, colțij de culoare galbenă au o lungime de 17 mm., îi lipsesc însă doi dinți din față, căzuți, cred, de bătrânețe.

Purtarea acestui răs a fost pentru mine o adevărată surprindere. Nu trebuie uitat, că e cel mai sălbatec din răpitoarele noastre păroase.

Dealtminteri purtarea sălbătăciunilor e atât de neprevăzută, încât de am trăi o sută de ani în tovărășia și vecinătatea lor, tot nu am putea spune cunosc animal ce va face într-o anumită situație.

Până azi acesta a fost primul și ultimul meu răs; urme am mai văzut, râsul însă niciodată.

MATEI SEULESCU.

CĂRȚI/REVISTE

Alex. I. Brătescu-Voinești: Tratat de pescuit (Ed. Fundația pt. literatură și artă „Regele Carol II”; preț Lei 90.—). Se împlinesc acum cinci ani de când primul pionier al pescuitului sportiv în România, marele scriitor Ion Al. Brătescu-Voinești publica în „Carpații” lucrarea sa „Cu undița”. Era cea dintâi mare lucrare, singura până atunci lucrare românească privind pescuitul sportiv. Nemții, Francezii și mai ales Englezii și Americanii au o vastă (am putea zice: enormă) literatură a pescuitului sportiv, cu undița — potrivit și vechimei și întinderii de acolo a acestui minunat sport. La noi abea se fac acum începuturile sportului acestuia și deci începuturile literaturii lui. „Cu undița” a bătrânului Brătescu-Voinești, pe lângă foarte sumare îndrumări tehnice, cuprinde o mișcătoare apologie a acestui sport, o caldă pledoarie pentru nobilele vietăți ale apelor noastre de munte și în aceeași vreme un arzător rechizitor împotriva tuturor braconierilor, — începând dela țiganul cu sacul, dela dinamitarul laș, până la generalul și ministrul, căruia i-se servește în timp oprit păstravii, — cărora le este a se „mulțumi” pustirea apelor onaste cu salmonide. Efectul acestei cărți deschizătoare de orizonturi și cărări se vede cu ochii: pescuitul cu undița nu mai e o indeletnicie rușinoasă; avem o lege specială; se înghebează societăți de pescuit sportiv; poliția apelor e o realitate; nobila pasiune are tot mai mulți adepți. — Acum tânărul Brătescu-Voinești, valorosul și ne-

obositul Inspector general al pescuitului în apele de munte, continuă opera tatălui său. Cu același elan, cu aceeași pricepere, cu aceleași alete mijloace de argumentare și de limbă. „Tratatul de pescuit” este de fapt prima lucrare românească de mare anvergură asupra tehnicii pescuitului sportiv. Pe când „Cu undița” însușea, doboră prejudecii și năravuri rele, — „Tratatul” învață. Autorul se străduiește „să deie cititorilor un cât mai clar rezumat al metodelor moderne de a pescui, iar prin desene și explicațiuni va încerca să ajute pescarul începător să practice în mod efectiv acest sport, care, odată stăpânit, este un nebanuit izvor de fericire”. Singuratecele teme, pe care le cuprinde lucrarea, se însușesc logic în capitolele ei. „Speciile de pești de sport din România” — capitolul I — cuprinde scurtă și clara descriere a păstravilor de diferite specii, aflători la noi, ne prezintă apoi lostrița, lipanul, clanul, știuca, bitanul și — minores gentium — mreaua, erapul, linul, etc. Urmează pe rând „pescuitul cu musca artificială”, apoi „pescuitul aruncat” și „pescuitul staționar”, — fiecare cu amănunțita descriere a uneltelor întrebuintate, a metodelor de pescuit, a „secretelor” pescărești. În special este cu totul nouă metoda autorului de a învăța pe începători arta diferitelor sisteme de a arunca sau lansa. Capitole deosebit de folositoare și în aceeași vreme interesante sunt cele ce cuprind „sfaturi referitoare la întreținerea și repararea uneltelor de pescuit, apoi

referitoare la migăloasa și foarte amuzanta artă de a fabrica muștele artificiale. După „eticheta pescuitului“ — capitolul pe care am avut mulțumirea să-l publicăm noi cu anticipație, volumul sfârșește prin un mic dicționar, fiind puse alături numele românesco, englez, francez și german al peștilor, și al uneltor de pescuit. — Materia seacă a acestui tratat, e cuprinsă într-o limbă atât de frumoasă, încât aceasta te călăuzește până la capăt, ca prin o lectură de literatură frumoasă din cele mai captivante. Desenele multiple și unele foarte ingenioase (pe lângă artistice), ieșite tot din mâna autorului, — care e și un prea talentat artist-pictor — ridică mult și frumusețea și utilitatea cărții. Sperăm, că nu vor fi mulți pescari sportivi români, care nu ne vor urma sfatul de a-și procura această carte. Cei ce nu vor face aceasta, se vor pedepsi singuri: vor scăpa unele ceasuri bune și pline de învățăminte. — Din partea noastră (— chiar erijându-ne de reprezentanți ai pescarilor sportivi nomăni —), aducem mulțumire și felicitările noastre autorului, pentru lucrarea bună, utilă și frumoasă.

Viața Forestieră (București, Aprilie). Dl. Ing. Vasile Cotta, publică sub titlul „Nu neglijați vânătoarea“ următorul judicios articol:

„Citești într-o revistă, că la expoziția internațională de vânătoare din Berlin, 1937, — măsurarea trofeelor în scopul clasificării lor și a acordării premiilor, a fost executată cu cea mai mare precizie, de către un comitet de silvicultori.

Aflu — nu de mult, — că vânătoarea aranjată în anul trecut în Cehoslovacia, în cinstea M. S. Regelui României, a fost organizată dela început și până la sfârșit de către silvicultori.

Când auzi asemenea lucruri — fără să vrei — te gândești la contrastul ce există între situația creată — din acest punct de vedere — Corpului silvic în alte țări și la noi. De unde în alte țări nici nu se poate concepe că destinele vânătoarești ar putea fi încredințate altora decât silvicultorilor, la noi până acum aceștia au fost sistematic înlăturați dela conducerea treburilor cinegetice.

Situația aceasta nu poate fi considerată decât ca un provizorat. Mai curând sau mai târziu Corpul silvic va trebui să fie pus în drepturile și îndatoririle sale firești.

Până atunci însă nu ne este îngăduit să rămânem inactivi. Pregătirea temeinică primită în școală, trebuie dublată de practica vânătoarească.

Din acest punct de vedere, nu poate decât să ne bucure vestea, că — urmând pilda „A. V. I. S.“-ului din București — colegii se organizează în asociații vânătoarești și în alte orașe ale Țării. Bucuria noastră însă ar fi și mai mare dacă n'ar rămâne nici o Direcție silvică sau Inspectorat, fără asociația sa de vânătoare. Evident, atunci când aceste două instituții își au sediul în aceeași localitate, este preferabil a se constitui o singură asociație puternică, înglobând inginerii ambelor servicii.

Asociația odată înghesbată, trebuie să activeze. Numai procesul-verbal de constituire și câteva rânduri la revistă, — nu ajung.

Societățile regionale trebuiesc să fie tot atâtea centre de îmbunătățire a mediului vânătoare. Printr-o severă disciplină „în familie“ și printr-o intensă propagandă în afară, trebuie să dăm exemple vii de ceea-ce înseamnă vânător corect și cauză vânătoarească bine servită.

Va trebui să avem terenuri de vânătoare bine îngrijite, terenuri care prin abundența vânatului și amenajările vânătoarești să iasă din comun.

O vânătoare bine reușită, cu invitați distinși din afara Corpului nostru, servește cauza noastră mai mult decât o serie întreagă de polemici prin presă sau moțiuni.

În activitatea vânătoarească avem acum o pauză. În cea mai mare parte a țării, nu se mai vânează decât la sitari.

Este o perioadă aceasta, când Societățile vânătoarești își țin adunările anuale. Aruncă o privire înapoi, asupra anului expirat, și își întocmesc programul pentru viitor. Să facem și noi la fel. Să începem o activitate și mai intensă decât în trecut, iar acolo unde inginerii silvici nu-și au încă Asociația lor proprie de vânătoare, să și-o constituiească fără întârziere. A fi vânător este o obligație pentru inginerul silvic.

După unii vânătoarea este un sport, după alții o ramură a economiei naționale; pentru corpul silvic însă, vânătoarea este o datorie.“

„Câni nostri“ (București, Aprilie). În aceleași excelente condițiuni tehnice, ca și numărul trecut, acest al doilea număr al tinerei reviste ne dă un ales și interesant material de specialitate. În articolul de fond Dl. Ötvös Balázs definește chinologia: „Știința care are rolul să facă selecționarea, să asigure conservarea unor calități. Chinologia ne învață cum să selecționăm progeniturile cari vor deveni la rândul lor strămoși, cum se creiem prin „picătură de sânge“, prin coreire sau pur și simplu numai prin selecționare rase, care să lase moștenire — în mod constant — calitățile, pe care le dorim la o anumită rasă“. E o definiție care merită să fie reținută. — D-na Alina Tetrat continuă „Cănela dealungul veacurilor“ cu aceeași serioasă documentație, dând în aceeași vreme o serie de ilustrațiuni extrem de interesante, prin care prezintă diferiții îndepărtați strămoși ai cânilor noștri de azi. — În „Cănela și turbarea“ Dl. medic-veterinar Dr. E. Cămașu crede, că plaga turbării nu se poate combate nici prin uciderea cânilor, nici prin taxele „enorme“, care se proiectează, ci numai prin încurajarea societăților chinologice, prin educarea publicului, prin urmarea severă a prescripțiilor polițienest-veterinare. — Descrierea alor două rase de câni de lux — Scottish-terrier și Sealyham-terrier, e precisă și utilă. — Dl. T. Tetrat și Dl. Dr. P. Homutor tratează „moda canină“ și „trimarea“ — adică tunderea corectă a cânilor sârmoși. La capitolul rezervat medicinei și igienei găsim articole semnate de Dl. Dr. V. Tomescu („Turbarea“). Dl. Dr. I. Ionescu („Răia Demodectică“), Dl. Dr. V. Ciurea („Ceva despre bolile de ochi“), Dl. Dr. C. Nedelea (Chirurgia estetică).

Ing. Pavel Goanță: Reglementarea pescuitului în Apele de Munte. În consultarea infracțiunilor la legea vânătoarei s'a pus până mai dăunăzi prea puțin fond (mai curând nu s'a pus nici unul!) pe educația multimei, pe mijlocul moral, care oprește infractorul. S'a făcut însă o foarte bună experiență cu ocaziunea inaugurării acțiunii de salvare a caprei negre: au fost redactate și distribuite larg afișe lămuritoare, care arătau și importanța ocrotirii și pedepsele, care lovesc în cei recalcitanți. Efectul moral al acestor afișe a fost pretutindenea mare. — Acum Dl. Ing. Pavel Goanță (Caransebeș), — unul dintre promotorii pescuitului sportiv la noi — a redactat și a răspândit gratuit în regiunile de munte bănote o broșurică, în care se lămuresc dispozițiile legii pescuitului în apele de munte, se arată scopurile legii, mijloacele de înlăturare, transgresiunile strălucite și pedepsele respective. Nu putem decât să felicităm pe Dl. Ing. Goanță și pentru inițiativa și pentru truda și cheltuiala pe care a angajat-o în această utilă lucrare. Exemplul ar trebui urmat și de oficialitate și de particulari.

Wild und Hund (Berlin, Nr. din 1—22 Aprilie 1938). Revista extrage din volumul anual „Pentru protecția Naturii“ din Polonia următoarele: Aproximativ toți zimbrii pur sânge din Polonia sunt adăpostiți în pădurea dela Bialowieș și Pless (Silezia-Polonă), iar bastarzii zimbru-bison sunt adăpostiți în pădurea Kriaz. Stocul din Bialowieș compoartă în prezent 11 zimbri pur sânge, dintre cari 7 tauri și 4 vaci. La Ksiaz se găsește 7 vaci bastard, 2 tauri bastard și un taur rasă pură. Castorul european se întâlnește în afară de rezervațiunile cunoscute și în pădurile Statului Polonez dela Rybaks pe Memel, cât și în pădurile dela Brouna-Góra, din Podlesia. Râșii devin din an în an tot mai rari în pădurile poloneze. În toate pădurile Statului se exercită o protecție activă a paserilor, mai ales: bătlan, barză neagră, bufnită și cocor. „Bialowieș 1938“ e titlul unui articol în care se face o dare de seamă a recoltei și atmosferei în care a vânat la 23 Febr. a. e. ministrul Göring și suita sa. În cursul celor 2 zile de vânătoare s'au organizat 4 goane al căror rezultat a fost: 49 mistreți, 6 râși, 1 lup și 2 vulpi. Oaspeții germani au fost uimiți de prosperitatea vânatului de căprioare și cerbi. O puternică impresie au produs asupra lor frumoasele semnale de vânătoare poloneze. Vânătoarea a fost bine organizată și plină de pretenții față de vânător.

Iată observațiile brigadierului W. Puttkommer, în ce privește cocoșul cel mare. Autorul, care nu posedă decât un singur trofeu din acest vânat, își exprimă mirarea cum pot unii vânători să vâneze până la o sută asemenea paseri. Cocoșul cel mare nu-i bun de mâncat, el fiind o pasere ce se vânează numai pentru trofeu. Un singur exemplar ajunge ca să amintească vânătorului toate escapadele de pe timpul călcatului și a jocului acestei păsări, pe pom sau pe pământ. Unde pentru protecția culturilor se impune vânătoarea

cocoșului acolo vom căuta să procurăm plăcere și altora, fără să invităm însă pe cei cari au avut deja prilejul să vâneze unul sau mai mulți cocoși de munte. Excepție să se facă numai cu aceia al căror trofeu a fost mistuit de foc sau a căzut pradă molilor.

Autorul care s'a ocupat de acest vânat timp de 12 ani, pune următoarele probleme:

Să se vâneze cocoșul de munte cu glonț sau alicie? Glonțul se poate întrebuița cu succes numai când se vede bine și cocoșul își face jocul pe pământ. În amurg, nici luneta nu poate înlocui lipsa de lumină. Paserea stabilită în arborele ales pentru joc se distinge cu greu în mijlocul coroanei, chiar dela distanță nu prea mare. Ramurile cari se găsesc în dreptul părții țintite, pot totdeauna să devieze glonțul. Cocoșul rănit se descoperă greu, iar cănele, pornind din locul unde pasărea a căzut la pământ și de unde a început să alerge, deabia va ști pe unde să o apuce. Autorul pledează pentru folosirea alicelor Nr. 3 și trage ținând din lături capul sau gâtul, la o distanță maximă de 35 cm.

Un laic, care vede mai mulți cocoși de munte împăiați, rămâne surprins de diferitele poze, ce le iau aceste paseri. Sunt tot atâtea poziții de căleat. Jocul cocoșului de munte se caracterizează prin poze numeroase. Deosebiri la diferitele paseri pot fi individuale, apoi un rol mare joacă timpul. Când ploaia e mărunță, cocoșul își recită aria de nuntă, având penele lăsate jos. Libertatea de mișcare, de care dispune, încă influențează pozițiile luate. Acestea diferă la un cocoș ce stă pe un ram liber de cele ale unuia care se găsește în mijlocul coroanei dese. Când dansează pe pom, pozițiile adoptate variază cu diferitele strofe ale ariei: în timpul pârâitului el pornește cu capul în sus, iar spre sfârșitul cântecului face o plecăciune adâncă înainte. Când jocul are loc pe pământ, aceste 2 atitudini dispar. Prezența unui rival sau a unei găini forțează la superlativ altitudinea cocoșului. La un cocoș bine împăiat aripa va fi totdeauna îndoită în afară. Autorul mai vorbește și de o centralizare și o descentralizare a căleatului. În primul caz întreg efectivul de cocoși s'a strâns pe două locuri de căleat bine determinate. Aceste locuri au fost complet părăsite peste 6 ani, pentru că cocoșii să aleagă alte locuri de dans, cari din punct de vedere forestier erau cu totul altfel alcătuite decât cele dintr-ai. Nici azi autorul nu și-a putut lămurii această schimbare.

În ce privește raportul sexelor e știut că cocoșii sunt poligami. Sunt terenuri însă unde acest vânat trebuie limitat. Dacă această limitare se referă numai la cocoși se strică raportul sexelor fără să se atingă o diminuare a efectului, căci numeroasele găini își clocesc progenitura și când cocoșii sunt mai puțini. În asemenea cazuri trebuie vânat și găinile, vânătorul trebuind să știe să deosebească pe teren găina bătrână de cea tânără. Pentru găinile din pădure, ca și pentru cele domestice ouătoare e nerațional să fie ținute mai mult de 3 ani. După această vârstă ele fac puține ouă și influențează defavorabil căleatul. Pentru deosebirea găinilor tinere de cele bătrâne, iată cum spune autorul, că se comportă ele pe locul de dans: Unele vin în zbor lent, se lasă pe pământ și după o tăcere mai îndelungată încep să lămăgească la diferite intervale. Pentru acest fel de găini cocoșul nu pregetă să se dea jos din pom. Cealaltă categorie de găini vine coteodăind zgomotos și se lasă pe vârful cel mai înalt al coroanei, unde aranjează un concert lung și zgomotos. Cocoșul nu dă nici o atenție acestor găini. Nu se poate conchide oare aci asupra unei deosebiri de vârstă? Dacă acest lucru se poate confirma printr-o paralelă statistică-anatomică, se va putea proceda la vânarea găinilor bătrâne. De abuz nu poate fi vorba: de mâncat nu-s bune, profit bănesc nu aduc, iar vânându-le te alegi numai cu cheltuială și oboseală. Raportul de sexe cel mai favorabil este 1:6. Se știe că efectul unui bun raport de sexe a fost știut de vânători deabia după vânarea femelelor de căprioară.

D.

Jagd un Hege (Timișoara, Nr. din Martie 1938). Dăm pe scurt conținutul revistei de specialitate Timișorene pe luna Martie a. c. Primul articol semnat de H. Plattner e dedicat sitarului, insistând asupra problemei încă neelucidate a căilor de migrațiune, ce le are această pasere la noi. Autorul preferă să vâneze în stejăretul de 5—10 ani, unde pretinde că-s realizate toate condițiile pentru prezența acestei păsări. Tot de această pasere se ocupă și Prof. H. Höhr din Sighișoara, insistând mai ales asupra căilor de migrațiune din Ardeal, cât și a deosebirilor de apariție a celor 2 subspecii denumite de el „Blaufuss” și „Eulenkopf”. — Th.

v. Lerch semnează o frumoasă norațiune de vânătoare la lup și vultur, făcută în Dalmatia, în calitate de comandant al unei unități de infanterie din Vermac, aproape de golful Cattaro. — V. Beniczky povestește cele trăite cu prilejul unei vânători de dropii, relevând violența, precauția și curajul acestei păsări față de agresor. În veacul trecut dropiile se puteau vâna fără considerație de sex dela 16 August—31 Ianuarie și chiar cu alicie. Numărul lor de azi e mai restrâns și trebuie protejată. Articolul se termină cu enunțarea unei teorii originale asupra vânătoarei de vară a dropiilor în jud. Timiș. Dacă vânătorul știe unde să găsească dropiile pe timpul unei nopți furtunoase, el va lua pe umeri o peletină largă, o tobă la gât, pietricele în buzunar și sub capot o baterie aprinsă. Încă de departe el va scoate bateria și o va agita o secundă în aer, apoi va lovi toba. Repetând procedeul, dropiile vor crede că tună și fulgeră. Ajuns în apropierea păsărilor, va arunca în mijlocul lor cu pietricele. Dropiile se îngrămădesc, crezând că bate grindina, iar vânătorul va putea să-și aleagă cocoșul cel mai gras și să-l ducă acasă. — V. H. semnează o frumoasă poveste de pândă la bursuc. — V. Schindeler—Maretsch subliniază în articolul său necesitatea practică pentru vânător, ca să cunoască timpul de deplasare și viteza glonțului în raport cu condițiile atmosferice de densitate și umiditate, cu diametrul și greutatea lui, apoi cu forma sa externă. — Nr. din Martie se încheie printr-un articol asupra exercitării prealabile a cănelui tânăr pentru a fi introdus pe teren și o dare de seamă în ce privește literatura cinegetică străină și din țară. D.

Der Deutsche Jäger (München, Nr. 1 Aprilie—22 Aprilie 1938). La 1 Aprilie anul curent această excelentă revistă și-a serbat jubileul a 60 ani de existență. Acest interval de timp e foarte mare pentru o revistă de specialitate. Ca să poată vieții atâta desigur că a trebuit să fie condusă de corespondenți pricepuți. „Carpații” felicită și ei această comemorare de 60 de ani. Paginile acestei reviste ne-au servit și ne vor servi încă pentru a spieui pe seama cititorilor noștri diverse chestiuni de interes vânătoresc. Azi revista are un număr și mai mare de cititori, ca acum 10 ani, datorită dispozițiilor ministeriale, cari prevăd abonarea unei reviste de specialitate pentru oricare vânător din Reich. Rezultatul ideologic al acestei măsuri se traduce printr-o mai mare posibilitate de influențare a vânătoarei. „Der Deutsche Jäger”, având ca temelie o tradiție puternică, afirmându-se în strânsă și vie legătură cu autoritatea și cu cititorii săi, va acționa și mai departe cu succes în domeniul cinegetic, dându-ne prilejul viitoarei comemorări de șapte decenii de activitate.

În Polonia, datorită ultimilor dispozițiuni de opreliște a vânării mistreților, dela începutul lui Martie și până la sfârșitul lui Iunie, s'au înregistrat succese surprinzătoare. În pădurile, unde acest vânat se găsea numai în trecere, el a ajuns din nou să fie un vânat stabil. Seroafele nu-s vânat și se speră încurând că se va ajunge la stocul impunător de dinainte de război. În iarna trecută și condițiile generale naturale au fost favorabile vânătorului de mistreți.

Iată o propunere pentru a feri cuiburile de fazani și potârniche de vătămările ce le-ar putea aduce secerișul. Înaintea ca trifoiul sau lucerna să se fi aplecat singure se calcă grămezile cu ajutorul unui pom-grapă de 6—10 metri. La ambele capete ale acestuia se prinde câte un lanț subțire. La mijlocul lanțului se fixează un oric și de aceasta trage un cal. Pomul-grapă e așezat perpendicular pe direcția de mișcare. Grămezile de trifoi sunt trase în direcția opusă de cum merge mașina de secerat. Țăranul poate să secere de jur-împrejur pe orice timp și chiar după ploi mai puternice, căci prin acest transport nutrețul a primit pieptănătura necesară. Se înlătură astfel secerișul unilateral, iar creșterea trifoiului încă nu-i păgubită. Prin acest procedeu orice găină clocitoare este silită să se ridice, iar cuibul găsit va fi marcat cu un ram verde. Frunzele acestuia uscându-se cuibul, poate fi găsit oricând. Găina deranjată se va pune din nou pe ouă. Țăranul trebuie recompensat pentru strădania lui, iar proprietarul de teren nu e bine să fie mic la suflet. Pentru fiecare cuib salvat să se dea cel puțin 2 fazani. Acest lucru satisface și pe unul și pe celălalt, dar mai mult pe proprietarul de teren.

D.

La Pêche Sportive (Bruxelles, Nr. din Aprilie 1938). M. Ricard relevă în articolul său intențiile Prof. Piccard, de a cobori în fundul oceanului până la adâncimea de 9000 de metri. Frigul imens din fundul oceanelor, este necunoscut

încă. Lumina și căldura solară nu pot pătrunde până acolo, căci sunt repede absorbite de apă. Presiunea colosală, ce stăpânește la aceste adâncimi poate sfărma orice obiect cunoscut de noi. Cu toate acestea adâncimile oceanului nu s'au pustii și neluminate. S'au scos de-acolo pești cu totul diferiți de cei pe cari îi cunoaștem noi și cari rezistă formidabilei presiuni, având carnea și scheletul spongios, pe care apa nu-l comprimă și-l poate traversa. Aproape toți acești pești au ochi, ceea ce presupune prezența luminei. Într'adevăr lumina de aci e fosforescentă și proiectată fie din ochii ca niște faruri, fie de pe capul peștilor sau întreaga lor suprafață, care poate fi strălucitoare. Pentru a nu se adânci în mărul de pe fund viețările acestea au labe enorme, ca niște păianjeni.

Americanul Beebe s'a coborât într-o sferă atașată la un cablu până la 900 m. adâncime. Prof. Piccard utilizează o sferă de oțel fără cablu. Un cablu atât de lung s'ar rupe sub propria lui greutate, iar odată rupt sfera nu se mai ridică. Prof. Piccard a conceput o sferă puțin mai grea ca apa care coboară încet. Pentru a se ridica, el aruncă lest, ca și din balon, și sfera devenind mai ușoară ca apa, se ridică singură. Aerul și-l asigură utilizând un generator de oxigen exact ca și în ascensiunea ce a făcut-o în stratosferă. Va fi interesant să se știe ce raport va face savantul atât de admirat?

Pescuitul practicat în elesteu reclamă știință și studiu, ca și pescuitul efectuat în râu. Peștele din apa stătătoare e mult mai circumspect decât cel din apa curgătoare. Nimic nu-l presează și pare că reflectă înainte de a gusta. În râu curentul antrenează momeala și peștele n'are vreme să reflecteze.

În timpul opreliștii psihologicește peștele e puțin predispus să se îmbuibă cu hrană. Elestele cu fund turbos sau cele ce au o vegetație abundentă, sunt bogate în plancton, în larve și insecte acvatice. Capturile făcute în timpul bătaii peștilor, vor fi minime chiar în cele mai populate eleste. În acest timp peștii „trăiesc din dragoste și din apă curată”. Peștii „mai în formă” sunt cei cari au terminat bătaia, cei ce nu se bat, sau la cari bătaia este mai târzie. Astfel știuca, care depune ouă dela sfârșitul lui Februarie până la jumătatea lui Martie, și-a recăpătat pofta, Bibanul, care depune ouă în apropierea opreliștii, se găsește de curând și el în aceeași situație. Tiparul, care nu-și depune ouăle în apa dulce, desfășoară o vie activată pentru a se remite, din îndelungatul său post de iarnă. Urmează apoi porcușorul, care depune ouăle spre sfârșitul lui Mai și în urmă linul și crapul, cari s'au mai întârziat. Dealtfel ouatul pentru orice specie e în funcție de temperatura apei și nu se efectuează decât când ea e favorabilă ecloziunii. O grindină, care determină o bruscă răcire a mediului, poate chiar să oprească complet ouatul, având ca urmare moartea generațiilor prin inflamarea și infectarea ovarelor incomplet golate. Temperatura apei e condiția primordială. Fiecare specie își alege printr'un instinct natural locul viitoarelor sale bătaii: plaje puțin adânci bine expuse la soare, ierburi, rădăcini sunt balăcite de sbenguiala adulților în călduri pentru a le curăți de orice depozit susceptibil să periclitaze nașterea și dezvoltarea embrionilor. Ouatul terminat după o scurtă perioadă de repaos natura își reia dreptul său. Apetitul revine puțin câte puțin și peștii complet remiși mănâncă cu poftă pentru ca să-și refacă forțele pierdute în cursul perioadei de procreație.

D.

Deutsche Jagd (Berlin, Nr. 1 Aprilie—22 Aprilie). V. Klitznig caută să răspundă la întrebarea: Când poartă țapul cele mai puternice coarne? Părerile vânătorilor diferă în această privință. Sunt însă și părerii, cari dacă s'ar răspândi mult s'ar repercuta defavorabil asupra regenerării acestui vânat. De ex. unii susțin că țapul poartă cele mai bune coarne la 2 ani, găsindu-se atunci la înălțime. A susține aceasta, e un sofism.

La căprioare se poate socoti o etate medie de 14—15 ani. Natura nu poate face ca o creațiune a sa, ce are durata de existență de 15 ani, să-și atingă culmea dezvoltării sale în „epoca copilăriei”. Nu există ființă la care o șeptime din durata de existență să reprezinte „o culme”, iar restul de șeptimi să fie numai regres. Natura n'are ca principii de bază stări nelogice. Admisiunea de mai sus are drept paralelism logic, că și vânatul femel de căprioare să se găsească la culmea dezvoltării sale tot la vârstă de 2 ani. Ori e știut, că

acest vânat fată pentru prima oară de-abia la vârsta de 3 ani, având o „culme” ce durează câțiva ani în șir.

Și la alte specii fie domestice, fie sălbătice, se observă că animalul, începând cu dezvoltarea sa din tinerețe, ajunge în culmea dezvoltării sale cam după prima treime a vârstei. Se menține în această culme cam 2/3 a vieții și regresul începe deabia cu începutul ultimei treimi. Iar dacă se ivesc excepții, cari confirmă regula, ele se datoresc sau predispozițiilor individuale, sau condițiilor de hrană. Țapii doborâți la vârsta de 2 ani, având coarne puternice, n'au mai putut dovedi ce stoffă purtau înfrâșii. Un țap precoce poate să sufere o diminuare în anul al 3-lea și anume cu cât a depășit în anul al 2-lea. Scopul întregii selecțiuni este îmbogățirea terenurilor cu țapi puternici. Colectivul trebuie să prezinte mereu piese ce nu se pot critica. Cei rău trebuie mereu exterminat. Lipsa unei selecțiuni conștiente de scop, raporturi sexuale nenormale, degenerare, boli și epidemii, etc., pot da prilej la afirmarea că în unele terenuri este așa după cum e impresia generală a proprietarilor. O selecțiune inconștientă de scop și neexecutată judicios, condiționează o lipsă de nivelare a efectivului de căprioare. Predispozițiile bune și rele merg paralel și deavalma. Ce e bun atrage atenția imediat și se vânează încă de tânări, iar ce e rău face din vreme o impresie „înăpoiată”. De aci rezultă apoi aparența falsă. În caz de contagiune numai puține exemplare rămân sănătoase și capabile de rezistență. Țapii, dintre aceste exemplare, sunt atunci acei prematuri bine predispuși, cari ajung să fie vânați deja la 2 ani. Epidemiile se lăsează și treptat-treptat rezultă imaginea care arată că cu căprioarele lucrurile stau așa cum o susțin proprietarii terenurilor, fără să-și dea seama că aceste fenomene nenaturale sunt a se explica altfel decât ca datorite naturii.

Unii vor susține, că și în cazul unei selecțiuni conștiente apare același fenomen: la 2—3 ani țapii cei mai buni, iar între 4—5 ani un regres. Explicația este însă: o prăsire fără încreierare cu alte linii sanguine în urma unei supra-selecțiuni.

Autorul nu crede, că țapii pot să atingă deja la 2 ani punctul culminant al dezvoltării lor. O selecție judicioasă se va strădui ca țapii să incline pe cât posibil de tânări spre formarea unor coarne capitale, fără să se cheltuiască în anul al 2-lea întreaga lor putere, iar coarnele să prezinte până prin anul al 5-lea o evoluție ascendentă. La un efectiv sănătos de căprioare țapii bine predispuși se mențin la aceeași înălțime a dezvoltării coarnelor între 3—7 ani. Cel mai mare avânt îl au coarnele obișnuit în anul 2, 3 și 4. Dela 5 ani coarnele cresc în greutate și masă în dauna aspectului extern. Aceasta este situația normală și naturală și e bine să o știe cât mai mulți.

F. Butterlin dă câteva sfaturi de felul în care trebuie să acționeze brigadierii și alți vânători când întâlnesc braconieri. Pentru a-i țintui pe loc, mijlocul cel mai bun este utilizarea pistolului, iar la transportarea golanilor să nu se uite cătușele.

În cazul când întâlnirea cu un braconier înarmat este bruscă, se presupune că a intrat în sângele fiecărui vânător „luarea de adăpost înainte de somare”. Nerespectarea acestei legi nu-i curaj, ci ușurință. Dacă presupunem că adversarii se văd în același timp, braconierul fiind gata chiar de crimă a-l soma să lapede arma, e pierdere de vreme. Brigadierul trebuie în acest caz să se adăpostească fulgerător după un pom sau desic, fără să iea ochii de pe adversar. Dacă adăpostul lipsește, se va arunca la pământ. Funcționarea organismului ca un resort trebuie asigurată prin exercițiu, iar ideea de a fi pregătit oricând să tragi, trebuie să fie înrădăcinată în adevăratul funcționar de control. Odată culcat, se va trage imediat, căci ezitarea față de un braconier decise la crimă înseamnă sinucidere. Dacă individul e neacoperit, ținta cea mai eficace este trunchiul, iar dacă-i adăpostit după un brad, cartușul model 88 îl va traversa desigur dela o distanță nu prea mare. Dacă braconierul e adăpostit de o esență dură, se vor ținti coatele și picioarele. În terenurile bănuite de braconieri, brigadierul va purta mereu cu sine arma cu repetiție. Cu un singur glonț suntem desarmați față de un braconier cu carabină.

În cazul când funcționarul de control întâlnește 2—3 golani ce braconiază asociați, întâlnirea poate fi bruscă sau, dacă ia urmărit după împușcăturile dubioase auzite, el va putea să-i observe din desic cum ochesc vânatul.

În cazul braconierilor asociați unul, rar doi, duc prada iar al 3-lea și al 4-lea fac ariergarda pregătiți să tragă. Dacă acum e vorba de de flăcăi disperați, cari au văzut pe paznic, aceasta e bine să se retragă trăgând, căci primind lupta din desis, e periclitat să fie înconjurat de unul din bandiți. Dacă paznicul a reușit să apropie locul de braconaj la o depărtare potrivită pentru a trage, nu se recomandă intervenția imediată, chiar dacă n'ar fi decât un singur braconier. Practica a arătat că complicele urmărește cu pușca în mână mersul treburilor. Ne lăsăm timp și dacă individul ia liniștit drumul spre casă cu victima sa, atunci se va arăta dacă sunt prezenți unul sau mai mulți oameni. Dacă se ivesc tovarășii, paznicul se va adăposti în primul rând apoi va soma ținând pe individul cu arma pregătită. Strigătul e bine să se producă din spatele acestuia. Acest lucru energic va braconier și-l face adesea să îndrepte arma într-o direcție falsă. La somare, braconierul de ocazie lapdă imediat pușca. Dacă adversarul continuă să caute cu pușca, atunci să se apese pe trăgaci și să se repeteze înainte ca al 2-lea tovarăș să fi ridicat arma. Dacă sunt 3 sau mai mulți asociați atunci paznicul va încerca să-i urmărească pentru a le cunoaște domiciliul. Paznicul trebuie să aibă ochi ascuțiți pentru toate cele ce se petrec în revir. O neîncrederea permanentă aduce mai mult succes decât o anumită bunăvoință. Un subiect bănuț de intenții criminale nu va fi urmărit în desis. Dacă fugarul bagă mâna în buzunar, putem conchide la intenția de a ataca și paznicul va ști ce să facă.

Când sunt 2 tovarășii, cari au lepădat armele la somare se ordonă „sus mâine!”, apoi „piept la piept!”. Se scotocesc întâi unul, apoi celălalt, ținând în permanență pistolul în spate deasupra șoldurilor pentru ca în caz de atac să se poată trage prin amândoi. Reflexul voinței de a fi gata pentru descărcat, se transmite la adversar și îi micșorează puterea de deciziune.

Brigadier și paznic trebuie să se exercite în scotocire, punerea cătușelor etc. Cu cât procedul său va fi mai rapid cu atât stupefacția adversarului va fi mai mare. Siguranța și rapiditatea asigură o superioritate morală care joacă mare rol în luptă. Orice parte din teren se pretează la exercițiu iar comanda și-o dă omul singur.

A. A. Dux atacă „problema comportării musafirului la vânătoare”. Încă de când era elev a îndrăgit lumea vânătorilor și pădurarilor. Dela acestia a auzit multe lucruri cari nu s'ar fi spus unui vânător.

O circulație activă de oaspeți la vânătoare nu-i un lucru plăcut pentru cei mai mulți funcționari silvici. În schimb în terenul puțin cercetat de oaspeți, musafirul făcând legătura cu lumea din afară, va fi binevenit.

Dificultățile obiective ale unei circulații active de oaspeți la vânătoare rezultă din următoarele două fapte: timpul și spațiul de vânare sunt limitate. Cei mai mulți oaspeți datorită ocupațiunii lor trebuie să solicite o anumită vreme. În fața acestor dificultăți inevitabile datoria oaspei e ca să-și aranjeze în așa fel comportarea personală ca să nu îngreuiască misiunea celor ce-l urmează. Un bun vânător se va acomoda în orice situație și nu va întreba dacă unul sau altul dintre oaspeți e mai mult sau mai puțin accesibil. Succesul nu îndreptățește pe nimeni să se încreadă peste măsură. Autorul dă pe seama celor ce nu se comportă corect următoarele sfaturi:

1. Vânătorul, care acompaniază pe oaspe, este încrezutul stăpânului. El trebuie privit în cadrul obligațiunilor sale, fără a avea în vedere persoana, ca reprezentantul acestuia.

2. Dacă oaspele e stăpân pe felul de vânare pentru care a venit, el e liber în cadrul permisului său de vânare și a echității cinetice. Însoțitorul său se va mărgini la informații și ocazional la sfaturi.

3. Dacă oaspele e nepriceput într-ale vânătoarei sau cel puțin în felul de vânătoare de care tocmăi e vorba, e bine să nu tăinuiească aceasta însoțitorului său și să-și pună norocul în mâinile acestuia. La orice măsură luată de vânătorul însoțitor, neînțeleasă, se va întreba: de ce?

4. Musafirul să aibă în vedere, că vin alții după el, cari și ei vreau să aibă bucurie și noroc într-ale vânătoarei.

D.

Revista Vânătorilor

(Nr. Aprilie 1938). „Revista” și-a surprins cititorii cu un foarte bogat număr de Paști. Amintim următoarele articole mai însemnate: „Solitarul”, vechi cunosător al Detei, se plânge, că pelicanul nu e destul de ocrotit. Pescările și „oameni fără inimă” distrug coloniile pe care le apără vânătorii corecți. Cere Serviciului Vânătoarei măsuri de ocrotire. Dl. Francisc Kory (Ineu) militează cu noi argumente pe lângă introducerea examenului de vânător. Dl Alex. Baltes întrebându-se „de ce scade vânatul?” ajung la vechea concluzie: căinii hoinari, și năăjdădește o grabnică soluționare a acestei plăgi. Constată că micile societăți de vânătoare, sărace, nu pot face lucrări de „asănare vânătoarească”, adică de ocrotire. Nu suntem de acord. Ori care societate trebuie să poată să ocrotească. Chiar membrii pot suplini prin activitatea lor personală cea ce altunde fac paznicii bine plătiți. Dacă „vânătorii” nu pot face ocrotirea prin paznicii suficienți, iar ei sunt prea domnoși — cu toată sărăcia — de cât să facă ușoarele lucrări de pază și ocrotire — societatea acestor domni nu e viabilă, trebuie să înceteze. — Dl. Dr. G. D. Vasiliu descrie unele din bolile păstrăvilor, cu obișnuita Dsale competență, iar ornitologul Dl. I. I. Cătuneanu descrie „rața pestriță” (Anas strepera). Amintirile și sfaturile adresate tinerilor vânători de bătrânul vânător G. C. Lecca încântă și instruește. Foarte interesante elemente de istoric a vânătoarei din comora extrem de bogată a Dnui Anton Opreșcu. Mărturisim, că nu înțelegem utilitatea rubricii „În loc de recenzii”.

STIRI MARUNTE

Ca și în alte părți ale țării, și la noi, în Sălaj, braconierii dau multă treabă atât autorităților, cât și paznicilor și societăților de vânătoare. Adeseori trebuie să constatăm, că înzadar avem în ființă restricțiunile severe de port-armă, lege de vânătoare excelentă, înzadar se aduc jertfe importante din partea societăților, — în multe regiuni stocul vânatului nu vrea cu nici un chip să se ridice. Cauza e în principal împrejurarea, că în fiecare sat aproape avem unu-doi braconieri, a căror prindere e foarte anevoioasă, împreună cu multă alergătură și trudă.

Așa a fost și în jurul Jiboului. Cu toată vigilența și străduința societăților de vânătoare, și a proprietarilor particulari, în fiecare regiune s'au format adevărate bande de braconieri, care sub conducerea câte-unui vâtaf — sătenii îi zic „capelmaistru” — prăpădeau terenurile. În regiunea noastră revirul de predilecție a bandei celei mai tari era admirabila regiune a satului Someșodorheiu, cu pădurile întinse, vestite de altfel pentru mistreții și căprioarele multe, pe care le sălășluiesc. Vâtaful bandei era un anume Petru Marieș, om care a mai făcut pușcărie pentru omucidere și braconaj. Una dintre ultimele bravuri ale acestui braconier a fost, că a așteptat în loc de pândă pe paznicul societății, și a tras în el, rănându-l atât de grav, încât ani de-arândul a suferit. Dureros era, că instanțele judecătorești aplicau pedepse cu totul blânde puținilor braconieri, care puteau fi descoperiți și prinși.

Aceasta a fost situația până nu de mult, când buna soartă a vânătorilor a făcut să fie adus în Someșodorheiu ca șef al postului de jandarmi plutonierul Nicolae Petre. Primul efect al energiei acestui vrednic jandarm a fost, că a prins în flagrant pe chiar paznicul societății de vânătoare, în momentul, când în zorile unui zile, infunda în sac trei iepuri, pe care i-a braconat.

După urmări îndelungate și pline de trudă a reușit apoi vrednicul plutonier să descopere și să prindă întreaga bandă lui Petre Marieș, împreună cu vâtaful ei. După declarațiile pe care le-a făcut acest temut braconier, s'a început opera de adunare a armelor ascunse prin păduri, prin poduri de șuri, etc. Rezultatul a fost într-adevăr uimitor. La locurile indicate au fost găsite următoarele arme: 31 arme de vânătoare cu alicie, de diferite calibre, — 7 arme cu glonț, tip militar, transformate în parte pentru vânătoare, — 2 revolve.

Cercetările au fost făcute de plutonierul Nicolae Petre într-adevăr cu atâta pricepere, tact și energie, încât acest vrednic jandarm merită toată recunoștința societăților de vânătoare, și deosebita atențiune a superiorilor săi. Sperăm,

★ ★ ★

★ ★ ★

★ ★ ★

Fără îndoială, cerbii, căprioarele, de pildă, fac daune în agricultură și în silvicultură și aceste daune sunt cu atât mai mari cu cât pe de-o parte numărul acestor animale e mai mare, pe de altă parte cu cât ele trăiesc în terenuri cu cultură mai intensivă. În pădurile protejate de „Forestry Commision“, dacă un cerb sau o căprioară rupe vârful unui pnet de brad sau pin, scandalul e gata. — De altă parte există regiuni, unde produsul principal este tocmai vânatul „dăgubitor“ (în Scoția cerbii), făcându-se toate sacrificiile pentru menținerea numărului și a calității. În schimb căprioara e disconsiderată și persecutată pretutindenea, nefăcând obiect de preferințe vânătorești.

De neînțeles în lista de mai sus, de ce se scrie oare pe lista neagră și iepurele și lapinul, și și nevăstuica, șoimul, vulpea, — când aceștia din urmă... combat primejdia pe care ar reprezenta-o primii. E cam ilogic.

Altă țări — alte năravuri!

Aflăm, că Dl Dr. Gh. Nedici a demisionat din demnitatea de Consilier al Inaltei Curți de Justiție, pentru a-și regăsi drepturile la pensie. Suntem siguri, că eliberat de îndatoririle înaltei Dsale funcțiunii de până acum, Dl Nedici se va putea dedica cu totul activității sale de profesor la Politehnica din București (catedra de drept și de vânătoare) precum și celei cinegetice-literare. Aflăm cu plăcere, că Dl Nedici a dat la tipar lucrarea Dsale „Istoria universală a vânătoarei și a Dreptului de Vânătoare” — lucrare de mare anvergură și a cărei apariție de sigur va fi un eveniment pentru literatura noastră în legătură cu vânătoarea.

În urma generalei depresiuni economice, prin care a trecut țara noastră la începutul anului acestuia, prețul bănilor proaspete a căzut catastrofal. De pildă: pe când în Ianuarie—Februarie 1937 pielea de jder erulă a fost vândută de vânători și paznici cu 4500—5000 lei, în aceeași epocă din anul acesta — 1938 — nu s'a obținut pe ea decât 2000—2500 lei. Astfel rodul grelei munci de o iarnă a „trapperilor” noștri — bieții paznici din terenele de munte — a fost redus la jumătate. Iar după o lună — schimbându-se situația — urcarea prețurilor nu a profitat decât comercianților streini, care au cumpărat cu prețurile derizorii.

În ședința din 19 Aprilie a. c. a Consiliului permanent de vânătoare, s'au adus următoarele importante hotărâri privitoare la organizarea ocrotirii și a pazei vânătoarești în Delta Dunării.

La inițiativa Dlui George Plagino, se ia în discuție problema organizării unui regim special al vânătorii acvatice din țară, urmând ca să se întocmească în decursul anului curent un program precis, care apoi să se execute în etape.

În vederea celor de mai sus, se va lua contact cu conducerea P. A. R. I. D. pentru a se găsi soluții durabile, prin bună înțelegere, cu privire la înființarea porțiunilor de sanctuare pentru avi-fauna aquatică, atât în raionul Deltei, cât și în alte regiuni cu bălți aparținătoare domeniului P. A. R. I. D.-ului.

Drept prim pas în această direcție, Consiliul convine ca să fie creiată în raionul Deltei o Stație permanentă Ornithologică, subvenționată din fondul Vânătoarei, urmând ca pentru conducerea acesteia să fie găsită și numită o persoană cu deplină competență. Această persoană va fi subordonată Serviciului Vânătoarei și va lucra pe lângă altele la întocmirea unui studiu temeinic asupra avi-faunei acvatice, care să servească apoi drept bază programului de organizare.

Consiliul hotărăște ca să se facă un regulament precis, asupra viitoarei reglementări a vânătoarei străinilor în bălțile Dunării, în așa fel, ca interesele vânătorului nostru aquatic — înțelegând în deosebire speciile rare — să fie cât mai bine apărute.

În acest regulament se va prevedea atât exercițiul vânătoarei cât și colectarea speciilor și a ouălor pentru scopurile științifice; deasemenea va conține și va prevedea toate măsurile în legătură cu exportul acestor articole.

Comunic, că la acest Inspectorat (Făgăraș) s'au primit câteva tablouri despre vânatul împușcat în sezonul 1937—38 de membrii unora din societățile de vânătoare existente în acest județ. Din rezultatele obținute iese în evidență acelea ale Societății de vânătoare din Făgăraș, mai nou numită: Societatea de Vânătoare „Capra neagră” din Făgăraș, care are 65 membrii înscrși, toți cu cotizațiile anuale achitate și cu permise de vânătoare în regulă. După tabloul acestei societăți au căzut următoarele răpitoare în toamna anului 1937 și iarna anului 1938:

8 lupi, 65 vulpi, 8 mățe sălbatice, 20 jderi. Aripate: 30 vulturi și julii, 22 coțofane, 55 ciori.

S'au distrus 371 buc. ouă de cioară, 78 buc. ouă de coțofane și 12 buc. ouă de uliu. S'au împușcat 119 câni vagabonzi și 23 pisici. Prin otrăvire s'au omorât 3 lupi. Toate acestea mai ales prin serviciul de pază al societății de vânătoare.

Vânat util a căzut: 302 buc. iepuri, 10 țapi roșii, 6

mistreți, apoi 23 potârniche, 3 găște, 83 rațe sălbatice, 52 sitari, 12 prepelețe.

Vânat nobil a căzut: 1 țap negru (având autorizație pentru 2 buciți) și 3 cocoși de munte.

Se cuvine a menționa serviciul deosebit prestat de către brigadierul de vânătoare al acestei societăți Grigore Sofonea, care și-a dat multă silință pentru combaterea răpitoarelor aripate și a obținut frumoase rezultate și prin otrăvire, făcută sub controlul Inspectoratului și a conducerii societății.

Inspector de Vânătoare: I. TULBURE.

La începutul lui Aprilie s'a întors în Sibiu din a doua a sa expediție vânătoarească africană Dl Col. August v. Spiess, învingând greutatea acestei expediții cu toți cei 74 ani pe cari îi poartă cu tinerească vigoare. Putem anunța cu plăcere pe cititorii noștri, că Dl Col. Spiess în urma rugămintei pe care i-am făcut-o, că va da pe seama cititorilor „Carpaților” unele părți din descrierea acestei expediții vânătoarești, lucrând Dsa acum la redactarea volumului care va cuprinde înfățișarea acestei călătorii.

Excursiunea aceasta vânătoarească a durat cam trei luni, dintre care câte 25 zile au fost ocupate cu călătoria până și dela terenurile cu vânătoare. Plecarea din Constanța a fost în 10 Ianuarie și trecând prin Istanbul, Alexandria, Port-Said, vânătorul a ajuns la Tanga în litoralul ostic al Africei. Intenționa să vâneze elefanți în regiunea Rufidji și a afluentului Ruaha și deci să debarce abea a Mombassa. A trebuit să se coboare la Tanga în urma știrilor, că regiunea intenționată original e inundată, rămânând accesibilă provincia mai nordică. În general, anul acesta a început în Africa epoca ploilor cu mult mai curând, silind pe vânătorii, care se găseau acolo să facă mari înconjurări și modificări de itinerar. Expediția Dlui Spiess e făcută în total, cu automobile și pe jos o cale de vreo 4500 Km.

Principala țintă a veteranului vânătorilor români era împușcarea unui elefant capital. Nu i-a fost dat însă să o atingă. A avut în diferite rânduri în fața sa turme de elefanți, fără a găsi în ele o piesă întradevăr de mare clasă și deci renunțând să tragă. Odată a fost chiar atacat de o mamă-elefant și a putut scăpa cu greu cu viața — fără a fi obligat să o stingă pe cea a animalul, care trebuia eruat. În tabloul de vânătoare al acestei expediții se găsesc mai mulți crocodili, dintre care unul de o excepțională mărime (6 metri), mai mulți hipopotami, un rinocer, gazele Erant, Impalla, Gnu, un Dik-dik, (minuscule caprioare nu mai mare decât un iepure), un leopard, o antilopă Oryx a cărei trofeu apropiat trofeul record mondial; apoi struți, mistreți africani, șacali, hiene etc.

Ca o vie amintire a acestei expediții, Dl Col. Spiess a adus acasă doi mici crocodili, care încearcă acum clima Sibiului.

Bucurându-ne de întoarcerea distinsului nostru vânător, așteptăm cu plăcere articolele D-sale, care ne vor călăuzi prin întinderile Continentului Negru, abea străbătute până acum de doi-trei vânători români.

Prin Dec. Minist. Jurnal. No. 7311 din 12 Aprilie 1938, Dl. Victor Pascevichi dela Camera de Agricultură Cetatea Albă, a fost numit Inspector Onorific de Vânătoare al Județului Cetatea Albă în locul Dlui avocat Petre Verbțchi a cărui delegație a încetat.

Vânătoarea cocoșilor de munte s'a făcut în primăvara aceasta între condițiuni deosebit de dificile. Iarna care a întârziat să plece, a ținut munții sub pătură grea de zăpadă. Cele mai multe locuri de bătae cunoscute din trecut, erau complet acoperite cu zăpadă groasă. Urmarea a fost pe deoparte, că timpul bății a întârziat, bătaia a fost neregulată, — pe de altă parte, că vânătorii au trebuit să înfrunte greutăți mari, până au străbătut în locurile de bătae și apoi la apropiatul cocoșului. Urmarea a fost cea firească: au căzut puțini cocoși. În realitate se observă de câțiva ani o foarte accentuată creștere a efectivului acestui splendid vânat. Vedem cauza acestei creșteri în o împrejurare care activează indirect: prețul bun care s'a plătit anii trecuți pentru pielea de jder au îndemnat paznicii la o activitate mai întezită. De fapt au fost capturat un însemnat număr de jderi, influențând împușcarea lor asupra numărului cocoșului de munte. Diminuarea jderilor e poate singura măsură de ocrotire pe care o putem administra marilor noastre tetraonide. Și e o măsură pe care paznicii noștri nu vor neglija să o iee în cazul dacă — după cum e și corect — pielea de jderi le rămân pe deantregul lor.